

Udvælgelsen af anbringelsessteder

Sagsbehandlers overvejelser om
anbringelser der sikrer barnets bedste

Af Freya Juliane Werner & Sarah Krogh Rasmussen

Aalborg Universitet København, Juli 2016

Kandidatafhandling i Socialt Arbejde

Vejleder: Inge M. Bryderup

Anslag: 238.933

Abstract

This thesis is a study of social workers' contemplation to choose the best placement of a child in care. Over the last 100 years there have been placed about 1% children in the age 0-17 years in childcare. This picture emerges that the society always will have marginalized children (Bryderup, 2005: 403). It is important that the child is placed in care, where the child is able to develop and where the child's needs are met.

The thesis statement of this study is: *Which considerations do the social worker make, when they have to select childcares that meet the development requirements of the child?*

It is the local authority, which has the responsibility to organize, where the marginalised child should be placed. This makes it very interesting to study, what kind of standards the social workers emphasise, when they have to choose a foster family, a 24-hour care centre or a third kind of childcare.

The study is based on a critical hermeneutic method and the study has basis in a qualitative study, which is founded on six interviews with six social workers, from different municipalities. The six interviewees were all asked to describe, how they place a child in care, and were asked to take their starting point in their last three cases. All of the interviewee's narratives will frame the analysis.

The study takes standing point in *continuity* and the *child's own good*, which is a stock phrase in the social legislation preamble § 46. In the section it is described that children who are socially marginalised, need to be provided support so they have opportunities for personal development, healthiness, an unassisted adult life as their peers. The support has to contribute in preparation to secure the child (Serviceloven, § 46). In continuation of the critical hermeneutic method we bring our pre-understandings into play. One of our pre-understandings is, that placing children in long-term childcare can make the child feel *continuity* in its life.

The study finds that there are a lot of challenges in the social workers' contemplation to choose childcare, which can meet all the child's needs. They have different standards they considerer before they pick a place for the child, that can be essential for the child's development. Furthermore they have to consider the municipality's prioritization and look into the child's network of relatives to see if there are any resources that cane help the child. Also some of the social workers occasionally struggle with insufficient resources, which limits them in their choice of the child's placement.

The study shows that some of the childcare placements fail, because the placement dose not fit the children's needs. The social workers therefore need to place the children in new care agreements. They place the children, based on the following standard: *If the child needs stable relationships, if the child is able to be in relationships with other people, if the child needs therapy or a special pedagogical treatment, if the child needs to be placed together with siblings, near their parents or in their network of relatives.*

The study also finds, that social workers are able to make sure, that some children experience *continuity* in their childhood, by having good relations to family members, network or professionals. According to the social workers it is not always possible to give the children *continuity*, by placing them in long-term childcare, but it can be more important to give the children the possibility of development, by placing them at a new placement of care.

All in all there is different challenges for the social worker to choose a place for the child with the best development opportunities.

Indholdsfortegnelse

ABSTRACT	1
KAPITEL 1: INDLEDNING	6
PROBLEMFELT	7
LOVGIVNINGEN PÅ ANBRINGELSESOMRÅDET	8
§ 50-UNDERSØGELSEN	8
HANDLEPLANEN	8
ANBRINGELSEN	9
OPFØLGNINGER OG TILSYN	9
KONTINUITET I ANBRINGELSEN	10
ANBRINGELSESFORMER	11
BØRNEENS KARAKTERISTIKA	12
FORSKELLENE MELLEMMUNERNE	14
SAMMENBRUD I ANBRINGELSER	16
BARNET ALDER	17
KOMMUNERNES RESSOURCEMÆSSIGE RAMMER	17
SAMMENFATNING	18
PROBLEMFØRMLERING	19
UNDERSPØRGSMÅL	19
AFGRÆNSNING	19
BEGREBSAFKLARING	20
KAPITEL 2: VIDENSKABSTEORETISK POSITION	22
VORES NORMATIVE PERSPEKTIV	23
KAPITEL 3: METODE OG TEORI	27
DESIGN AF INTERVIEWUNDERSØGELSE	27
VALG AF INFORMANTER	29
KONTAKTETABLERING	29
FREMANGSMÅDE UNDER INTERVIEWENE	30

PRÆSENTATION AF INTERVIEWGUIDE	30
TRANSSKRIBERING	32
ETISKE OVERVEJELSER	32
FORSKERENS ROLLE	33
DEN TEORETISKE RAMME	35
TILKNYTNINGSFORSTYRRELSER	35
ORGANISATIONSTEORI OM BESLUTNINGSMODELLER	37
DEN RATIONELLE ORGANISATION	38
KOMMUNIKATIV RATIONALITET	38
DEN RATIONELLE BESLUTNINGSTAGER	39
DEN BEGRÆNSET RATIONELLE BESLUTNINGSTAGER	39
ANALYSESTRATEGI	40
KVALITETSSIKRING	42
<u>KAPITEL 4: ANALYSE</u>	<u>45</u>
BESKRIVELSE AF SAGERNE	45
DELANALYSE I: DE ORGANISATORISKE PROCESSER, POLITISKE PRIORITERINGER	49
OG RESSOURCEMÆSSIGE RAMMER I KOMMUNERNE	49
PRIORITERINGER AF ANBRINGELSESFORMER	49
OVERSIGT OVER ANBRINGELSER OG SAMMENBRUD	51
UDREDNING AF BARNET	53
ORGANISERINGEN AF UDVÆLGELSEN	55
DEN ENKELTE BESLUTNINGSTAGER	59
ØKONOMIENS BETYDNING FOR EN ANBRINGELSE	63
DELKONKLUSION I	65
DELANALYSE II: KRITERIER FOR UDVÆLGELSEN AF ANBRINGELSESTEDET	68
AT BARNET SKAL ANBRINGES I NETVÆRKET	68
BARNETS BEHOV FOR AT INDGÅ I NÆRE RELATIONER	71
BARNETS EVNER TIL AT INDGÅ I RELATIONER	74
HVIS BARNET HAR BEHOV FOR BEHANDLING ELLER SÆRLIG PÆDAGOGISK STØTTE	79
GEOGRAFISK PLACERING TÆT PÅ FORÆLDRENE	82
AT BARNET ANBRINGES SAMMEN MED SINE SØSKENDE	83

AT ANBRINGELSESTEDET OG FORÆLDRENE KAN SAMARBEJDE	85
AT BARNET UDVIKLER SIG TIL SELVSTÆNDIGHED	87
BARNETS ØNSKER	89
DELKONKLUSION II	90
DELANALYSE III: KONTINUITET OG BARNETS BEDSTE	95
LANGVARIGE ANBRINGELSER	95
SAGSBEHANDLERNES FORSTÅELSE AF BARNETS BEDSTE	97
SAGSBEHANDLERNES FORSTÅELSE AF BEGREBET KONTINUITET	99
DELKONKLUSION III	102
<u>KAPITEL 5: PERSPEKTIVERENDE KONKLUSION</u>	<u>104</u>
<u>LITTERATURLISTE</u>	<u>111</u>

Kapitel 1: Indledning

I Danmark har børn og unge ret til beskyttelse, og de har gennem de sidste hundrede år fået langt flere rettigheder. Børn anses for at være selvstændige individer, som har ret til medbestemmelse i eget liv (Bryderup, 2005: 266-267). Udsatte børn og unges rettigheder er sikret gennem Servicelovens formålsparagraf, hvor formålet er at skabe de bedst mulige opvækstvilkår, så børnene kan opnå de samme muligheder for personlig udfoldelse, udvikling og sundhed som deres jævnaldrende (Serviceloven, § 46). Begrebet *barnets bedste* er ifølge Barnets Reform et af de afgørende principper i FN's konvention om barnets rettigheder. Dette betyder, at sociale indsatser skal tilrettelægges med udgangspunkt i barnet (Servicestyrelsen, 2011:13). Ifølge børnekonventionen, skal barnets tarv komme først, når myndigheder iværksætter sociale foranstaltninger, og et barn der er midlertidigt afskåret fra sin familie har ret til særlig beskyttelse. Ligeledes har det anbragte barn ret til en regelmæssig gennemgang af den behandling barnet får samt gennemgang af andre forhold vedrørende barnets anbringelse (FN's Børnekonvention, artikel 3, 20+25). I 2006 fremsættes anbringelsesreformen, hvor det bliver påkrævet, at kommunerne skal udarbejde en sammenhængende børnepolitik og standarder for sagsbehandlingen på børne- og ungeområdet. I 2011 træder Barnets Reform i kraft. Her bliver der fremsat en række lovændringer, der sætter fokus på at støtte udsatte børn og unges mulighed for at trives samt udvikle deres personlige og faglige kompetencer. Der bliver lagt vægt på, at kommunerne skal arbejde med forebyggede foranstaltninger, som betyder, at socialt udsatte familier skal modtage støtteforanstaltninger for derigennem at forebygge anbringelser. Reformens mål er dog ikke at anbringe færre børn, men derimod at den rigtige anbringelse foretages (Servicestyrelsen, 2011:7). Igennem de sidste 100 år er der omkring 1 % børn og unge i alderen 0-17 år blevet anbragt pr. år, hvilket giver et billede af, at socialt udsatte børn og unge altid vil være at finde i det danske samfund (Bryderup, 2005: 403).

Når en kommune træffer beslutning om, at et barn skal anbringes, undersøges det, hvilket anbringelsessted der vil være bedst for barnet og har de bedste muligheder for at kunne imødekomme barnets behov for udvikling (Ankestyrelsen, 2015:8). I vurderingen skal anbringelsesstedets mulighed for at kunne tilbyde barnet nære og stabile voksenrelationer inddrages. Derudover skal det også vurderes, om en anbringelse i plejefamilie er mest hensigtsmæssig (Serviceloven, § 68 b stk. 2).

Det er interessant at undersøge, hvordan sagsbehandlerne i kommunerne tilrettelægger anbringelserne samt udvælger anbringelsesstedet til det enkelte barn. Denne undersøgelse bygger på interviews med fem sagsbehandlere og en afdelingsleder fra fire forskellige kommuner, som bliver bedt om at tage udgangspunkt i deres seneste tre anbringelsessager. I det følgende afsnit vil emnet blive problematiseret gennem et problemfelt med inddragelse af central forskning på området.

Problemfelt

Det er undersøgelsens formål at undersøge, hvordan sagsbehandlerne i kommunerne udvælger anbringelsesstederne, når de skal anbringe barnet ud fra at give det de bedste udviklingsbetingelser. For at få en bedre forståelse af de forskellige anbringelsesformer og deres anvendelse vil det her blive beskrevet, i hvilket omfang anbringelsesformerne anvendes i Danmark. Det samlede antal anbragte børn og unge i plejefamilier er steget fra 51 % i 2010 til 60 % i 2014 (Ankestyrelsen, 2015: 8-9). Anvendelsen af almindelige plejefamilier er steget fra 45 % til 50 %. I 2006 kom der et øget fokus på afdækningen af barnets netværk for at give barnet mulighed for at blive anbragt i netværket. Anvendelsen af netværksplejefamilier er steget fra 3 % i 2010 til 5 % i 2014 (Servicestyrelsen, 2007:125; Ankestyrelsen, 2015:20). Derudover er kommunale plejefamilier blevet indskrevet i Serviceloven. Til sammenligning er placeringer på døgninstitutioner faldet fra 22 % i 2010 til 20 % i 2014, og anbringelser på socialpædagogiske opholdssteder er faldet fra 17 % til 13 % i samme tidsperiode. Anbringelser i eget værelse/kollegium samt på kost- og efterskole er faldet fra 4 % i 2010 til 3 % i 2014 (Ankestyrelsen, 2015:20). Ovenstående tal tegner således et billede af, at der i højere grad anbringes i plejefamilier frem for på institutioner eller socialpædagogiske opholdssteder. Der er dog meget store forskelle i forhold til, hvilke anbringelsesformer der bliver prioriteret i de enkelte kommuner (Ejrnæs et al., 2010).

I 2014 brød 5,4 % af anbringelserne sammen (Ankestyrelsen, 2015:15). Sammenbrud kan være medvirkende til, at det anbragte barn kan opleve en ringere grad af *kontinuitet* i sit liv, idet dets anbringelsesforløb kan føles usammenhængende, fordi barnet ikke har mulighed for

at etablere nære og stabile voksenkontakter og venskaber på anbringelsesstederne (Baviskar et al., 2016:7+24). Derfor er det interessant at undersøge, hvordan sagsbehandlerne medtænker *kontinuitet* i en anbringelse.

I det følgende afsnit vil forskellige dele af anbringelsesområdet blive beskrevet for at give læseren en bedre forståelse af specialets formål. Emnerne består af lovgivningen på anbringelsesområdet og de forskellige anbringelsesformer i Danmark. Herefter vil sammenbrud i anbringelser blive beskrevet for at give læseren en definition og en forståelse af sammenbrud.

Lovgivningen på anbringelsesområdet

I det følgende afsnit vil lovgivningen på anbringelsesområdet blive beskrevet for at få kendskab til de rammer, sagsbehandlerne arbejder indenfor, når de skal anbringe et barn. Herudover vil lovgivningens forståelse af *kontinuitet* i barnets opvækst blive beskrevet.

§ 50-undersøgelsen

Der er mange procedurer der skal gennemføres, før der træffes afgørelse om, at et barn skal anbringes. Der skal udarbejdes en § 50-undersøgelse og herefter en handleplan (Serviceloven, § 140). Den børnefaglige undersøgelse er en omfattende beskrivelse af barnet og familiens ressourcer og vanskeligheder og skal danne grundlag for en vurdering af, om der skal iværksættes støtte til barnet og familien. Undersøgelsen kan indeholde forhold om barnet eller den unge, som vedrører udvikling og adfærd, familieforhold, skoleforhold, sundhedsforhold, fritidsforhold og venskaber samt andre relevante forhold. Undersøgelsen skal afsluttes senest fire måneder efter, at kommunen bliver opmærksom på, at barnet eller den unge har behov for særlig støtte (Servicestyrelsen, 2011:103-105).

Handleplanen

Handleplanen skal indeholde konkrete mål, der sikrer støtte i forhold til barnets behov, som er afdækket i en § 50-undersøgelse. Handleplanen skal være et dynamisk arbejdsredskab, som skal bidrage til at give forældre, barnet, sagsbehandleren og alle samarbejdspartnere en fælles forståelse af målene med indsatsen. Herudover skal handleplanen oplyse om, hvilken foranstaltning der skal iværksættes for at kunne imødekomme målene, samt angive indsatsens forventede varighed. Handleplanen skal være med til at sikre, at alle relevante parter har fokus på, hvad en plejefamilie, en døgninstitution eller anden

anbringelsesforanstaltning skal levere i forhold til at hjælpe barnet (Servicestyrelsen, 2011:133-148). I sager om anbringelse skal det herudover beskrives, hvilken støtte der skal iværksættes over for forældrene i perioden, hvor barnet er anbragt, samt i perioden efter at barnet bliver hjemgivet (Servicestyrelsen, 2011:133-135).

Anbringelsen

Servicelovens formålsparagraf, § 46, stk. 1, tydeliggør, at støtten til det udsatte barn skal gives ved at sikre *barnets bedste*. Kommunen skal vælge det anbringelsessted, som bedst kan imødekomme barnets behov for at kunne udvikle sig. *Barnets bedste* indebærer, at barnet kan opnå de samme muligheder for udvikling, sundhed, selvstændighed samt skolegang som andre børn. Barnet skal tilbydes et trygt omsorgsmiljø med nære og stabile relationer til voksne under en anbringelse (Serviceloven, § 46 stk.1). Ifølge Servicelovens § 68 b skal valget af et anbringelsessted hænge sammen med målene i handleplanen. I vurderingen skal sagsbehandleren vurdere, om en anbringelse i en plejefamilie er mest hensigtsmæssig (Servicelovens, § 68 b stk. 2). En anbringelse skal tilrettelægges på baggrund af en individuel vurdering af det enkelte barns forhold samt familieforhold (Serviceloven, § 46 stk. 2).

Der kan træffes afgørelse om en anbringelse, hvis der er en åbenbar risiko for, at barnets sundhed eller udvikling lider alvorlig skade, og hvis problemerne ikke kan løses i hjemmet. En anbringelse kan enten iværksættes frivilligt eller ved tvang. En tvangsanbringelse kan foretages ved, at Børn og Unge-udvalget træffer afgørelse om en anbringelse af barnet uden samtykke fra forældrene eller den unge, der er fyldt 15 år (Serviceloven, § 52, stk. 3 nr. 7 + § 58).

Opfølgninger og tilsyn

Senest tre måneder efter, at barnet er blevet anbragt, skal der følges op på handleplanen. Herefter skal der foretages en opfølgning to gange årligt. En opfølgning indebærer, at der skal følges op på, om målene fra handleplanen bliver realiseret, og målene skal justeres efter behov. Disse opfølgninger er til for at vurdere, om barnet fortsat profiterer af selve anbringelsesforanstaltningen (Servicestyrelsen, 2011:148). Sagsbehandlerne skal herudover føre et personrettet tilsyn med barnet på anbringelsesstedet, fordi det er vigtigt at få barnets egen vurdering af, hvordan det trives på anbringelsesstedet (Serviceloven, § 148, stk. 1 + § 70, stk. 2.).

Kontinuitet i anbringelsen

Et af Barnets Reforms formål er at skabe større *kontinuitet* og stabilitet i anbringelser for udsatte børn og unge. Støtten til det udsatte barn skal gives ved at sikre *kontinuitet* i opvæksten og et trygt omsorgsmiljø, som kan tilbyde nære og stabile relationer til voksne (Servicestyrelsen, 2011:12). *Kontinuiteten* skal blandt andet sikres ved at støtte barnets relationer til familie og netværk (Serviceloven, §46, stk. 1). En vejledning til Serviceloven uddyber, at et barn skal støttes i at bevare et stabilt netværk under en anbringelse. Det fremhæves, at det er vigtigt, at *kontinuiteten* i barnets opvækst skal sikres, fordi sammenbrud i anbringelser kan påvirke barnets udviklingsbetingelser i en negativ retning (Socialudvalget, 2010-11: pkt.14). Barnets Reform fremhæver fem områder, der skal sikre *kontinuiteten* for udsatte børn og unge: udover den førnævnte prioritering af *kontinuiteten* i form af voksenrelationer til såvel familie og omsorgspersoner på anbringelsesstederne lægger Barnets Reform vægt på *kontinuiteten* i hele barnets anbringelsesforløb. Derfor skal der arbejdes hen imod færre genanbringelser samt skift i anbringelsessteder for at forebygge brud. Herudover fremhæves betydningen af *kontinuitet* i det professionelle, tværfaglige samarbejde, som skal sikre sammenhængen i indsatsen i led med kommunernes sammenhængende børnepolitik. Sidste delområde er *kontinuitet* i sagsbehandlingen, som skal være en koordinerende sagsbehandling imellem alle involverede parter samt en bestræbelse på færre sagsbehandlerskift (Servicestyrelsen, 2011: 181). Afvendelsen af undersøgelsens *kontinuitets*begreb vil blive uddybet i det videnskabsteoretiske afsnit.

I 2009 blev der vedtaget fire nye lovregler i Serviceloven som et led i Barnets Reform, hvoraf tre relaterer sig til anbringelser. Formålet med lovændringerne er at sikre større *kontinuitet* og stabilitet i barnets anbringelsesforløb (Baviskar et al., 2016: 7+19). Den første lovregel giver mulighed for at anbringe 0-1-årige børn i op til tre år ad gangen (Serviceloven, § 62, stk. 5.). Lovreglen er blevet indført for at sikre spædbarnet mulighed for at kunne opbygge en relation til omsorgspersonerne på anbringelsesstedet. Reglen kan anvendes, hvis det vurderes, at forholdene hos de biologiske forældre ikke vil blive forbedret inden for den treårige periode (Servicestyrelsen, 2011:185). Den anden lovregel pålægger kommunen at fastsætte en hjemgivelsesperiode for at sikre, at anbringelsen sker mere planmæssigt samt for at forberede forældrene på hjemgivelsen med eventuelle støtteforanstaltninger (Serviceloven, § 68, stk. 4). Den tredje lovregel giver mulighed for, at Børn og Unge-udvalget kan træffe

afgørelse om at videreføre en anbringelse, som har været tre år, uden tidsbegrænsning, hvis barnet har fået en særlig tilknytning til anbringelsesstedet (Serviceloven, § 68a, stk.1). Reglen blev indført for at give barnet mulighed for at blive boende på anbringelsesstedet, og den kan både anvendes ved frivillige anbringelser og tvangsanbringelser (Baviskar et al., 2016:21-22).

Anbringelsesformer

I det følgende vil de forskellige anbringelsesformer, der anvendes i Danmark, blive beskrevet. Herudover vil forskningen om, hvilke karakteristika hos børn der har betydning for, hvilke anbringelsesformer der vælges, blive beskrevet. Herudover vil det blive beskrevet, hvilke forskelle der er imellem kommunernes anvendelse af forskellige anbringelsesformer.

Plejefamilier er kendetegnede ved, at omsorgsopgaven typisk varetages af et samboende par, som også kan have biologiske børn. En eller begge plejeforældre kan have et arbejde ved siden af, og omfanget af arbejdet afhænger typisk af, hvor omfattende barnets vanskeligheder er (Servicestyrelsen, 2011: 153; Serviceloven, § 66 stk. 1 nr. 1). Plejefamilierne aflønnes med forskellige vederlag, som afhænger af omfanget af barnets vanskeligheder og støttebehov. Derudover modtager familien penge til barnets kost- og logi, lommepenge samt beklædning (Center for familiepleje, 2016: 29).

De kommunale plejefamilier adskiller sig fra de almindelige plejefamilier, idet de har særlige kompetencer til at have et barn i pleje med tungere problemer, sammenlignet med et barn i en almindelig plejefamilie. Når en kommunal plejefamilie skal godkendes, lægges der typisk vægt på, at familien har erfaring med plejefamiliearbejdet og har særlige uddannelsesmæssige kvalifikationer (Servicestyrelsen, 2011:153; Serviceloven, § 66 stk. 1 nr. 2). Derudover har de kommunale plejefamilier ofte mere behov for efteruddannelse og supervision (Servicestyrelsen, 2011:162).

Netværksplejefamilier er en del af barnets slægt eller netværk, og de vælges på baggrund af, at barnet i forvejen har en tilknytning til dem (Servicestyrelsen, 2011:153; Serviceloven, § 66 stk. 1 nr. 3). En netværksplejefamilie får ikke en egentlig aflønning for omsorgsopgaven, men der overføres et beløb, som dækker kost og logi (Serviceloven, § 142, stk. 7).

Netværksplejefamilier blev formelt implementeret i lovgivningen i forbindelse med anbringelsesreformen i 2006. Ifølge en international forskningsoversigt fra SFI om anbragte børn og unge forekommer netværksanbringelser ofte hos bedsteforældre på moderens side. Sammenlignet med almindelige plejeforældre har netværksplejeforældre oftere en lavere grad af uddannelse, mindre indkomst samt dårligere helbred. Herudover modtager netværksplejefamilier mindre støtte og supervision end andre plejefamilier (Egelund et al., 2009: 218).

Døgninstitutioner defineres som offentligt drevne botilbud til børn og unge (Socialebegreber.dk, Socialstyrelsen). Der findes forskellige typer af døgninstitutioner, der er specialiseret til forskellige aldersgrupper samt typer af vanskeligheder. Der findes spædbørnshjem, observationshjem, behandlingshjem, skolehjem samt ungdomspensioner (Bryderup, 2005: 314). Derudover er der delvist lukkede døgninstitutioner og delvist lukkede afdelinger på institutionerne (Serviceloven, § 66, stk.5). Disse lukkede institutioner er til børn og unge mellem 12 og 17 år.

Opholdssteder bliver også kaldt for socialpædagogiske opholdssteder, og de er karakteriseret som privat drevne botilbud til børn og unge (Socialstyrelsen, 2011; Servicelovens, § 66, stk. 5). Der findes både mindre opholdssteder, som er drevet af forstanderpar, samt større opholdssteder med mange ansatte. Opholdssteder kan også være kost- og efterskoler (Bryderup, 2005: 315).

Egne værelser og kollegier er botilbud til unge, hvor de bor i egen bolig med pædagogisk støtte (Socialebegreber.dk, Socialstyrelsen; Serviceloven, § 66, stk. 4).

Børnenes karakteristika

I det følgende vil det blive kortlagt, hvilke karakteristika hos barnet eller barnets familie der har betydning for de anbringelsesformer, barnet anbringes i.

En forløbsundersøgelse fra SFI (2008) beskriver udviklingsforløbene af anbragte børns fra årgang 1995 og hvilke bestemte anbringelsesformer børnene anbringes i (Egelund et al., 2008:9-16). Undersøgelsen påpeger, at 10-årige børn, der er anbragt på døgninstitutioner

eller socialpædagogiske opholdssteder, i signifikant højere grad har diagnoser, sammenlignet med jævnaldrende i plejefamilier (Egelund et al., 2008:261-262). Børn, som selv har vanskeligheder, er i signifikant højere grad anbragt på døgninstitutioner og opholdssteder. Derimod anbringes børn oftere i forskellige former for plejefamilier, hvis anbringelsen iværksættes på baggrund af forældrenes vanskeligheder og manglende forældreevne (Egelund et al., 2008:265).

En vignetundersøgelse fra SFI (2002) omhandler sagsbehandleres refleksioner, vurderinger og begrundelser i børnesager, herunder også anbringelsessager (Egelund & Thomsen, 2002:10-11). Undersøgelsen kommer frem til, at en af de grundlæggende vurderinger er, at sagsbehandlerne kategoriserer børnene efter alder. Børn i aldersgruppen 0-10 år ville sagsbehandlerne oftere anbringe i en plejefamilie, og de ældre børn ville de hyppigere anbringe på institution eller på et socialpædagogisk opholdssted. Hvis børnene selv har omfattende problemer, bliver der ofte set bort fra alderskriteriet, og børnene bliver i højere grad vurderet til at skulle anbringes på en institution. Sagsbehandlerne har den opfattelse, at almindelige plejefamilier har svært ved at håndtere børnene, og at der derfor er risiko for gentagne sammenbrud (Egelund & Thomsen, 2002: 166-167). Hvis et barn har en symbiotisk tilknytning til moren, peger flere sagsbehandlere på en institutionsanbringelse, idet de forventer, at institutionen vil være bedre til at håndtere relationen mellem mor og barn. De socialpædagogiske opholdssteder bliver foretrukket til de ældre drenge med udadreagerende adfærd (Egelund & Thomsen, 2002: 167). Undersøgelsen kom ligeledes frem til, at der ofte er uenighed mellem sagsbehandlerne i samme kommune og mellem kommunerne, hvad angår den anbringelsesform, der er den mest velegnede til barnet. Således kan sagsbehandlernes individuelle opfattelser have stor indflydelse på, hvilke anbringelsesformer der udvælges (Egelund & Thomsen, 2002: 164-170). Argumentationen hviler på erfaringer og holdninger, og der er ikke udviklet et fælles vidensgrundlag inden for kommunerne. Sagsbehandlerne har hverken viden om foranstaltningernes effekter eller om betydningen af beskyttelsesfaktorer for forebyggelsen af sociale problemer. Den hyppigste form for faglig sparring foregår på gruppemøder inden for sagsbehandlergruppen (Egelund & Thomsen, 2002: 171-175).

En international forskningsoversigt fra SFI (2009) om anbragte børn og unge beskriver anbragte børns skolegang, stabiliteten i anbringelsen samt effekter af forskellige anbringelsesformer. Oversigten viser, at børn i netværksplejefamilier adskiller sig fra andre anbragte børn ved, at de ofte ikke har fysiske eller psykiske helbredsproblemer. Sammenlignet med de andre anbringelsesformer klarer børnene sig bedre, og dette kan hænge sammen med, at de også er bedre stillede, inden de anbringes. Børnene har oftere kontakt til deres forældre, sammenlignet med andre anbragte børn. Til gengæld kan disse børn oftere opleve loyalitetskonflikter, fordi der kan være interne stridigheder mellem forældrene og netværksplejeforældrene (Egelund et al., 2009: 218-219).

KORA udgiver i 2014 en kvalitativ evaluering af kommunernes anvendelse af kommunale plejefamilier, og evalueringen er den sidste af fire delrapporter. I rapporten bliver forskellige fagpersoner i danske kommuner spurgt om, hvilke erfaringer de har med børn, der profiterer af at blive anbragt i kommunale plejefamilier, samt hvilke børn plejefamilierne er i stand til at kunne have i pleje (Mehlbye 2014:11). Undersøgelsen kommer frem til, at det ikke er typen eller omfanget af barnets vanskeligheder, der er afgørende for, om barnet kan anbringes i familiepleje. Det er først og fremmest vigtigt, at barnet vurderes til at kunne udvikle sig og være i stand til at kunne indgå i tætte relationer til plejefamilien. For en vellykket anbringelse er det ligeledes vigtigt, at der er mulighed for udvikling af forældresamarbejdet. De kommunale plejefamilier kan modtage behandlingskrævende børn med diagnoser såsom autisme, ADHD, børn med følelsesmæssige skader såsom omsorgssvigt og *tilknytningsforstyrrelser* samt unge med kriminalitetstruet adfærd og misbrug i begrænset omfang, såfremt barnet er i stand til at indgå i tætte relationer. Der er dog tilfælde, hvor plejefamilierne ikke kan modtage et barn med alvorlige udviklings- og adfærdsforstyrrelser såsom truende, voldelig adfærd eller alvorlig kriminalitet, og ej heller et meget selvskadende barn (Mehlbye, 2014:11-12).

Forskellene mellem kommunerne

En international forskningsoversigt fra SFI (2003) undersøger anbragte børns skolegang, deres sociale baggrund, stabiliteten i anbringelsen samt effekter af forskellige anbringelsesformer (Egelund & Hestbæk, 2003:12-16). Undersøgelsen påviser, at anbringelsessteder ofte bliver valgt ud fra bestemte administrative rutiner. Dette udgør et

andet interessant forskningsresultat, fordi der således ikke bliver lagt vægt på individuelle vurderinger. Ifølge undersøgelsen er arbejdet i komplekse børnesager ikke egnet til arbejde i fastlagte rutiner, idet særegne individuelle forhold kan være afgørende for, hvilken indsats der er den rigtige (Egelund & Hestbæk, 2003: 274).

I 2010 udgiver Rockwoolfonden en registerundersøgelse, som handler om baggrunde for anbringelser samt stabiliteten i anbringelser. Denne undersøger kommunernes anvendelse af de tre anbringelsesforanstaltninger plejefamilie, socialpædagogisk opholdssted samt døgninstitution i en periode på 30 år, fra 1980 til 2010. Sammensætningen af socialt udsatte børn er nogenlunde ens i kommunerne i forhold til karakteren og graden af børnenes vanskeligheder. Derfor kunne det umiddelbart forventes, at kommunerne anvender de tre anbringelsesforanstaltninger i lige stor grad. Rockwoolfondens undersøgelse kommer frem til, at der er store forskelle mellem kommunerne i forhold til, hvilke anbringelsesformer der prioriteres. Variationen i andelen af børn, der anbringes i plejefamilier, er fra 0 til 100 %, hvor størstedelen af kommunerne dog har en procentdel på mellem 20 og 80, og tallene er fra perioden 2001–2005. De blev anvendt for at forebygge udsving fra år til år, der kunne have indflydelse på spredningen (Ejrnæs et al., 2010:59). Tallene er fra 2010, men variationen mellem kommunerne afspejler stadig en meget interessant pointe. For eksempel er 35 % af de anbragte børn i Aarhus Kommune placeret i plejefamilier, 45 % på døgninstitutioner og 19 % på socialpædagogiske opholdssteder. I Sakskøbing Kommune er derimod 86 % anbragt i plejefamilier og kun henholdsvis 8 % og 6 % på socialpædagogiske opholdssteder og døgninstitutioner. For de fleste kommuner falder døgninstitutionskvoten systematisk, når andelen af børn, anbragt i plejefamilier, stiger. Andelen af de socialpædagogiske opholdssteder er ikke på samme måde afhængig af andelen af plejefamilieplaceringer. Der er kommuner i både by- og landområder samt store og små kommuner, som har høje prioriteringer af én anbringelsesform. Der er ligeledes ikke et mønster i kommunernes geografiske placering. Det kan således ikke forklares, hvad forskellene i kommunerne skyldes (Ejrnæs et al., 2010: 59-61).

Sammenbrud i anbringelser

I det nedenstående afsnit vil sammenbrud i anbringelser blive beskrevet og defineret, og herunder vil det blive kortlagt, om barnets alder eller karakteristika har en indflydelse på hyppigheden af sammenbrud.

Ifølge Ankestyrelsen defineres et sammenbrud på to måder: hvis barnet forlader anbringelsesstedet, eller hvis anbringelsesstedet opgiver barnet. I 2014 er der, som nævnt, 5,4 % sammenbrud i anbringelser af børn i alderen 0-17 år. Dette er 604 sammenbrud ud af et samlet antal anbringelser på 11.127 (Ankestyrelsen, 2015:15). Tallene er beregnet ud fra disse to definitioner, og det defineres eksempelvis ikke som et sammenbrud, når kommunen afbryder en anbringelse, eller når anbringelsesstedet lukker. Det er ikke alle skift i anbringelsen, som kan betragtes som negative begivenheder, og det kan derfor diskuteres, om man skal anvende betegnelsen skift i anbringelsessted eller sammenbrud (Egelund et al., 2010:20). Danmarks Statistik definerer sammenbrud som alle "ændringer i en anbringelse" med flere kategoriseringer end Ankestyrelsens to definitioner: De har tilføjet kategoriseringen "ændringen følger et planlagt udviklingsforløb", "udgør en forbedring af forholdene for barnet", "udgør en forværring i forholdene for barnet" samt "hvis det hidtidige anbringelsessted lukker" (Danmarks Statistik). Dette giver et mere nuanceret syn på sammenbrud i anbringelser.

Danmarks Statistik og Ankestyrelsen har ikke en entydig definition på, hvad der forstås ved et sammenbrud i anbringelsen. I metodeafsnittet vil det blive beskrevet, hvordan vi i undersøgelsen definerer sammenbrud.

Forskning fra SFI (2010) viser, at 44 % af de unge, som bliver anbragt som teenagere, oplever et eller flere sammenbrud i anbringelsen. De fleste sammenbrud finder sted inden for det første år af de unges anbringelse (Egelund et al., 2010:61). Årsagerne til sammenbruddene kan blandt andet findes i systemfaktorerne i sagsbehandlingsarbejdet. Herunder har det signifikant betydning for, om der sker et sammenbrud i anbringelsen, om sagsbehandlerne udarbejder en handleplan inden anbringelsen, at den unge er fuldstændig enig i anbringelsen, om der er et sagsbehandlerskift i forløbet samt om der er vanskeligheder i at udvælge

anbringelsesstedet til *barnets bedste* på grund af økonomiske begrænsninger i kommunens budgetter (Egelund et al., 2010:49).

Barnet alder

I 2014 var der generelt flere afgørelser om anbringelser af unge, sammenlignet med de andre aldersgrupper. Her udgjorde de 15-17-årige 43 %, de 12-14-årige 22 %, de 7-11-årige 15 %, de 4-6-årige 7 % og de 0-3-årige 13 % (Ankestyrelsen, 2015:5). Dette peger på, at der er blevet anbragt flere i aldersgruppe 12-17 år, sammenlignet med den yngre aldersgruppe. Ligeledes er det også unge, som oplever flest sammenbrud i anbringelsen. Tal fra Danmarks Statistik viser, at der i 2014 er 166 børn mellem 12 og 17 år, der ikke længere vil være på anbringelsesstedet, samt 175 børn, hvor anbringelsesstedet opgiver barnet. I aldersgruppen 6-11 år er det fire børn der ønsker at komme væk fra anbringelsesstedet, og 23 børn, der opgives af anbringelsesstedet. I aldersgruppen 0-5 år er der ingen, der forlader anbringelsesstedet, og fire børn, hvor anbringelsesstedet opgiver barnet (Bilag 3). På baggrund af dette kan det slås fast, at der i 2014 var flest sammenbrud i aldersgruppen 12-17 år.

Kommunernes ressourcemæssige rammer

Her vil vi kortlægge forskning om kommunernes ressourcemæssige rammer, som sagsbehandlere arbejder i. Ifølge Ida Maria Schrøders forskning (2014) om kommunernes budgetstyring, har der været budgetmæssige forandringer i børnefamilieafdelingerne i kommunerne. I 2007 bliver finansierings- og forsyningsansvaret lagt over til kommunerne og i 2012 fremsættes en budgetlov, hvor det bliver vedtaget, at kommunernes samlede udgifter ikke må overskride et fastsat beløb (Schrøder, 2014:11). Fokuseringen på overholdelsen af budgetterne medfører, ifølge Schrøders undersøgelse, en målforskydning fra langsigtede politiske målsætninger, om at skabe forandring for de udsatte børn og unge igennem indsatserne, hen imod de mere kortsigtede formål om at overholde budgetterne (Schrøder, 2014:157). For sagsbehandlere betyder dette, at de hele tiden skal have både de faglige mål om barnets langsigtede udvikling samt foranstaltningernes pris for øje, når de finder de rette foranstaltninger i deres daglige arbejde (Schrøder, 2014:157 - 158). Forskningen om sammenbrud viser, at der er manglende tidsmæssige ressourcer i kommunerne, og at der

derfor ofte ikke er det nødvendige forberedelsesgrundlag op til en anbringelse. (Egelund et al., 2010:71-72). Sagsbehandlerne forholder sig, ifølge forskningen, ofte først til sagerne, når der kommer underretninger om de unges problemadfærd, på trods af at de ofte har et dybdegående kendskab til familierne (Egelund et al, 2010: 69). Ressourcemanglen i starten af sagsforløbet medfører, at en stor del af anbringelserne bliver iværksat akut. Der skal ofte hurtigt findes en løsning, og dette kan, ifølge forskningen, udgøre et stort dilemma for sagsbehandlerne, fordi de har brug for grundige og tidskrævende overvejelser, for at anbringe barnet bedst muligt. Der er ligeledes flere af genanbringelserne der bryder sammen efter kort tid, på grund af, at anbringelsesstederne ofte vælges under tidspres. Tilrettelæggelsen af en anbringelse kræver, tid og ressourcer, hvis barnet skal have et godt sagsforløb i kommunen. (Egelund et al, 2010:71-72).

Sammenfatning

På baggrund af det ovenstående er det blevet klarlagt, at plejefamilier er den mest anvendte anbringelsesform. Herudover er der siden Barnets Reform kommet et øget fokus på anvendelsen af netværksanbringelser. Det er blevet tydeliggjort, at kommunerne har forskellige prioriteringer af, hvilke anbringelsesformer der anvendes mest. Derudover har barnets alder, omfang og karakter af vanskeligheder samt forældrenes adfærd og samarbejdsvilje betydning for, hvilken anbringelsesform der udvælges. Ligeledes er det tydeliggjort, at sagsbehandlere kan vurdere indsatsen i børnesager forskelligt, baseret på deres faglige erfaringer. Det er ligeledes blevet fremhævet, at der er flest anbringelser og sammenbrud af børn i alderen 12-17 år. Servicelovens formålsparagraf, en Vejledning til Serviceloven samt Barnets Reform fremhæver også, at barnet skal sikres *kontinuitet*, når det er anbragt, ved at der skal arbejdes hen imod færre sammenbrud af anbringelser samt ved at støtte barnet i at opbygge nære og stabile relationer under en anbringelse. Herudover fremhæver forskningen, at sagsbehandlere skal have et blik på foranstaltningers omkostninger når de anbringer barnet og kan ligeledes risikere at arbejde under rammer, der er kendetegnet ved manglende tidsressourcer.

Undersøgelsens formål er at undersøge, hvilke overvejelser sagsbehandlerne i kommunerne gør sig, når de skal udvælge et anbringelsessted med de bedste udviklingsbetingelser for barnet. Derudover skal der igennem undersøgelsen opnås en forståelse af, hvilke overvejelser

sagsbehandlerne gør sig for at sikre, at der skabes *kontinuitet* i barnets anbringelsesforløb, samt hvilke udfordringer sagsbehandlerne møder, når de skal udvælge et anbringelsessted og skabe *kontinuitet* i anbringelsen. Dette leder os hen til følgende problemformulering:

Problemformulering

Hvilke overvejelser gør sagsbehandlerne i forskellige kommuner sig, når de skal udvælge et anbringelsessted med de bedste udviklingsbetingelser for barnet?

Underspørgsmål

- 1) Hvilken betydning har de organisatoriske processer, politiske prioriteringer og ressourcemæssige rammer i kommunerne for sagsbehandlernes udvælgelse af anbringelsesstedet?
- 2) Hvilke overvejelser har sagsbehandlerne om udfordringerne, der opstår i anbringelser, og hvilke kriterier udvælger sagsbehandlerne anbringelsessteder ud fra?
- 3) Hvilke overvejelser gør sagsbehandlerne sig i forhold til at sikre *barnets bedste* samt at skabe *kontinuitet* i barnets anbringelsesforløb, og hvilke udfordringer kan der være forbundet med at skabe *kontinuitet* i barnets anbringelsesforløb?

Afgrænsning

Det er vigtigt at pointere, at formålet med denne undersøgelse ikke er at afdække, hvorvidt et barn skal anbringes eller ikke skal anbringes. Denne undersøgelse tager udgangspunkt i, hvad der sker, efter at beslutningen om en anbringelse er taget, og vi ønsker at belyse, hvilke overvejelser sagsbehandlerne gør sig, når et anbringelsessted skal udvælges. Der vil ikke blive taget udgangspunkt i, om en bestemt anbringelsesform er bedre end en anden. Der lægges fokus på det enkelte barns forhold ud fra sagsbehandlerne beskrivelser og vurderinger af tre konkrete anbringelsessager. Herudover afgrænser undersøgelsen sig fra at undersøge barnets oplevelse af *kontinuitet*, men vil tage udgangspunkt i, hvilke overvejelser sagsbehandlerne gør

sig om *kontinuiteten* i barnets relationer under et eller flere anbringelsesforløb. Der vil som beskrevet blive taget udgangspunkt i de bedste udviklingsbetingelser for barnet ud fra servicelovens formålsparagraf. I analysen vil vi afgrænse os fra at undersøge, i hvor høj grad sagsbehandlerne medtænker betydningen af barnets skolegang og sundhed. Der vil være et fokus på, hvordan sagsbehandlerne udvælger anbringelsesstedet, og hvilke anbringelsessteder de udvælger på baggrund af informanternes egne vurderinger samt kommunens organisering af udvælgelsesprocessen.

Begrebsafklaring

I det følgende afsnit vil der være en oversigt over de begreber, der anvendes i undersøgelsen, for at tydeliggøre betydningen af ord, der har flere betydninger eller dækker over flere begreber.

Sagsbehandler: Betegnelsen sagsbehandler indgår i vores problemformulering.

Undersøgelsen bygger på fem sagsbehandlere samt en afdelingsleder, fordi alle indgår som et led i beslutningen om at udvælge anbringelsesstedet. Igennem opgaven vil vi både anvende betegnelsen informanter samt sagsbehandler, som dækker over alle seks informanter. Hvis der kun er tale om afdelingslederen, vil han blive kaldt lederen. Det skal dog tydeliggøres, at begrebet sagsbehandler også indbefatter nogle af sagernes tidligere sagsbehandlere, der har truffet afgørelser om valg af børnenes anbringelser.

Barnet: Undersøgelsen beskæftiger sig med børn og unge i aldersgruppen 0-17 år. Af praktiske hensyn vil vi ofte kun anvende betegnelsen 'barnet', som dækker over både børn og unge i alderen 0- 17 år. Der er dog enkelte tilfælde, hvor vi anvender betegnelsen unge, som dækker over aldersgruppen 13-17 år.

De bedste udviklingsbetingelser: Med begrebet 'de bedste udviklingsbetingelser' refererer vi til Servicelovens formålsparagraf, § 46, stk.1, nr. 1-5, som omhandler, at barnet skal have mulighed for at opnå *kontinuitet* i sine relationer under anbringelsen, udvikle sociale kompetencer, gennemføre en uddannelse, fremme barnets sundhed og trivsel, samt at barnet skal forberedes til selvstændighed.

Anbringelsesformer og -steder: I undersøgelsen anvender vi både anbringelsesformer og anbringelsessteder. Anbringelsesformer anvendes som et overordnet begreb, når der er tale om en af de forskellige mulige anbringelsesformer, som står i lovgivningen, såsom plejefamilier, døgninstitutioner, socialpædagogiske opholdssteder etc. Begrebet Anbringelsessted anvendes for at beskrive det individuelle anbringelsessted til det enkelte barn.

Døgninstitutioner og institutioner: Vi vil igennem specialet både anvende begrebet døgninstitutioner samt forkortelsen institutioner, som begge har den samme betydning.

Kapitel 2: Videnskabsteoretisk position

Undersøgelsen vil tage udgangspunkt i den kritiske hermeneutik, som har sit udspring i hermeneutikken. Ifølge hermeneutikken er virkeligheden ikke umiddelbart tilgængelig, og derfor må meningen, der ligger bag menneskers udtalelser og handlinger, bringes frem til erkendelse gennem fortolkningsarbejdet. Ifølge denne videnskabsteoretiske retning er fortolkningen afhængig af betragteren. Således kan sagsbehandlere fortolke sociale lovgivninger forskelligt, fordi meningene ofte ikke er entydige. Dette kan betyde, at sagsbehandlerne har forskellige fremgangsmåder i lignende situationer (Juul, 2012:108). Sagsbehandlerne i denne undersøgelse kommer ligeledes frem til deres erkendelser gennem fortolkningen af lovgivningen, og disse erkendelser kan være forskellige. Derfor er det interessant at undersøge, hvilke faglige vurderinger sagsbehandlerne i denne undersøgelse har om det enkelte barns behov for støtte, samt hvilket anbringelsessted, der kan tilbyde barnet de bedste udviklingsbetingelser.

Ifølge hermeneutikkens ontologi kan den sociale verden ikke erkendes på samme måde som den fysiske verden, idet den sociale verden må fortolkes (Juul, 2012:404). Den hermeneutiske epistemologi ønsker at opnå viden om virkeligheden ved at inddrage *fordomme* og bringe disse i spil med nye erfaringer i en stadig vekselvirkning, som kaldes for den *hermeneutiske cirkel*. Den hermeneutiske cirkel indebærer, at forskeren pendler mellem dele og helheden ved at fortolke de enkelte dele, som sættes i relation til helheden. Dette betragtes som en spiral, der giver mulighed for gradvist at få en dybere forståelse af meningen (Kvale & Brinkman, 2009: 233). Ifølge den kritiske hermeneutik bliver den hermeneutiske cirkel et spørgsmål om forholdet mellem kritiske idealer og den sociale virkelighed. De normative idealer kan ikke eksistere uden en forståelse af den sociale verden, og den sociale verden kan ikke kritiseres uden en grundlæggende betingelse for, hvad der forstås ved et godt liv (Juul, 2012:146). Hermeneutik er en fortolkningsvidenskab, hvor sociale fænomener ikke kan forstås som rene fænomener, men hvor man derimod har en fortolkende forståelse af fænomenerne (Juul, 2012:404). *Fordomme* anses som et grundvilkår for enhver erkendelse (Juul, 2012:422).

Det, der karakteriserer den kritiske hermeneutik, er, at enhver erkendelse udspringer af de *fordomme* forskeren medbringer i en forståelsesproces, og disse *fordomme* skal bringes i spil

og lade sig udfordre igennem konkrete undersøgelser (Juul: 2012:143). *Fordomme* skal ikke bare forstås som et problem, hvor forskeren er fordomsfuld og derved forhindres i at få en forståelse. Tværtimod er *fordommene* produktive og er med til at skabe ny viden (Juul: 2012:122). De *fordomme* forskeren med den kritiske hermeneutiske vinkel har med sig, er *fordomme* med et kritiskperspektiv, hvilke udgør den normative tilgang til at anskue feltet med (Juul: 2012:143). Det normative syn skal udfoldes og begrundes for at læseren kan forholde sig til undersøgelsens udgangspunkt. Det normative perspektiv beskriver en bedre situation i fremtiden og sætter sig til at starte med ud over erfaringen, hvorefter perspektivet afprøves gennem mødet med feltet. Således må det normative perspektiv sættes på prøve for at vurdere, om det kan være overbevisende (Juul, 2012:143-144). Det normative udgangspunkt skal ikke betragtes som universelt, men tænkes ind i konkrete kontekster. Det er kun forskeren selv, der kan fortolke, hvordan den sociale virkelighed fremtræder i forhold til de normative idealer (Juul, 2012:144). De resultater, man finder frem til, kan ikke betragtes som værende sande eller objektive, men skal forstås ud fra det normative ideal (Juul, 2012:143-144). Kritiske normer er knyttet til, at mennesker er samfundsforandrende væsener, og de kan være en modmagt til magtformer, som fører til undertrykkelse og ufrihed. Normerne udgør grundlaget for kritikken af bestemte forhold i samfundet og vil forme et udkast om en ny og bedre verden. Udkastet til det normative standpunkt må afprøves i kritiske undersøgelser og føre frem til ny erkendelse (Juul, 2012:141-142). Vi vælger at lægge os kritisk hermeneutisk, idet vi vil bringe vores *fordomme* i spil i mødet med feltet og ønsker at opnå nye erkendelser. *Fordommene* bygger på forskningen på området, som er præsenteret i problemfeltet. Disse vil blive bragt i spil gennem undersøgelsen af sagsbehandlingens arbejde i forbindelse med udvælgelsen af et anbringelsessted.

Vores normative perspektiv

I det følgende afsnit vil vi beskrive, hvilke antagelser der ligger til grund for vores problemformulering. Forskerens normative perspektiv udgør standarden for kritikken af undersøgelsesfeltet (Juul, 2012:143). I denne undersøgelse tages der udgangspunkt i, at vi opfatter anbringelser som mest ideelle, hvis anbringelsen bliver tilrettelagt ud fra de bedste udviklingsbetingelser for barnet, ved at barnets behov for *kontinuitet* i opvæksten er medtænkt, samt at der arbejdes hen imod at forebygge sammenbrud af anbringelser. Der

bliver taget udgangspunkt i Serviceloven og Barnets Reforms definition af *barnets bedste* samt *kontinuitets*-begrebet. Denne undersøgelses normative ideal udspringer ligeledes af en vejledning til Serviceloven, som fremhæver vigtigheden af, at barnets mulighed for etableringen af stabile relationer på anbringelsesstedet skal sikres, fordi sammenbrud i anbringelserne kan føre til, at barnets udviklingsbetingelser påvirkes i en negativ retning (Socialudvalget, 2010-11: pkt.14.). Vi har i undersøgelsen, i interviewene samt som led i analysen en normativ forståelse af disse to begreber med som sammenligningsgrundlag for, hvordan en anbringelse burde tilrettelægges.

I det følgende forklares det, hvilke *fordomme* vi har i forhold til begreberne *barnets bedste* og *kontinuitet*. Med *barnets bedste* refereres der til Servicelovens formålsparagraf, § 46, som ses nedenfor.

Særlig støtte til børn og unge

Formål

§ 46. Formålet med at yde støtte til børn og unge, der har et særligt behov herfor, er at sikre, at disse børn og unge kan opnå de samme muligheder for personlig udvikling, sundhed og et selvstændigt voksenliv som deres jævnaldrende. Støtten skal ydes med henblik på at sikre barnets eller den unges bedste og skal have til formål at

- 1) sikre kontinuitet i opvæksten og et trygt omsorgsmiljø, der tilbyder nære og stabile relationer til voksne, bl.a. ved at understøtte barnets eller den unges familiemæssige relationer og øvrige netværk,
- 2) sikre barnets eller den unges muligheder for personlig udvikling og opbygning af kompetencer til at indgå i sociale relationer og netværk,
- 3) understøtte barnets eller den unges skolegang og mulighed for at gennemføre en uddannelse,
- 4) fremme barnets eller den unges sundhed og trivsel og
- 5) forberede barnet eller den unge til et selvstændigt voksenliv.

Stk. 2. Støtten skal være tidlig og helhedsorienteret, så problemer så vidt muligt kan forebygges og afhjælpes i hjemmet eller i det nære miljø. Støtten skal i hvert enkelt tilfælde tilrettelægges på baggrund af en konkret vurdering af det enkelte barns eller den enkelte unges og familiens forhold.

Stk. 3. Støtten skal bygge på barnets eller den unges egne ressourcer, og barnets eller den unges synspunkter skal altid inddrages med passende vægt i overensstemmelse med alder og modenhed. Barnets eller den unges vanskeligheder skal så vidt muligt løses i samarbejde med familien og med dennes medvirken. Hvis dette ikke er muligt, skal foranstaltningens baggrund, formål og indhold tydeliggøres for forældremyndighedsindehaveren og for barnet eller den unge.

Denne paragraf fremhæver, at støtten til det udsatte barn skal gives ved at sikre *barnets bedste* samt at sikre, at barnet kan opnå de samme muligheder for sundhed, udvikling, samt udvikling til en selvstændig voksentilværelse som jævnaldrende børn. Vores forståelse af *barnets bedste* er, at et anbringelsessted skal udvælges ud fra kriteriet om, at anbringelsesstedet kan tilbyde barnet de bedste udviklingsbetingelser. I undersøgelsen analyseres sagsbehandlerne og kommunernes proces om udvælgelsen af anbringelsesstedet til *barnets bedste*, ud fra fire beslutningsmodeller inden-for organisationsteorien.

Ligeledes har vi en forståelse af, at sagsbehandlerne i deres tilrettelæggelse af anbringelsen, skal have et større fokus på *kontinuitet* i barnets anbringelsesforløb for derved at sikre barnet en stabil anbringelse igennem barnets opvækst. Derfor vælger vi at definere alle uplanlagte skift af et anbringelsessted som sammenbrud. Dette kan begrundes med, at barnet potentielt set kan opleve alle skift i anbringelsessteder som brud på relationerne til omsorgspersonerne på anbringelsesstedet, også hvis barnet selv er årsagen til eller ytrer ønske om flytningen. Denne *fordom* udspringer af forskning om *kontinuitet* i anbringelser, der beskriver at sammenbrud kan medføre en ringere grad af *kontinuitet* for barnet (Baviskar et.al, 2016:24). Denne undersøgelse ønsker at belyse, hvilke overvejelser sagsbehandlerne gør sig om anbringelsesstedet til det enkelte barn. Det skal belyses, om sagsbehandlerne gør sig realistiske overvejelser om, hvor længe samme anbringelse varer, samt om disse vurderinger inddrager refleksioner om at forebygge sammenbrud i anbringelsen.

Herudover tager vi afsæt i formålsparagraffens fokus på, at barnet skal sikres *kontinuitet*, igennem at støtte barnet i at bevare sine relationer til familie og netværk, og har en *fordom* om, at barnet oplever mere *kontinuitet* igennem opvæksten, hvis den unge har varige tætte relationer til stabile voksne.

Ligeledes har vi en forståelse om, at det er af betydning, at der er *kontinuitet* i det professionelle tværfaglige samarbejde, som skal være en koordinerende sagsbehandling mellem flere fagpersoner, som skal sikre sammenhængen i indsatsen, hvilket også er fremhævet i Barnets Reform. Ligeledes har vi en forståelse af, at man må bestræbe sig på færre sagsbehandlerskift for at sikre *kontinuitet* i sagsbehandlingen, hvilket ligeledes er fremhævet i Barnets Reform.

Herudover har vi på baggrund af Schrøders forskning om budgetstyringen i kommunerne en formidom om, at de økonomiske rammer har en indflydelse på sagsbehandlingens udvælgelse af anbringelsesstedet (jf. Kommunernes ressourcemæssige rammer). Ligeledes har forskning om sammenbrud vist, at der er manglende tidsmæssige ressourcer i kommunerne, som betyder at der ikke er det nødvendige forberedelsesgrundlag op til en anbringelse og derved ender med en akutanbringelse. Dette har givet os en *fordom* om, at sagsbehandlere nogle gange skal træffe valg om et anbringelsessted under tidspres.

Da undersøgelsens udgangspunkt er den kritiske hermeneutik, indgår *fordomme* i vores måde at anskue feltet på. Dog giver vi i interviewene ikke direkte udtryk for vores *fordomme* for ikke at påvirke vores informanter. *Fordommene* ligger implicit i spørgeguiden. *Fordommene* sættes på prøve gennem mødet med sagsbehandlingens forståelser for at undersøge, om *fordommene* kan være overbevisende. I delkonklusionerne vil vores *fordommene* komme i spil og være med til at belyse sagsbehandlingens forståelse, som vil føre os frem til nye erkendelser.

Kapitel 3: Metode og Teori

I dette afsnit vil det blive uddybet, hvilke metodiske valg der tages for at kunne belyse problemstillingen bedst muligt. Undersøgelsen vil tage udgangspunkt i det kvalitative felt. Den kvalitative metoderetning belyser hverdagsprægede, situerede og kulturelle aspekter af menneskers viden og handlen (Kvale og Brinkmann, 2009:28) og er bedst egnet til at få viden om menneskers erfaringer (Juul, 2012: 422). I denne undersøgelse vil der blive anvendt interviews, idet vi interviewer fem sagsbehandlere og en leder i forhold til udvælgelsen af anbringelsessted i deres seneste tre sager.

Design af interviewundersøgelse

Problemstillingen i denne undersøgelse vil blive belyst gennem forskningsinterviews for at give et billede af sagsbehandlernes udvælgelse af anbringelsessteder. Det kvalitative forskningsinterview er en metode, der giver interviewer en særlig adgang til menneskers grundlæggende oplevelser. Når der interviewes, søges det at forstå centrale aspekter og temaer i det, informanten beretter om. Herefter fortolkes informantens fortællinger samt fortolkningsmåden (Kvale og Brinkmann, 2009: 46-47).

Interviewet som metode er egnet til at få et dybdegående indblik i sagsbehandlernes refleksioner over deres arbejde i praksis. Idet der i et interview skiftes mellem spørgsmål og svar, vil der være en konstant vekselvirkning mellem egne og sagsbehandlernes forståelser, som vil kunne bidrage til interessante nye erkendelser af, hvilke faktorer der ligger bag udvælgelsen af anbringelsesstederne. Der bliver spurgt ind til sagsbehandlernes seneste tre anbringelsessager for at få indblik i sagsbehandlernes individuelle beslutninger såvel som tidligere sagsbehandlernes beslutninger, idet der foregår sagsbehandlerskift på børneområdet. Ved at sagsbehandlerne fortæller om andres og egne valg, sætter det en refleksionsproces i gang, der begrundes de valg, der er blevet truffet. Dette giver et nuanceret billede af de mulige beslutninger og måder at beslutte en anbringelse på.

Intervieweren kan, gennem den semistrukturerede interviewteknik, forsøge at forstå perspektiverne i informantens hverdagsliv med henblik på at fortolke betydningen af informantens beskrivelser. Det semistrukturerede interview er hverken en lukket samtale, der formes efter et lukket spørgeskema, og det er heller ikke en åben hverdagssamtale. Den

semistrukturerede interviewteknik er kendetegnet ved, at interviewspørgsmålene bygger på forudbestemte temaer, som er nedskrevet i en interviewguide. Samtidig skal interviewspørgsmålene ikke rette sig stringent efter rækkefølgen i interviewguiden, men derimod skal der være rum til, at informanten har mulighed for at give udtryk for sine refleksioner i en naturlig rækkefølge, samt at interviewerens kan stille nye spørgsmål undervejs (Kvale og Brinkmann, 2009:45-46). Det semistrukturerede interview vil i denne undersøgelse give mulighed for at inddrage undersøgelsens *fordomme* om forskellige meningssammenhænge og samtidig give plads til sagsbehandlerens forståelser.

Det semistrukturerede interview vil blive kombineret med elementer af et begrebsinterview, som har til formål at afklare begreber. Denne metode vil blive anvendt, idet undersøgelsen ønsker at kortlægge sagsbehandlerens forståelse af bestemte fænomener. Et begrebsinterview ønsker at udforske betydningen af, hvordan begreber positioneres og anvendes af informanten. Igennem et begrebsinterview kan interviewerens afdække informanternes naturlige antagelse om, hvad der er typisk, normalt eller passende, og det kan anvendes ved at spørge informanten om en konkret beskrivelse. Der kan herudover være mulighed for, at informanternes beskrivelser kan fortolkes som interessante modsætninger af begreberne (Kvale og Brinkmann, 2009:172-173). Begrebsinterviewet vil blandt andet blive anvendt ved afslutningsvist i interviewet at spørge direkte til informanternes forståelse af begreberne *kontinuitet* og *barnets bedste* for at få kendskab til deres overordnede forståelse af begreberne, som er beskrevet i lovgivningen og i Barnets Reform. Der vil også løbende blive spurgt ind til forhold, der relaterer sig til disse to begreber, dog uden at nævne begreberne direkte. For eksempel spørges der ind til, om sagsbehandlerne aktivt inddrager fagpersoner, som ikke er en del af anbringelsesstedet eller personer i barnets familienetværk, som en ressource. Formålet med at lægge begreberne implicit i spørgsmålskonstruktionen er at få sagsbehandlerne til at reflektere over deres måder at prioritere samt vurdere på, hvad der er muligt i praksis. Herudover vil det blive undersøgt, om sagsbehandlerne selv nævner begreberne *kontinuitet* og *barnets bedste* under interviewet, i hvilken kontekst begreberne inddrages i deres overvejelser, samt i hvor høj grad sagsbehandlerne arbejder ud fra begrebernes principper. Ved både at kende til sagsbehandlerens selvstændige overvejelser om begreberne, deres anvendelse af begreberne i deres arbejde samt deres overordnede

tanker, er det muligt at sammenligne udtalelserne. Her kan der findes interessante modsætninger, både mellem informanterne og i deres egne beskrivelser.

Valg af informanter

En ideel interviewperson er en person, der kan give lange og levende beskrivelser, der egner sig til at blive rapporteret. Den idealiserede interviewperson synes ofte at være en intellektuel og veltalende person, som ikke altid er repræsentativ for gængse befolkningssynspunkter (Kvale og Brinkmann, 2009:187-188).

Empirien vil bestå af interviews med fem sagsbehandlere og en leder, som udvælger anbringelsesformen og anbringelsesstedet til barnet. Informanter er personer, som har meget viden på området og kan bidrage med deres faglige vurderinger. Disse personer vælges, idet det ønskes at få belyst overvejelserne, der ligger bag udvælgelsen af et anbringelsessted til et barn. Sagsbehandlerne og lederen bidrager med helt konkrete overvejelser om de praktiske faktorer i sagsforholdene, der er afgørende for valget af anbringelsesstedet, og bidrager derudover med mere generelle refleksioner. Informanterne er alle veltalende og reflekterende og bidrager med et solidt datamateriale. Den ideelle informant eksisterer dog ikke, og derfor er det vigtigt, at interviewereren formår at motivere og fremme interviewpersonens beskrivelser og kan lave et interview med mange forskellige typer af personer (Kvale og Brinkmann, 2009:187-188). I interviewsituationen spørges der ind til praktiske eksempler, hvis fortællingerne er for generelle. Ligeledes spørges der ind til deres refleksioner, hvis deres fortællinger er for beskrivende.

Kontaktetablering

I processen med at få etableret kontakt til informanterne er der blevet skrevet mails til alle børnefamilieafdelinger i Region Hovedstaden og herefter til alle børnefamilieafdelinger i Region Sjælland. Derudover er der lavet et opslag i en Facebook-gruppe ved navn praksiscenter.dk med ca. 5.000 medlemmer med socialfaglige baggrunde eller interesser. Ligeledes er der blevet etableret kontakt til en Facebook-gruppe med medlemmer fra socialrådgiveruddannelsen samt til en bekendt socialrådgiverstuderende for at høre, om disse kunne skabe kontakt til sagsbehandlere, der arbejder i børne- og familieafdelinger. Herudover blev der skrevet til to tidligere kollegaer fra et børnefamiliecenter for at bede dem om at skabe kontakt til andre sagsbehandlere.

For fem af vores informanternes vedkommende er kontakten blevet etableret gennem de officielle mails, der er blevet sendt ud til kommunerne. Igennem Facebook-opslagene på praksiscenter.dk blev der etableret kontakt til én informant.

Fremgangsmåde under interviewene

Interviewene bliver optaget på mobiltelefon. Alle interviews har en varighed på 1-1½ time. Vi har valgt at fordele opgaverne således, at en af os interviewer, imens den anden skriver noter. Til sidst stiller den anden interviewer uddybende spørgsmål, som opstår i interviewsituationen. Vi vælger denne opgavefordeling, idet informanten således kan henvende sig til én person, der kan koncentrere sig om at lytte aktivt og vise sin empati, imens den anden interviewer kan fokusere på at lytte til de udtalelser og emner, informanten giver udtryk for.

Præsentation af interviewguide

Vores interviewguide består af seks temaer: *valg af anbringelsessted, organisering af beslutninger i anbringelser, kontinuitet i anbringelserne, sammenbrud, økonomi samt ressourcer*. Vi udarbejder interviewguiden i to forskellige versioner: en til de fem sagsbehandlere og en anden version til lederen. Temaerne er de samme i begge interviewguides, men enkelte spørgsmål er ændret, idet de er tilpasset informantens jobfunktioner og ansvarsforhold. Interviewguiderne kan ses i bilag 1.

Temaerne i interviewguiden er dannet på baggrund af vores *fordomme*, der ligger implicit i vores problemformulerings spørgsmål. Vi ønsker at belyse, hvordan fagpersonerne udvælger et anbringelsessted til *barnets bedste*, samt hvilke udfordringer der ligger i udvælgelsen af anbringelsesstedet. Temaerne *valg af anbringelsessted og organisering af beslutninger i anbringelser* bygger ligeledes på en forståelse af, at udvælgelsen af anbringelsesstedet ikke blot ligger hos den enkelte sagsbehandler, men herimod kan ligge hos ledelsen, i et team eller hos andre fagpersoner. Herudover ønsker vi at få viden om, hvordan den pågældende kommune organiserer sig, og om kommunerne prioriterer bestemte anbringelsesformer. Temaerne *kontinuitet i anbringelserne samt sammenbrud* er dannet ud fra

problemformuleringsunderspørgsmål ét, og gennem spørgsmålene til disse temaer vil vi undersøge, hvilke overvejelser fagpersonerne gør sig i forhold til at skabe *kontinuitet* i barnets anbringelsesforløb. Temaerne *økonomi samt ressourcer* relaterer sig til vores interesse for kommunernes økonomiske og tidsmæssige ressourcer og disse faktoreres indflydelse på tilrettelæggelsen af børns anbringelser. Interviewguiden starter med et par indledende spørgsmål om deres jobfunktion samt hvor længe de har arbejdet med anbringelser af børn og unge.

Interviewguiden tager afsæt i informantens tre sidste anbringelsessager, hvor informanten selv har været involveret i udvælgelsen af anbringelsesstedet. Vores interesse ligger i at undersøge, hvilke overvejelser informanterne har gjort sig om valget af anbringelsesstedet i de enkelte konkrete sager. Fordelen ved denne metode er at undgå udelukkende at få viden om informanternes overordnede refleksioner og idealer, men også om, hvilke praktiske forhold de bygger disse på, hvordan deres overordnede refleksioner udmøntes i praksis, samt om de selv tænker, at kommunens vurderinger holder stand i praksis. Herudover beder vi informanterne om at reflektere over nogle af deres anbringelsessager, som er foretaget af en tidligere sagsbehandler. Vi gør dette, fordi sagerne ofte skifter sagsbehandler, og vi ønsker at få viden om årsagerne til sammenbruddene i anbringelserne samt høre informanternes vurderinger af, om valg af anbringelsessted ville have været anderledes.

Igennem hele interviewet anvender vi både *indirekte, direkte, sondrende, specificerede samt strukturerede* spørgsmål, som vi nærmere vil beskrive herunder (Kvale og Brinkmann, 2009:156). Hvert tema indeholder sondrende, meget specifikke og direkte spørgsmål. Deres fortælling om de tre anbringelsessager var det bindende element i interviewguiden, og de fleste spørgsmål blev bundet op på deres fortællinger. Det centrale i interviewguiden var deres refleksioner og overvejelser lige netop i den enkelte sag.

I et interview er det vigtigt, at interviewerens styrer interviewet og sørger for, at spørgsmålene besvares inden for den afsatte tid. Her er det vigtigt, at interviewerens høfligt afbryder informanten, hvis det sagte ikke opfattes som relevant for undersøgelsen, og til gengæld præsenterer interviewerens det næste emne eller spørgsmål, der skal besvares (Kvale og Brinkmann, 2009:156). De strukturerede temaer i spørgeguiden fungerer som rettesnor og bidrager til, at vi har overblik over, hvilke temaer vi i sidste ende ønsker at få belyst igennem

interviewet. Temaerne bliver således besvaret på andre tidspunkter end i den planlagte rækkefølge, idet det vigtige er, at vi får vores temaer besvaret igennem informanternes fortællinger. Herudover er vi åbne over for de temaer, som informanterne ønsker at beskrive i deres besvarelse. Vi anvender også indirekte spørgsmål i interviewguiden. Her gør vi brug af projektive spørgsmål, hvor informanten bliver bedt om at reflektere over andres holdninger (Kvale og Brinkmann, 2009:156). Som eksempel spørger vi informanten: "*Hvilken betydning har de økonomiske overvejelser generelt i anbringelsessager i jeres afdeling?*" (Bilag 1). Vi anvender denne type spørgsmål, idet vi har en forståelse af, at det ville være nemmere for informanterne at reflektere over samt påpege udfordringer i andre sammenhænge og andre sager end i deres egne. Som beskrevet tidligere har vi to direkte spørgsmål sidst i interviewguiden, som vi spørger alle vores informanter om, hvor de bliver bedt om at tage stilling til begreberne *barnets bedste* og *kontinuitet*, og hvad de forstår ved disse begreber.

Transskribering

Efter gennemførelsen af interviewene transskriberes de til en skreven tekst.

Transskriptionerne samt lydoptagelserne udgør det rå datamateriale, som bruges i analysen (Kvale & Brinkmann, 2009:45-46). Interviewene bliver transskriberet, fordi en transskription kan ses som en proces, hvor der intensivt bliver arbejdet med hver enkelt udtalt sætning, som er en fortolkningsproces, der udgør startfasen til den analytiske proces (Kvale & Brinkmann, 2009:202). Det er vigtigt at have for øje, at transskription er en oversættelse fra talesprog til skriftsprog, hvor interaktionen imellem interviewer og informant aldrig ville kunne gengives præcist på skrift. De nonverbale udtryk samt følelserne, der tillægges udtrykkene, har stor betydning for den efterfølgende fortolkning af det sagte (Kvale og Brinkmann, 2009:199-200). Vi vælger at transskribere alt, der bliver sagt, samt alle pauser, betoning og følelsesudtryk for at få en bedre forståelse af informanternes udsagn og mest mulige differentieringer af udtalelserne. En beskrivelse af fremgangsmåden ved transskription vedlægges som bilag 2.

Etiske overvejelser

Etiske spørgsmål, der kan knytte sig til forskningen, vedrører blandt andet, om forskeren indhenter informantens samtykke til at deltage i undersøgelsen samt at anvende dennes

udtalelser i analysen. Samtidig er det vigtigt, at personfølsomme data sikres (Kvale og Brinkmann, 2009:82). I vores undersøgelse indhenter vi alle informanternes samtykke til, at deres udtalelser kan anvendes i undersøgelsen. I den indledende mail, som vi sender ud til informanterne, fremhæver vi, at alle personfølsomme data om personer eller organisationer bliver anonymiseret. Som beskrevet får sagsbehandlerne og lederen et alias, og vi lægger vægt på, hverken at angive i hvilken kommune vedkommende er ansat, eller give navne på de nævnte anbringelsessteder (jf. Beskrivelse af sagerne). Vi vælger at anonymisere alle personfølsomme data, blandt andet i håbet om at dette vil give vores informanter en tryghed, som vil give dem plads til at tale så frit og åbent som muligt.

Interviewforskning kan danne baggrund for mange etiske og moralske spørgsmål. De etiske udfordringer i et forskningsinterview opstår især på grund af kompleksiteten i at udforske menneskers private tanker og følelser og lægge disse ud til offentligt skue (Kvale og Brinkmann, 2009:80). Ydermere er det vigtigt, at transskriptionerne er loyale over for de mundtlige udsagn (Kvale og Brinkmann, 2009:82). Vi er bevidste om, at informanterne taler om emner og forhold, som er meget sårbare. Vi er i analysen yderligere opmærksomme på, at være loyale over for informanternes udtalelser ved at sikre, at deres overvejelser kommer til udtryk.

Forskerens rolle

Samtalen mellem interviewer og informant er ikke ligestillet, idet intervieweren styrer samtalen og bestemmer, hvilke emner der skal berøres (Kvale og Brinkmann, 2009: 19). Et forskningsinterview skal betragtes som en professionel samtale med et asymmetrisk magtforhold mellem interviewere og informanten. Et interview kan ligeledes betragtes som en envejsdialog, idet det er intervieweren, der spørger, og informantens rolle kun er at svare. Derudover kan et forskningsinterview følge en form for skjult dagsorden, idet intervieweren kan have en intention om at få en bestemt information, som informanten ikke kender til. Intervieweren har ofte monopol på at fortolke informanternes udsagn og har derfor et eksklusivt privilegium i at fortolke og rapportere (Kvale og Brinkmann, 2009:51). Vi er opmærksomme på, at fagpersonerne, også på trods af den sikrede anonymisering, kan føle ubehag som følge af vores kritiske forståelse af rammerne for deres arbejde, som vores spørgeguide bærer præg af. Vi beder informanterne om at fortælle om deres arbejdsgange og praksis i forhold til anbringelser af meget sårbare børn samt deres familier, og vi har respekt

for kompleksiteten i fagpersonernes sager og udfordrende arbejdsvilkår, som kræver faglig ekspertise og psykisk robusthed. Vi er bevidste om magtforholdet i interviewene og stræber efter at gøre interviewsituationen til en god oplevelse for vores informanter. Vi møder dem åbent og nysgerrigt, idet vi har en stor interesse i at få mere viden om deres arbejdsforhold i forbindelse med anbringelser af udsatte børn samt de dilemmaer, de kan møde. Vores informanter er personer, der har en stor viden og kendskab til lige netop vores forskningsfelt, og derfor ønsker vi at have en ydmyg tilgang og lære af dem, samtidig med at vi ønsker at få dem til at reflektere over deres måder at arbejde på.

Vi bestræber os på at være åbne i interviewsituationen og ikke være styrede af vores *fordomme*. Ligeledes prøver vi at være opmærksomme på at stille åbne spørgsmål til vores informanter, som giver dem plads til at reflektere. Idet interviewet dog nogle gange antager en hverdagslignende samtale, formår vi som interviewere ikke altid at holde den åbne spørgsmålsform. For eksempel formulerer vi nogle påstande som spørgsmål, som hermed kan gøre det muligt at besvare med ja eller nej. I nogle tilfælde har dette en positiv effekt, idet informanten kan opleve dette som en empatisk bekræftelse og yderligere give udtryk for nye overvejelser om emnet. I andre tilfælde udformer vi spontane spørgsmål, som er præget af vores *fordomme* og vores viden om feltet, som muligvis styrer informanterne i retning af et bestemt svar.

Den teoretiske ramme

Her vil teorien, der anvendes i analysen, blive præsenteret. Der vil blive inddraget et psykodynamisk perspektiv om børns *tilknytning*, som vil blive anvendt til at analysere børnenes mulighed for kontinuerlige relationer under anbringelser. Teorien om *tilknytningsforstyrrelser* vil bidrage til at underbygge informanternes egne forståelser.

Herudover anvendes der organisationsteori om forskellige beslutningsmodeller, der kan forklare, hvordan beslutningerne om valget af anbringelsesstedet tilrettelægges af den enkelte sagsbehandler, samt hvordan beslutningerne er organiseret inden for kommunen. Når der anvendes teoretiske forståelser i fortolkningen af informanternes udsagn, kan det også betyde, at fortolkningen overskrider informantens forståelse (Kvale & Brinkman, 2009: 239). Anvendelsen af organisationsteorien vil medføre, at fortolkningen vil række ud over informanternes forståelser af begreberne. Organisationsteorien bidrager til at fortolke den måde, hvorpå sagsbehandlerne udvælger et anbringelsessted med de bedste udviklingsbetingelser for barnet.

Ud over teorien vil forskning om kriterier for sagsbehandlerens udvælgelse, om sagsbehandlerens arbejdspress samt om kommunernes budgetsyn blive inddraget i delkonklusionerne. Disse anvendes for at sammenligne undersøgelsens resultater med forskningsresultaterne. Herudover vil Servicelovens formålsparagraf forståelse af *barnets bedste* samt *kontinuitet* i forhold til en anbringelse blive inddraget, for at undersøge informanternes måder at tilrettelægge anbringelser.

Tilknytningsforstyrrelser

I analysen vil begreberne *tilknytning* og *tilknytningsforstyrrelser* blive anvendt. De anvendte teorier er fra Lars Smith (2003), Gunilla Lindén (2004) samt Mette Skovgaard Væver (2015), der alle har skrevet deres tekster ud fra John Bowlbys *tilknytningsteori*.

Teorien om *tilknytningsforstyrrelser* anvendes i afsnittet "*Barnets evner til at indgå i nære relationer*", fordi de fleste informanter tillægger *tilknytningsforstyrrelser* en betydning. Flere informanter beskriver børnenes *tilknytningsforstyrrelser* i forbindelse med sammenbrud i anbringelser samt deres valg af anbringelsesstedet. Teorien om *tilknytningsforstyrrelser*

anvendes til at analysere informanternes udtalelser om, hvilken indflydelse børnenes adfærd og evne til at indgå i relationer har i forhold til valget af et anbringelsessted. Her vil Lars Smith blive anvendt.

Teorien om *tilknytningen* og relationen til en omsorgsgiver vil blive anvendt som teoretisk baggrund i afsnittet ” *Barnets behov for at indgå i nære relationer*”, med anvendelse af teoretikerne Lindén og Væver. Her vil informanternes fortællinger om, at de udvælger anbringelsessteder på baggrund af nære relationer, blive analyseret. Dog er forskellen til afsnittet om *tilknytningsforstyrrelser*, at informanterne i dette afsnit ikke anvender begrebet *tilknytning*, men selv anvender begreber som kontakt, relation og følelsesmæssig ballast.

Ifølge Lindén dannes *tilknytningen* imellem barn og omsorgsgiver i barnets første leveår, og afhænger af den fysiske kontakt imellem barnet og forældrene. Barnet udvikler sit eget selvbillede samt sin forventning til andre mennesker igennem kontakten til stabile voksne, der blandt andet kan støtte barnet følelsesmæssigt (Lindén, 2004: 205-206). Ifølge Væver er *tilknytningsrelationen* mellem barnet og omsorgspersonen i de tidlige leveår vigtig for, at barnet kan udvikle sig. (Væver, 2015:133). Barnet danner som følge af tilknytningsrelationens kvalitet en indre *arbejdsmodel*, som danner en struktur for, hvordan barnet forstår og reagerer over for andre senere i livet (Væver, 2015:136). *Tilknytningen* til omsorgspersonen danner grundlag for barnets evne til at regulere negative følelser i utrygge situationer samt hvordan barnet udvikler relationer til andre mennesker senere i livet (Væver, 2015: 133). Væver beskriver, at børn med en tryk *tilknytningsadfærd* deler deres følelser med omsorgsgiveren samt falder hurtigt til ro, når personen trøster barnet (Væver, 2015:137). Ligeledes skriver Smith, at de børn, der har en tryk *arbejdsmodel*, forventer, at de vil modtage støtte fra andre mennesker, hvilket også kan medføre, at andre reagerer positivt over for barnet – som igen bekræfter barnet i at kunne stole på andre og være fortrolig i sine relationer (Smith, 2003:178). Ifølge Smith har børnenes erfaring med omsorg i de tidlige leveår en betydning for, om de opfatter omsorgspersonen som tilgængelig, og samtidig om de føler, at de er gode nok til at have ret til at modtage kærlig omsorg. Dette har en indflydelse på, hvad de forventer af andre voksne på senere tidspunkter i livet. Et barn med utryk *tilknytning* kan ofte have en adfærd præget af fjendtlighed over for og manglende tillid til voksne. Dette kan have den konsekvens, at andre mennesker reagerer på dem med

reaktioner, der svarer til børnenes egne forventninger om, at voksne er upålidelige. Således kan de indre *arbejdsmodeller* virke som selvopfyldende profetier (Smith, 2003:178).

Fokus i denne undersøgelse er på udvælgelsen af anbringelsessteder. Derfor vil vi anvende begreberne *tilknytning* og *tilknytningsforstyrrelser*, fordi sagsbehandlerne tillægger begreberne betydning som kriterier for udvælgelsen af anbringelsesstederne. I denne undersøgelse er det ikke af betydning at undersøge udviklingen af barnets *tilknytningsstil* til sine forældre i de tidlige leveår. Teorien er blot nævnt for at få en helhedsforståelse af *tilknytningsteorien*.

Organisationsteori om beslutningsmodeller

Vi vil anvende teorier om organisatoriske beslutningsmodeller. Disse teorier anvendes for at undersøge, hvilke elementer af beslutningsmodeller der kendetegner de forskellige kommuners processer og de enkelte sagsbehandleres beslutninger, når de udvælger et anbringelsessted med de bedste udviklingsbetingelser for barnet. Igennem interviewene er det tydeligt, at de enkelte sagsbehandlere har forskellige måder at træffe beslutninger på, og på baggrund af dette er disse beslutningsmodeller blevet udvalgt, idet de kan forklare, hvordan sagsbehandlere træffer beslutninger. Samtidig bruges modellerne til at analysere, hvordan de enkelte sagsbehandlere er involverede i beslutningsprocessen i en organisationsmæssig kontekst. Det analyseres, hvordan den enkelte beslutningstager tænker og får information om sagen, og hvad der gøres for at løse de komplekse problemstillinger omkring en anbringelse. Hertil hører også, hvordan sagsbehandlerne prioriterer forskellige forhold og hensyn, når de udvælger anbringelsesstederne. Endvidere beskrives det, hvordan sagsbehandlere beskriver den organisationsmæssige kontekst, som de tager beslutninger indenfor samt tolker på, om det har en indvirkning på deres beslutninger (Jacobsen & Thorsvik, 2014:294).

Der vil blive præsenteret fire modeller. De to første er beslutningsmodeller, som beskriver en model om en mulig organisatorisk strukturering i en organisation, og hvordan de enkelte medarbejdere kan forholde sig inden for denne. De to næste modeller omhandler, hvordan de enkelte beslutningstagere kan træffe beslutninger.

Den rationelle organisation

Den rationelle organisation er en model, der ser organisationen, som en rationel aktør. Denne model er en normativ model for, hvordan en organisation bør træffe beslutninger. Den organisationsmæssige kontekst påvirker den individuelle beslutningstagers tænkning og handlinger, som samlet set får organisationen til at fungere mere rationelt, end den enkelte kan være alene. Den enkelte medarbejder bliver påvirket på tre måder:

1) Medarbejderen har bestemte, specialiserede arbejdsansvarsområder, som betyder, at vedkommende har bedre overblik over sit fagområde, end hvis personen havde haft ansvar for hele opgaven. 2) Den enkelte har klare forventninger til, hvordan andre medarbejdere løser deres specifikke arbejdsopgaver. 3) Og samlet koordinerer den organisationsmæssige kontekst alle ansattes handlinger for at kunne realisere organisationens fælles mål. Dette betyder også, at beslutningerne, der træffes, ikke kun må bygge på den enkelte medarbejders overvejelser, men også må afspejle organisationens mål og strategier. Disse organisationer er kendetegnede ved meget lidt uenighed, og hvis der er, vil der være en klart defineret ledelse, som skal træffe den afgørende beslutning (Jacobsen & Thorsvik, 2014:296-297).

Kommunikativ rationalitet

Kommunikativ rationalitet er en model, der har et fokus på, at rationalitet opstår i samspillet mellem flere medarbejdere, der kommunikerer. Dette gør sig især gældende i organisationer, som har forskellige specialiserede medarbejdere, som har forskellige måder at opfatte problemer og løsninger på. De forskellige grupper af medarbejdere inddrages ofte aktivt i ledelsens beslutningsprocesser. Her er det vigtigt at argumentere frit og ærligt og komme frem til en fælles forståelse af problemerne. Desuden skal medarbejderne blive enige om handlingsmulighederne og herefter, hvordan problemet skal løses samt hvordan handlingerne bliver koordineret. Denne form for beslutningsmodel kræver, at der er mødesteder, hvor disse diskussioner kan foregå, at organisationsstrukturen ikke er for hierarkisk, samt at de enkelte medarbejdere er villige til at acceptere, når andres argumenter er bedre, for at kunne finde de gode løsninger. Organiseringsformen knytter de enkelte

medarbejdere sammen i fælles problemforståelser og gensidige forventninger (Jacobsen & Thorsvik, 2014: 302-303).

Den rationelle beslutningstager

Den rationelle beslutningstager tager udgangspunkt i modellen "economic man", hvor der handles efter en bestemt fremgangsmåde: Når en person skal træffe beslutninger, er det på baggrund af, at personen kan handle fuldstændig rationelt. Modellen er normativ og skal være et ideal for, hvordan mennesker ideelt set bør træffe beslutninger. Ifølge denne beslutningsmodel handler medarbejderen, der skal træffe beslutninger, i fire handlingstrin: 1) Laver en tydelig vurdering af situationen og opstiller klare mål. 2) Har omfattende information om mange forskellige slags løsninger. 3) Er i stand til at rangordne de mulige løsninger efter det bedste resultat. 4) Udvælger løsningen, som giver det bedste resultat i forhold til målene (Jacobsen & Thorsvik, 2014:278-279).

Den begrænset rationelle beslutningstager

Ideen om *den begrænset rationelle beslutningstager* går ud fra, at ingen medarbejder er i stand til at tænke og handle fuldstændig rationelt, idet ingen besidder fuldstændig information om alle handlingsmuligheder samt deres konsekvenser, og derfor heller ikke kan vælge den bedste løsning, men en løsning, der er "god nok". Denne model kaldes også for "administrative man". Den begrænset rationelle beslutningstager handler ud fra følgende fire handlingstrin: 1) Målene er ofte uklare og skiftende. 2) Kun nogle mulige løsninger og konsekvenser overvejes. 3) Løsningerne vurderes hen ad vejen, når personen har mulighed for det. 4) Den første løsning, der giver et tilfredsstillende resultat, udvælges. Det har den konsekvens, at der er stor usikkerhed og uklarhed i alle beslutninger. Det er af betydning, i hvilken rækkefølge beslutningstageren får information om de mulige løsninger, og derfor må måden at søge alternative løsninger på undersøges for at kunne forstå beslutningerne (Jacobsen & Thorsvik, 2014: 280-281).

Beslutningsmodellerne udvælges, fordi informanternes udtalelser bærer præg af, at de har forskellig vægtning af hvor mange forskellige anbringelsessteder der undersøges, inden der træffes en afgørelse samt at der er forskellige standarder for om der laves psykologiske, pædagogiske og psykiatriske udredninger af barnets vanskeligheder og behov. Teorierne

skal forstås således, at den samme kommune kan være kendetegnet af forskellige beslutningsprocesser og den samme sagsbehandler kan træffe beslutninger ud fra forskellige beslutningsmodeller.

Analysestrategi

I dette afsnit vil analysens opbygning blive beskrevet, samt blive forklaret, hvordan empirien vil blive kodet og analyseret.

Analysen er opdelt i tre delanalyser med dertilhørende delkonklusioner. Første delanalyse er en analyse af det første problemformuleringsunderspørgsmål, hvori beskrives, hvilken betydning de organisatoriske processer, politiske prioriteringer og ressourcemæssige rammer i kommunerne har for vores informanternes udvælgelse af et anbringelsessted. I denne analysedel vil vi inddrage de forskellige beslutningsmodeller, for at belyse kommunernes organisering og informanternes egne måde at træffe beslutninger på. I den anden analysedel vil vi belyse, hvilke overvejelser sagsbehandlerne har om udfordringer, der kan opstå i anbringelser og hvilke kriterier de udvælger et anbringelsessted ud fra. Her vil vi inddrage noget af *tilknytningsteorien* til at analysere kriterierne *Barnets evner til at indgå i relationer* og *Barnets behov for at indgå i nære relationer*. I den tredje delanalyse vil vi beskrive, hvilke overvejelser sagsbehandlerne gør sig i forhold til at sikre *barnets bedste* samt at skabe *kontinuitet* i barnets anbringelsesforløb, samt hvilke udfordringer kan der være forbundet med at skabe *kontinuitet* i barnets anbringelsesforløb. Her vil vi inddrage Servicelovens formålsparagrafs forklaringer på *kontinuitet* og *barnets bedste*, for at belyses informanternes viden, forståelse og anvendelse af disse i et anbringelsesforløb.

Informanternes udsagn vil blive opdelt i mere overordnede begreber samt kategorier, som kaldes for kodning. Kategorier er begreber på et højere abstraktionsniveau (Olsen, 2003:76). Disse vil blive analyseret ud fra teoretiske begreber samt begreber fra lovgivningen, for herved at komme frem til nye erkendelser. Kodning indebærer, at der knyttes et eller flere nøgleord til informantens udsagn med emner, der går igen på tværs af interviewene (Kvale og Brinkmann, 2009: 223-224). I analysen vil der indgå emner og kategorier, som dannes på

baggrund af informanternes udsagn såvel som den viden og de *fordomme*, vi har med os. Således vil vores analyse indeholde elementer af både induktive og deduktive kodninger. Ifølge Olsen er sondringen imellem induktiv og deduktiv kodning simplificeret, idet begge kodningstyper kan indeholde deduktive og induktive aspekter (Olsen, 2003:79). Der nogle af informanternes sags eksempler der er kodet ud fra flere temaer, og dette er afbildet i analysen, hvor forskellige eksempler nævnes i forskellige analyseafsnit.

Der vil blive anvendt tematisk kodning, ud fra en deduktiv tilgang. Ifølge Olsen kan kodningen relatere sig til teoretiske begreber eller empiriske analyseresultater (Olsen, 2003:78). Vores temaer bygger på *fordomme*, som er udviklet på baggrund af teoretiske begreber fra lovgivningen og forskningen på området. Der er blandt andet tale om tematisk kodning i forhold til analysetemaerne: *kontinuitet og barnets bedste i anbringelsen, de politiske prioriteringer af anbringelsesformer samt de tidsmæssige og økonomiske rammer*.

Ifølge Olsen er induktiv kodning kendetegnet af, forskeren skal holde sig tæt til det rå datamateriale (Olsen, 2003:76). Ligeledes er formålet med en hermeneutisk fortolkning er at frembringe den interviewedes erkendelse og opfattelse (Kvale & Brinkmann, 2009:235). De induktive koder dannes ved, at give bestemte tekststykker i alle informanternes udsagn i transskriptionen en betegnelse, der hvor den samme kode viser sig (Olsen, 2003:77). Sagsbehandlerne beskrivelser blive sammenlignet, for at finde ligheder og forskelle. Herudfra dannes der nye koder med formuleringer af teoretiske erindringsbeskrivelser samt nye kategoriseringer (Kvale og Brinkmann, 2009:224). Den induktive kodning vil på baggrund af informanternes udtalelser blive anvendt i analyseafsnittene, der omhandler informanternes fortællinger om *barnets tilknytningsforstyrrelser* samt i forhold til de forskellige *kriterier for udvælgelsen af anbringelsesstedet*, som sagsbehandlerne lægger vægt på. Det er forskerens mål at bruge den interviewedes beskrivelse til at udvikle en bredere fortolkning (Kvale & Brinkmann, 2009:235).

Igennem analysen produceres der en fortolkningsviden, som rækker ud over informantens fortællinger. Her overskrides informanternes "førstepersons-perspektiv" og identificeres begreber af "anden orden" i form af bestemte betydningsstrukturer, som informanterne ikke selv er bevidste om (Juul, 2012:422). Disse betydningsstrukturer fortolkes ved hjælp af de

teoretiske begreber og bringes i spil med forskningen såvel som lovgivningen på området i delkonklusionerne.

Således foretages der både tematiske kodninger ud fra de oprindelige overordnede temaer, med en deduktiv tilgang, samt nye induktive kodninger i analysen. Således bidrager *fordommene* om emnet samt informanternes meningsdannelser samlet set til nye erkendelser.

Kvalitetssikring

For at give undersøgelsen gennemsigtighed, vil det i det følgende afsnit blive beskrevet, hvilke valgt der er truffet samt blive reflekteret over undersøgelsens resultater. I interviewet efterspørges der viden om, hvilke overvejelser sagsbehandlerne gør sig om valget af anbringelsessted i tre helt konkrete sager, som de selv eller andre sagsbehandlere har truffet afgørelser i. Således sikres det, at undersøgelsen producerer viden om valg der truffet i praksis og ikke blot viden om sagsbehandlerne hypotetiske overvejelser. Dette er med til at styrke undersøgelsens validitet. I hermeneutikken forstås validitet mere som en kommunikativ validering, hvor forskeren går i dialog med omverdenen om undersøgelsens gyldighed (Juul, 2012:427). De centrale udsagns gyldighed i analysen og konklusioner må vurderes ud fra, om der er en sammenhæng mellem fortolkningen af de enkelte dele og helheden samt argumentationerne. Resultaternes gyldighed kan ikke forstås på samme måde som for eksempel en analyse beroende på kvalitative data med en positivistisk tilgang, hvor man ønsker at forklare en objektiv realitet. (Juul, 2012:428). Den interne validitet adskiller sig fra den eksterne validitet, hvor den eksterne validitet kræver, at virkeligheden beskrives og resultaterne kan generaliseres. I den interne validitet er der i stedet for fokus på overførbare og troværdighed. Overførbare betyder, at resultaterne fra undersøgelsens kontekst kan blive overført til andre lignende situationer, og for at kravet om overførbare skal opfyldes, kræver det, at der er en detaljeret beskrivelse af, hvordan resultaterne er fremskaffet (Olsen, 2003:87-89).

Analysen viser, at informanterne oplever lignende udfordringer i forbindelse med anbringelser og udvælger ud fra lignende kriterier. Formålet med denne undersøgelse er at lære af sagsbehandlerne og lederens praksisviden for hermed at bidrage til udviklingen af

området 'anbringelser af børn og unge', samt at kunne bidrage til vidensdelingen om hvilke udfordringer og mulige løsninger der er i anbringelsessager. Ligeledes kan de enkelte sags eksempler bidrage til nuanceringen i børns individuelle vanskeligheder og behov, og analysen kan give refleksioner til læseren, som kan inspirere til en anderledes tilgang i anbringelsesarbejdet. Der kan derfor argumenteres for, at denne undersøgelses konklusioner er overførbare til lignende situationer, hvor sagsbehandlere skal træffe beslutninger om en anbringelse. I hermeneutikken stræbes der ikke efter at forklare en objektiv realitet, men det søges at fortolke menneskers livsfortællinger (Juil, 2012:428). Der kan derfor heller ikke stilles de samme krav om reliabilitet (Juil, 2012:428). Idet undersøgelsen er en kvalitativ undersøgelse, som bygger på udelukkende seks interviews, kan der ikke stilles samme krav til reliabilitet som til en kvantitativ undersøgelse med omfattende datamateriale. Teorien, lovgivningen og forskningen, som inddrages i delkonklusionerne, bidrager til at underbygge denne undersøgelses resultater. Teorien om *tilknytning* udvælges på baggrund af, informanternes udtalelser om sammenbrud i sager om børn med *tilknytningsforstyrrelser* og hvilken betydning *tilknytningsforstyrrelserne* har for deres valg af anbringelsesstedet. Teorien om de forskellige beslutningsmodeller udvælges som et analyseredskab, idet vi igennem interviewene får øje på, at sagsbehandlerne og kommunerne har forskellig vægtning af, hvor grundige udredninger og udvælgelser der indgår som et led i beslutningsprocesserne, inden der træffes en afgørelse. Vi vurderer, at teorierne bidrager til en forståelse af informanternes overvejelser og måder at træffe beslutninger på.

Vores tilgang i interviewene, om at undersøge informanternes seneste sager, har også medført, at vi har fået kendskab til informanternes overvejelser om nogle af børnenes tidligere anbringelser. Dette har givet os et helhedssyn og en mulighed for at genkende mønstre i barnets anbringelsesforløb i forskellige anbringelsesformer igennem opvækst. Udfordringen ved at analysere tidligere anbringelser er, at der er tale om informanternes overvejelser om andre sagsbehandleres valg af anbringelsessteder. Vi har ikke haft mulighed for at få kendskab til de tidligere sagsbehandleres overvejelser om valg af anbringelsesstedet, som kan tænkes at have haft andre kriterier for udvælgelsen end informanterne tillægger dem.

Ligeledes skal det påpeges, at Kommune B igennem analysen ofte fremhæves, for at lave grundige psykologiske, pædagogiske eller psykiatriske udredninger af barnet samt omhyggelige udvælgelser af anbringelsesstedet. Det skal dog tydeliggøres, at de andre kommuner muligvis også gør brug af udredninger – men at sagsbehandlerne blot ikke har fortalt om det i interviewet og ikke tillagt udredningerne betydning i deres overvejelser om valget af barnets anbringelsessted. Ligeledes skal det klarlægges, at Kommune B anvender egne institutioner til at udrede og anbringe børn, som – ligesom hos nogle andre kommuner – også delvist kan være et udtryk for en selvforsynende strategi, med et mål om at udnytte kommunens egne økonomiske ressourcer. Herudover skal det siges, at lederen har en anden funktion end de fem sagsbehandlere vi har interviewet og har mere overordnede perspektiver på anbringelsesarbejdet, hvorimod de fem sagsbehandler primært taler ud fra egne erfaringer.

Kapitel 4: Analyse

I det følgende vil det blive analyseret, hvilke overvejelser sagsbehandlerne gør sig, når de skal udvælge et anbringelsessted med de bedste udviklingsbetingelser for barnet. Analysen vil tage udgangspunkt i sagsbehandlerne tre sidste anbringelsesforløb, som samlet er 18 sager. Analysen er opdelt i tre delanalyser, hvor den første delanalyse vil omhandle, hvilken indflydelse de organisatoriske processer, politiske prioriteringer og ressourcemæssige rammer i kommunen har på sagsbehandlerne udvælgelse af anbringelsesstederne. Den anden delanalyse vil omhandle, hvilke overvejelser sagsbehandlerne har om udfordringerne, der kan opstå i en anbringelse, samt ud fra hvilke kriterier sagsbehandlerne udvælger et anbringelsessted. Igennem den tredje delanalyse vil det blive belyst, hvilke overvejelser sagsbehandlerne har om *kontinuiteten* i barnets anbringelse samt betydningen af *barnets bedste*. I analysen vil de enkelte sager blive nævnt i forskellige afsnit for at belyse forskellige problemstillinger.

Beskrivelse af sagerne

I det følgende vil informanterne samt deres 18 sager blive præsenteret. Herudover vil sagsbehandlerne og kommunerne få et alias for at sikre dem anonymitet. Tre af vores informanter er ansat i samme kommune, og to af dem arbejder i samme afdeling. Denne kommune kaldes for Kommune A, med henholdsvis afdeling 1 og 2. Sagsbehandlerne i denne kommune kaldes Betina, Bella og Niels, hvor Betina og Bella arbejder i Kommune A, afdeling 1, og Niels arbejder i afdeling 2. Lederens kommune kaldes for kommune B. Sagsbehandler Malene er ansat i Kommune C, og Tom er ansat i Kommune D.

Sagsbehandler Betina fra Kommune A arbejder med aldersgruppen 12-16 år. Hendes første sag omhandler en 15-årig pige, som er netværksanbragt hos sin faster i to og et halvt år, hvorefter Betina afbryder anbringelsen, da hun får kendskab til fasterens hashmisbrug, samt at der er bekymring for pigens skolefravær. Betina anbringer pigen på en lille familiær institution. Betinas anden sag omhandler en 14-årig pige med en *tilknytningsforstyrrelse*, der har været anbragt, siden hun var syv år. Pigen har været anbragt i to forskellige plejefamilier, herefter på en institution i tre år, efterfulgt af fire nye plejefamilieanbringelser. Betina tager et valg om at anbringe pigen på samme institution, som hun tidligere har været anbragt på.

Betinas tredje sag omhandler en 16-årig pige, som har været anbragt på en specialinstitution med en skærmet plads i tre år, idet pigen har en meget grænseløs seksuel adfærd. Betina vurderer, at pigen skal udvikle sig hen imod et mere normalt ungdomsliv, og Betina træffer et valg om, at pigen skal anbringes på en specialefterskole.

Sagsbehandler Bella fra kommune A arbejder med aldersgruppen 17+. Hendes første sag er en 17-årig transkønnet dreng, som har været anbragt i en plejefamilie, siden han var 15 år. Anbringelsen er blevet iværksat som en akutanbringelse på baggrund af, at der var bekymring for drengens trivsel, idet han var udsat for vold og afstraffelse i hjemmet. Drengen er selvskadende. Bella er i færd med at planlægge drengens anbringelse på en institution, idet hun vurderer, at han ikke trives i sin plejefamilie. Hendes anden sag omhandler en 16-årig dreng med kriminel adfærd, der er blevet førstegangsanbragt som 14-årig i en plejefamilie. Da anbringelsen bryder sammen, bliver drengen anbragt på en institution for unge med kriminel adfærd og er aktuelt varetægtsfængslet. Bellas sidste sag omhandler en 16-årig dreng, som hun netværksanbringer hos hans storesøster ved tvang sammen med hans lillebror. Drengen er 15 år, da han anbringes.

Sagsbehandleren Niels fra Kommune A arbejder med unge i aldersgruppen 15+ og har tidligere arbejdet med en yngre aldersgruppe, og derfor er nogle af hans sags beskrivelser fra tidligere. Niels' første sag omhandler en 11-årig dreng, som anbringes på en institution som 7-årig, idet der er bekymring for hans trivsel i hjemmet på baggrund af, at forældrene har et misbrug. Da anbringelsen bryder sammen, hjemgives drengen i en kort periode med sikkerhedsplansgruppen som støtte, imens kommunen finder et nyt anbringelsessted, som er en forstærket plejefamilie. Denne anbringelse bryder også sammen, og drengen er midlertidigt hjemgivet til sin far, imens der laves en forældrekompetenceundersøgelse af faren. Niels' anden sag er en 18-årig dreng med et hashmisbrug, der som 16-årig bliver anbragt i en plejefamilie på baggrund af sine forældres skilsmisse, hvor drengen inddrages i deres konflikter. Den sidste sag omhandler en 9-årig dreng med fire søskende i alderen 3-15 år, som alle har været anbragt på den samme institution i tre år på baggrund af morens psykiske vanskeligheder samt et misbrug.

Afdelingslederen fra Kommune B kaldes i denne opgave for lederen. Han er med til at træffe afgørelser om anbringelser i sager med alle aldersgrupper. Hans første sag omhandler en 15-

årig pige, der har været indlagt på en psykiatrisk afdeling. Pigen får igennem en psykiatrisk indlæggelse med en udredning flere diagnoser, og der er bekymring for, om pigen er selvskadende og har behov for behandling. Hun anbringes på et socialpædagogisk behandlingssted. Lederens anden sag omhandler en 17-årig uledsaget flygtningedreng, der bliver anbragt på en af kommunens egne institutioner, som er specialiseret i flygtningebørn. Hans sidste sag omhandler en 11-årig dreng, hvor en psykologisk udredning peger på, at drengen har behov for behandling, og han anbringes på et socialpædagogisk opholdssted.

Malene fra Kommune C arbejder med gravide kvinder og børn fra 0-5 årsalderen. Hendes første sag omhandler et tre måneder gammelt spædbarn, som anbringes i en plejefamilie. Sagen er en tilflyttersag og er en akutanbringelse, idet det vurderes, at drengens mor ikke har forældrekompetencer. Hendes anden sag handler om et søskendepar, en pige og en dreng, som Malene anbringer i en plejefamilie, da drengen er to år og pigen fire år gammel. Anbringelsen i plejefamilien bryder sammen, og Malene anbringer søskendeparret på en institution. Malenes sidste sag omhandler en tre-årig pige, som Malene akutanbringer på baggrund af mistanke om vold og seksuelt misbrug. Denne sag er også en tilflyttersag fra en anden kommune.

Sagsbehandler Tom fra Kommune D arbejder med sager, hvor børnene er i alderen 0-17 år. Hans første sag omhandler en 17 ½-årig pige. Der er bekymring for, at pigen lider af et hashmisbrug og prostituerer sig selv. Hun anbringes i egen bolig i et bofællesskab med pædagogisk støtte. Toms anden sag omhandler en snart 18-årig dreng, som har været anbragt, siden han var fem år, og som har været anbragt på omkring 20 forskellige foranstaltninger. Drengen bliver anbragt, idet moren lider af psykoser og truer drengen med at stikke ham ned. Drengen har også været hjemgivet i perioder. I perioden 2012-maj 2016 har drengen været anbragt i tre plejefamilier, tre institutioner, ét enkeltmandsprojekt, hvorefter Tom anbringer drengen i eget værelse med støtte. Efter en måned bliver han utilfreds med sin anbringelse og ønsker en ny anbringelse. Tom vælger at hjemgive drengen og overdrage ham til voksenenheden. Det er kun drengens sidste otte anbringelser i de seneste fire år, der er angivet, idet Tom ikke har mulighed for at gå tilbage i journalerne før denne periode. Toms sidste sag omhandler en 9-årig dreng med fem søskende, hvor alle børn har været anbragt forskellige steder. Han har været anbragt i fire år på fire forskellige foranstaltninger.

Drengen har været anbragt, siden han var fem år gammel, og har været anbragt på en institution og hos to forskellige plejefamilier, hvorefter han er blevet udredt på et socialpædagogisk opholdssted. Tom tager et valg om at anbringe drengen på en institution sammen med en af hans brødre.

Delanalyse I: De organisatoriske processer, politiske prioriteringer og ressourcemæssige rammer i kommunerne

I den første del af analysen vil følgende problemformulerings spørgsmål blive besvaret: *Hvilken betydning har de organisatoriske processer, politiske prioriteringer og ressourcemæssige rammer i kommunerne for sagsbehandlingens udvælgelse af anbringelsesstedet?* I afsnittet vil det blive undersøgt, hvilke prioriteringer af anbringelsesformer de fire kommuner har, samt hvilke anbringelsesformer sagsbehandlerne anvender. Det vil blive undersøgt, i hvor høj grad kommunerne laver udredninger af barnet, inden det anbringes. Ud fra de teoretiske begreber *den rationelle organisation* og *den kommunikative rationalitet* vil det blive analyseret, hvordan kommunerne organiserer deres arbejde. For at belyse, hvordan de enkelte sagsbehandlere træffer beslutninger om valget af et anbringelsessted, vil de teoretiske begreber, *den rationelle beslutningstager* samt *den begrænset rationelle beslutningstager* blive anvendt. Herudover vil de fire kommuners økonomiske og tidsmæssige ressourcer blive undersøgt for at belyse, hvilken indflydelse de ressourcemæssige rammer, ifølge sagsbehandlerne, har på sagsbehandlingens udvælgelse af et anbringelsessted, og i delkonklusionen vil der blive inddraget forskning om kommunernes ressourcer.

Prioriteringer af anbringelsesformer

I det følgende afsnit vil det blive fremstillet, hvordan kommunerne overordnet prioriterer de forskellige anbringelsesformer, og hvilke prioriteringer de enkelte sagsbehandlere har, når de udvælger et anbringelsessted.

Alle kommunerne har en bestemt måde, hvorpå sagsbehandlerne skal prioritere anbringelsesstederne. Denne prioritering tager for mange af kommunernes vedkommende udgangspunkt i Barnets Reform, hvor der er et skærpet fokus på anvendelsen af plejefamilier og netværk. Ifølge Niels er der en politisk prioritering af plejefamilier:

"Det er også politisk bestemt. Altså familienetværk og plejefamilier, det er de bedste anbringelsesformer (...)."

Selvom informanterne vælger forskellige anbringelsesformer, fortæller de, at deres kommuner har en prioritering om, at plejefamilie eller netværkspleje er det bedste for barnet. Tom fra Kommune D fortæller, at han ofte foretrækker netværksanbringelser i sine sager. Ligeledes fortæller Malene, at hun som udgangspunkt oftest anbringer i plejefamilier, idet hun arbejder med spædbørn, og at den organisatoriske prioritering er, at man skal undersøge mulighederne for, at barnet kan anbringes i netværket og ellers i plejefamilier. Niels fortæller:

"Vi skal altid prøve familienetværkspleje, altså vi skal jo se, om der er nogen i netværket, så hvis der ikke er det, så er det plejefamilier. Hvis der overhovedet er en chance for, at de kan være i plejefamilier frem for institutioner, så skal de prøve det, det er i hvert fald sådan tankegangen [er] herinde".

Betina og Bella fortæller, at det er den samme rækkefølge, som sagsbehandlerne i deres afdeling skal prioritere anbringelsen efter. Først undersøger sagsbehandlerne, om der er mulighed for at anbringe i netværket, derefter plejefamilie, efterfulgt af anbringelsen på en institution. Alle kommunerne prøver at undersøge, om barnet kan anbringes i sit netværk. Dog fortæller fire af informanterne, at der er udfordringer forbundet med at udvælge netværksplejefamilier, idet de ofte ikke kan finde tilstrækkelige ressourcer i barnets netværk.

Ifølge Bella lægger hendes afdeling vægt på, at sagsbehandlerne skal prøve at bevæge sig væk fra at anbringe på institutioner og længere ned ad indsatstrappen, hen imod flere netværksanbringelser. Men i forhold til to af sine tre anbringelsessager foretager hun nogle andre valg. Bella fortæller:

"Så det er også derfor, [at] det er dumt, [at] jeg (...) to gange er (...) gået til døgninstitutioner fra en plejefamilie (...). Men det har jo så været det, der har været det bedste (...), og det er der jo ikke nogen, der stiller spørgsmålstejn til."

Betina fra samme afdeling fortæller ligeledes, at to af hendes anbringelser ændres fra plejefamilieanbringelser til institutionsanbringelser. Selvom det er afdelingens prioritering at have færre institutionsanbringelser, vurderer Bella, at institutionsanbringelsen er bedst for

begge børns udviklingsbetingelser. Og hun fortæller, at der ikke er nogen i afdelingen, der sætter spørgsmålstejn ved hendes vurdering.

Hvis sagsbehandlerne vælger, at barnet skal anbringes på en institution, er der dog restriktioner på dette område. Fire af sagsbehandlerne fortæller, at de som hovedregel skal anbringe børn på kommunens egne institutioner. Lederen beskriver, hvordan familiepleje er anbringelsesformen, som ifølge Barnets Reform skal tages i betragtning først, hvilket kommunen, ifølge lederen, også gør. Han fortæller dog, at kommunen bruger sine fire egne lokale døgninstitutioner, hvis der er så mange ressourcer i barnets familie, at der er håb om, at barnet på længere sigt kan hjemgives igen.

Samlet set tegner der sig et billede af, at alle kommunerne overordnet prioriterer, at barnet skal forsøges anbragt i netværkspleje, hernæst plejefamilie, kommunens institutioner og til sidst på private institutioner eller socialpædagogiske opholdssteder. Dog er der, ifølge informanterne, udfordringer forbundet med at udvælge ressourcestærke netværksplejefamilier.

Oversigt over anbringelser og sammenbrud

I dette afsnit præsenteres en oversigt over alle informanternes anbringelser. De enkelte sagsbehandleres tre seneste anbringelser udgør sammenlagt 18 sager, og børnene har i løbet af deres opvækst samlet set oplevet 38 anbringelser. Der bliver samlet set valgt otte forskellige anbringelsesformer. Ud af de 38 anbringelser er der sammenlagt 25 sammenbrud i anbringelsen. Det er dog meget forskelligt, hvor mange sammenbrud de enkelte børn oplever. Nogle af børnene oplever ingen sammenbrud, og andre oplever mange sammenbrud. De midlertidige udredninger på institutioner eller socialpædagogiske opholdssteder tælles hverken som anbringelser eller som sammenbrud i anbringelser. De børn, som er på vej til at flytte ind på det nye anbringelsessted, kategoriseres med den nye anbringelsesform, og sagerne, hvor søskende anbringes sammen, tælles som en samlet anbringelse.

Institution

- Ud af 38 anbringelser er eller har 15 anbringelser været på institutioner

- Syv anbringelser er aktuelt på institutioner
- Seks børn har sammenlagt oplevet otte sammenbrud på institutioner

Socialpædagogiske opholdssteder

- Tre ud af 38 anbringelser er aktuelt på socialpædagogiske opholdssteder
- Der har ikke været nogen sammenbrud på socialpædagogiske opholdssteder

Plejefamilie

- Ud af 38 anbringelser er eller har 17 anbringelser været i plejefamilier
- To anbringelser er aktuelt i en plejefamilie
- Syv forskellige børn har sammenlagt oplevet 15 sammenbrud i plejefamilier

Netværkspleje

- Ud af 38 anbringelser er eller har to anbringelser været i netværkspleje
- Én anbringelse er aktuelt i netværkspleje
- Ét barn har oplevet et sammenbrud i netværkspleje

Eget værelse med støtte

- To ud af 38 anbringelser er i eget værelse med støtte
- Én anbringelse er aktuelt i eget værelse med støtte
- Ét barn har oplevet et sammenbrud i eget værelse med støtte

Specialefterskole

- Én anbringelse vil blive en anbringelse på en specialefterskole efter sommerferien, og barnet er midlertidigt hjemgivet

Enkeltmandsprojekt

- Én anbringelse har været i et enkeltmandsprojekt
- Samme anbringelse i et enkeltmandsprojekt er brudt sammen

Andet

- Ét barn er varetægtsfængslet
- Ét barn er midlertidigt hjemgivet, imens der ventes på en forældrekompetenceundersøgelse
- Et barn er permanent hjemgivet, og sagen er overgivet til voksenenheden

I beregningerne indgår også drengen, som har været anbragt 20 gange. Det er dog kun de sidste otte anbringelser fra 2012-2016, der er medregnet i oversigten, idet Tom fra kommune D ikke har indblik i journaler før denne periode.

Ud af de 18 sager med 38 anbringelser har der været flest anbringelser i plejefamilier samt på institutioner, hvor der har været sammenlagt 15 institutionsanbringelser og 17 plejefamilieanbringelser. I de fleste af sagerne er barnet, ifølge informanterne, blevet anbragt i en plejefamilie i barnets førstegangsanbringelse. Der er omkring dobbelt så mange plejefamilieanbringelser i informanternes sager, der bryder sammen, sammenlignet med antallet af sammenbrud på institutioner. Der er på nuværende tidspunkt henholdsvis én anbringelse i netværksplejefamilier samt to anbringelser i plejefamilier. Hvis kommunens faktiske anbringelser sammenlignes med kommunernes anbringelsesprioriteringer om at anbringe barnet i familie- og netværkspleje, viser oversigten, at størstedelen af børnene aktuelt ikke er anbragt i en netværks- eller plejefamilie.

Udredning af barnet

I det følgende afsnit vil det blive beskrevet, i hvilket omfang de forskellige sagsbehandlere gør brug af en udredning af barnet som led i processen om deres vurdering af, hvilket anbringelsessted barnet skal anbringes på.

Inden det besluttet at anbringe et barn, laves der en børnefaglig undersøgelse på baggrund af oplysninger om barnets trivsel, som indhentes hos eksempelvis barnets skole eller fritidshjem samt fås igennem samtaler med forældrene og barnet. Derudover kan der også foretages en pædagogisk observation eller psykiatrisk udredning af barnet.

Ifølge informanterne udarbejder alle kommunens sagsbehandlere paragraf 50- undersøgelser, idet det er et lovkrav. Tre af sagsbehandlerne har fået foretaget en psykologisk udredning eller pædagogisk observation af et barn i en eller flere af deres sager. Kommune B er den eneste kommune, som anvender dette redskab som en del af kommunens systematiske procedurer. Kommunen har en døgninstitution med et døgntilbud til barnet samt et døgntilbud til familier, som kan bruges til kortvarige anbringelser. Her bliver barnet pædagogisk eller psykologisk udredt med henblik på at vurdere, hvilke udfordringer samt behov barnet har fremadrettet. Herudover kan døgn tilbuddene være med til at vurdere, hvilken anbringelsesform der er den rette for barnet, eller om der er mulighed for, at barnet hjemgives med støtte. Ifølge lederen har over halvdelen af børnene, der anbringes i plejefamilier, været på familieinstitution, hvor de har fået foretaget en pædagogisk observation. I andre sager bliver børnene udredt igennem psykiatrien, hvor det er psykologer inden for psykiatrien, der laver anbefalinger om, hvilke behandlingsbehov barnet har, samt hvilke anbringelsesformer der bedst vil kunne imødekomme disse. Her fortæller lederen:

"Der er nogle sager, hvor det ligger i luften, at barnet skal være anbragt hele livet (...) i familieplejesagerne er det langt de fleste. (...) På nuværende tidspunkt er over 50 % af vores plejebørn... de har været i den plejefamilie, de har været i, nu, mere end 4 år (...) og mange af dem er jo under 4 år [gamle], af dem, der er anbragt nu, så det er jo (...) en rigtig stor procentdel, der dybest set, der har været i den samme plejefamilie i (...) mange år."

Lederen fra Kommune B fortæller, at mange børn har langvarige anbringelser i samme plejefamilie. Han forklarer, at børnene i plejefamilierne i gennemsnit har været anbragt i mere end fire år, samt at der indgår mange yngre børn i beregningerne, som ikke kan have været anbragt i fire år. Dette betyder, at nogle af de ældre børn har været anbragt i mere end fire år.

Sagsbehandlerne i Kommune A fortæller ikke, i hvilket omfang de gør brug af udredningsprocedurer på institutioner eller anvender pædagogiske og psykologiske udredninger.

Tom fra Kommune D lægger vægt på en grundig udredning og en ordentlig matchning, når han skal udvælge et anbringelsessted. Han iværksætter en pædagogisk udredning af den 7-årige dreng igennem en midlertidig anbringelse på en institution.

Malene fra Kommune C iværksætter en pædagogisk undersøgelse af den 3-årige pige, imens anbringelsen allerede er påbegyndt. Malene fortæller, at undersøgelsen først iværksættes på institutionen, idet anbringelsen er foretaget akut.

Kommunerne har forskellige standarder for, i hvor høj grad de foretager udredninger af barnet. To af kommunerne gør brug af udredninger i enkelte sager, og Kommune B adskiller sig fra de andre kommuner, idet den oftere udreder barnet på en af kommunens egne institutioner som led i processen af udvælgelsen.

Organiseringen af udvælgelsen

I dette afsnit vil der blive udarbejdet en analyse af, hvilke beslutningsmodeller der kendetegner de enkelte kommuner, og hvilken betydning organiseringen af udvælgelsesprocessen kan have for udvælgelsen af anbringelsesstedet. Modellen *den rationelle organisation* er kendetegnet ved, at den organisationsmæssige kontekst påvirker den individuelle beslutningstagers tænkning og handlinger, som overordnet får kommunen til at fungere mere rationelt. Det er en klart defineret organisering af de enkelte medarbejders funktion, der leder frem til det endelige produkt (Jacobsen & Thorsvik, 2014:297). Derimod er modellen *den kommunikative rationalitet* kendetegnet ved, at rationaliteten opstår i samspil mellem flere medarbejdere, der kommunikerer med hinanden. Det er en organiseringsform, der knytter sig til de enkelte medarbejdere, som igennem kommunikationen udvikler en fælles forståelse og løsning af problemerne samt har gensidige forventninger til hinanden i arbejdshverdagen (Jacobsen & Thorsvik, 2014: 302-303). Det skal tydeliggøres, at en organisation kan være kendetegnet ved at have træk af flere forskellige modeller (Jacobsen & Thorsvik, 2014).

De fire kommuner i undersøgelsen organiserer udvælgelsen af anbringelsesstedet forskelligt samt har forskellig praksis i forhold til, hvilke fagpersoner der er involveret i beslutningerne.

I Kommune A er det sagsbehandlerne, der vurderer, hvilken foranstaltning barnet skal anbringes i. Der er mulighed for, at sagsbehandlerne kan drøfte deres overvejelser om valget af foranstaltningen på de ugentlige sagsbehandlermøder, hvor det udelukkende er sagsbehandlerne fra teamet, der deltager. I dette forum kan de blandt andet trække på hinandens viden om forskellige anbringelsesformer og anbringelsessteder. Når de har udvalgt anbringelsesstedet, skal deres valg godkendes af afdelingslederen. Herefter kontaktes "afdelingen for plejefamilier" eller "visitationsafdelingen for døgninstitutioner". Ifølge Betina kommer afdelingen for døgninstitutioner med forslag til, hvor barnet kan anbringes, på baggrund af sagsbehandlerne dokumenter med beskrivelser af barnet. Herudover giver de besked om, hvor der er ledige pladser inden for spektret af kommunens egne døgninstitutioner. Betina fortæller, at hun anvender visitationsafdelingen, men at hun ikke har anvendt afdelingen i sine tre nævnte sager. Betina fortæller, at afdelingen for plejefamilier altid bliver anvendt, når der skal udvælges en plejefamilie:

"Lige så snart at [afdelingen for plejefamilier] har lavet et match, så tager jeg med ud med familieplejekonsulenten ud til familien og igen (...) mundtligt præsenterer den unge for familien og ser hjemmet, så jeg også ligesom kan være med til at godkende det der. Men i sidste ende er det [afdelingen for plejefamilier], der er afgørende. Jeg skal bare ud og sikre mig, at den unge skal udvikle sig her og trives her (...) Meget hen ad vejen er det meget ligebyrdigt, men at det er [afdelingen for plejefamilier] der sådan laver matchet og sådan afgør, om det er det".

Ifølge Betina er det plejefamiliekonsulenterne, der udvælger plejefamilien til barnet. Derefter godkender sagsbehandleren den valgte plejefamilie igennem et besøg. Sagsbehandleren har mulighed for at sige nej, hvis pågældende sagsbehandler mener, at plejefamilien ikke er det ideelle sted for barnet. Kommune B, C og D har lignende procedurer. En anbringelsessag bliver behandlet af en myndighedssagsbehandler, som vurderer, i hvilken anbringelsesform barnet skal anbringes, og herefter bliver vurderingen fremlagt for et ledelsesteam, som træffer den endelige beslutning. Plejefamilierne udvælges af plejefamiliekonsulenterne.

Kommune C adskiller sig fra de andre kommuner i sine udvælgelsesprocedurer. Malene fortæller, at hun tager med ud for at besøge de forskellige plejefamilier og tager hermed aktivt del i udvælgelsen af plejefamilien. Ifølge Malene er hun i tæt kontakt med plejefamilierne, idet

det er hende, der beslutter om det er den helt rigtige plejefamilie for barnet. Malene begrundet dette med, at det er hende, der kender barnet bedst. Heroverfor fortæller Betina, Niels fra Kommune A samt lederen fra Kommune B, at sagsbehandlerne ikke tager aktivt del i udvælgelsesprocessen af plejefamilien og kun formelt godkender plejefamilierne, efter at plejefamiliekonsulenterne har udvalgt plejefamilien. Herved ses to forskellige måder at organisere udvælgelsen af plejefamilier på.

Lederen fortæller, at det er visitationsudvalget, som består af fire ledere og en psykolog, der sammen med sagsbehandler beslutter, hvilken anbringelsesform der skal vælges til det enkelte barn. I Kommune B har man, udover plejefamiliekonsulenterne, ansat anbringelseskonsulenter, og hertil fortæller lederen

"Hvis det er institutionerne, så har vi en konsulent, der fører tilsyn med de institutioner. Det er som regel hende, der kontakter institutionen og siger: Nu har vi et barn."

Ifølge lederen er det anbringelseskonsulenten, som udvælger, kontakter samt fører tilsyn med institutionen eller det socialpædagogiske opholdssted. Kommune B adskiller sig herved fra de andre kommuner, hvor det er sagsbehandlerens funktion at udvælge og kontakte den enkelte institution eller socialpædagogiske opholdssted. Det er, ifølge lederen, stadig sagsbehandleren, der laver opfølgningen og børnesamtaler i sagen. Det er visitationsudvalget, som laver den endelige godkendelse af institutionen eller det socialpædagogiske opholdssted. Kommune B har derudover specialkonsulenter, som er sagsbehandlere, til de børn, der har udviklingsforstyrrelser eller andre former for diagnoser, der ligger imellem normalområdet og handicapområdet. Herudover har kommunen særlige sagsbehandlere til flygtningebørn.

Kommune B har en anderledes organisationsform og en anden måde at organisere sit arbejde på, sammenlignet med de øvrige kommuner. Kommunen har generelt en øget grad af specialisering, som gør, at kommunens sagsbehandlere er professionaliseret inden for særlige områder og derfor har et særligt kendskab til de anbringelsessteder, der passer til deres målgruppe. Kommunens organisering kan forstås ud fra modellen *den rationelle organisation*, fordi kommunen har flere opdelinger i fagspecialiseringsgrupper end de andre kommuner, hvor det kan påpeges, at de enkelte medarbejdere har et bedre overblik over deres eget

fagområde, og at der medarbejderne imellem er klare forventninger til, hvordan den enkelte løser sin opgave. Anbringelseskonsulenterne har en specialiseret viden om at udvælge institutionerne og de socialpædagogiske opholdssteder til det enkelte barn, som kunne forstås som en fordel, sammenlignet med de andre kommuner, idet det af de andre kommuners sagsbehandlere forventes, at de skal have en grundig viden om alle mulige anbringelsessteder.

Den specialiserede organisationsmæssige kontekst bidrager til at kunne realisere organisationens fælles mål. Kommunen bidrager med sine mange forskellige specialiserede medarbejdere, udredningerne, matchningerne samt visitationsmøderne til at kunne lave en grundig udvælgelse af anbringelsesstedet, som udgør organisationens fælles mål. Ifølge lederen er der meget lidt uenighed blandt fagpersonerne, når der træffes beslutninger i visitationsudvalget. Kendetegnet ved *den rationelle organisation* er, at den er mere hierarkisk, og at der derfor er meget lidt uenighed.

Kommunernes måde at organisere arbejdet på samt processen for udvælgelsen af et anbringelsessted har dog også mange ligheder. Fælles for dem alle er, at det er en leder eller et ledelsesteam, som træffer den endelige beslutning om at godkende anbringelsesstedet.

Fire af sagsbehandlerne siger, at de aldrig har prøvet at få afslag på en af deres vurderinger af anbringelsesforanstaltninger. Derimod fortæller Niels, at han har oplevet, at hans vurdering er blevet modargumenteret med andre løsninger på afdelingens drøftemøder. Han fortæller, at de ugentlige drøftemøder har til formål, at forskellige fagpersoner såsom afdelingslederen, teamets sagsbehandlere, kontaktpersoner og familiebehandlere i samarbejde laver vurderinger af, hvor barnet skal anbringes. Sagsbehandleren skal lægge sagens fakta åbent frem til en drøftelse. Ifølge Niels har Kommune A's tidligere organisering af møderne båret præg af, at sagsbehandlerne skulle fremlægge deres egne færdigformulerede planer for anbringelsen, som derpå blot skulle godkendes.

Kommune A's måde at træffe beslutninger på bærer præg af, at beslutningerne organiseres ud fra modellen *den kommunikative rationalitet*. På møderne har sagsbehandlerne mulighed for at diskutere med hinanden, og her er organisationsstrukturen ikke hierarkisk. Der er rum for

at diskutere og lytte til hinandens argumenter om valget af anbringelsesformen og -stedet. Herved bidrager de forskellige fagpersoners argumenter til at finde den bedste løsning.

Den enkelte beslutningstager

I forlængelse af ovenstående afsnit om, hvordan kommunerne organiserer beslutningerne, ligger den faglige vurdering af barnet hos den enkelte sagsbehandler. Sagsbehandlerens faglige vurdering har stor betydning for, hvor barnet anbringes. De overordnede regler og rammer i kommunens måde at organisere sig på har ligeledes en betydning for, på hvilket grundlag og efter hvilke principper den enkelte sagsbehandler træffer sine beslutninger. I dette afsnit vil sagsbehandlerens måde at træffe beslutninger på blive analyseret ved hjælp af to modeller for beslutningstagning, som kaldes for *den rationelle beslutningstager* hhv. *den begrænset rationelle beslutningstager*. *Den rationelle beslutningstager* er kendetegnet ved, at der laves tydelige vurderinger af situationen, og at der opstilles klare mål. Sagsbehandleren, der arbejder efter denne model, har en omfattende information om mange forskellige slags løsninger og er i stand til at rangordne de mulige løsninger efter, hvilken løsning der vil være den bedste for barnet. Sagsbehandleren udvælger den bedste løsning, som giver det bedste resultat i forhold til målet (Jacobsen & Thorsvik, 2014:279). Målet er at vælge et anbringelsessted, som giver barnet de bedste udviklingsbetingelser. *Den begrænset rationelle beslutningstager* er kendetegnet ved, at dennes mål ofte er uklare og skiftende.

Sagsbehandlerne, der anvender denne beslutningsmodel, inddrager kun nogle af de mulige løsninger og konsekvenser i deres overvejelser, og løsningerne vurderes hen ad vejen, når sagsbehandlerne har mulighed for eller tid til det. Et afgørende kendetegn er, at det ofte er den første løsning, der giver et tilfredsstillende resultat, som bliver valgt. Modellen *den begrænset rationelle beslutningstager* indebærer, at der i princippet ikke er nogen medarbejdere, der er i stand til at tænke og handle fuldstændig rationelt (Jacobsen & Thorsvik, 2014: 281). Modellerne skal forstås således, at en sagsbehandler kan handle efter forskellige modeller i forskellige sager.

Når modellen *den begrænset rationelle beslutningstager* sættes på spidsen, tegner der sig et billede af, at de fleste sagsbehandlere lægger sig op ad denne model, fordi målene i mange af deres sager fremstår uklare og skiftende. Ifølge modellen *den begrænset rationelle beslutningstager* er der ikke nogle sagsbehandlere, der kan tænke og handle fuldstændig

rationelt. Der kan derfor argumenteres for, at sagsbehandlerne hverken har mulighed for at have tilstrækkelige informationer om alle tænkelige anbringelsessteder eller en dybdegående viden om alle barnets vanskeligheder og behov. Således kan sagsbehandlerne ikke forudse alle konsekvenser, som en bestemt anbringelsesform kan medføre. Derfor har sagsbehandlerne ikke mulighed for at vælge det bedste anbringelsessted, men kan herimod vælge det anbringelsessted, som de vurderer til at være "godt nok".

Både lederen og Malene fortæller, at deres kommuner ikke har særligt mange sammenbrud i anbringelsen. Her fortæller lederen fra Kommune B:

"Det er ikke bare sådan, at man siger, ja men plejefamilien de melder sig og barnet vil godt og så bringer vi dem sammen, altså der foregår virkelig lange undersøgelser. (...) Det er nok den væsentligste grund til, at der ikke er sammenbrud."

Kommune B prioriterer at lave lange undersøgelser for at finde ud af, hvilke plejefamilier der passer til det enkelte barn. Lederen ser dette som årsag til, at kommunen ikke har så mange sammenbrud. Ifølge lederen lægger kommunen meget vægt på, at barnet og plejefamilien skal passe sammen, inden anbringelsen iværksættes. Derudover fortæller lederen, at plejefamiliekonsulenterne tager flere samtaler med mange forskellige plejefamilier. Herudover fortæller lederen, at barnet kommer på besøg hos plejefamilien flere gange op til anbringelsen, og de biologiske forældre samt pædagoger fra institutionen besøger ligeledes plejefamilien for at sikre sig, at barnet og plejefamilien passer sammen. Ligeledes fortæller lederen om anbringelsen af en 15-årig pige på et socialpædagogisk opholdssted:

"(...) Vi var ude at besøge tre-fire steder... og så valgte vi det sted, vi synes, der var mest velegnet."

Kommune B opstiller klare mål for, hvad der er bedst for barnet, og den udvælger det anbringelsessted, som vil give de bedste resultater. Der kan argumenteres for, at Kommune B anvender modellen *den rationelle beslutningstager*, fordi der, ifølge lederen, lægges vægt på, at flere mulige løsninger undersøges, før det mest egnede anbringelsessted udvælges.

Malene lægger sig ligeledes op ad modellen *den rationelle beslutningstager*, idet hun fra begyndelsen af forløbet medtænker mange forskellige løsninger. Et eksempel på dette er, at hun vælger, at barnet skal anbringes i en plejefamilie, og hun bruger tid på at finde den helt rigtige plejefamilie. Hun besøger flere plejefamilier og laver sin vurdering på baggrund af en rangordning af, hvilken løsning der er bedst for det enkelte barn og dets vanskeligheder, hvilket også kendetegner *den rationelle beslutningstager*. Malene anbringer et søskendepar, hvor hun er ude at besøge tre forskellige plejefamilier sammen med plejefamiliekonsulenten. Hun laver følgende vurdering af plejefamilien:

"Så jeg er nede og tale med en plejefamilie (...) som ikke har haft plejebørn før. De har haft aflastningsbørn og vil gerne til at have plejebørn, og de er meget tændte på den her opgave (...) og det er jeg ikke. Jeg tænker, at de simpelthen ikke kan magte det, de kan ikke magte opgaven."

Malene fortæller, at hun vælger denne familie samt en anden familie fra til fordel for en tredje plejefamilie. Hun opstiller forskellige mulige løsninger, og hun vælger den plejefamilie, som hun vurderer til at være den bedste for børnene.

Der er fire af sagsbehandlerne, som lægger sig mest op ad modellen *den begrænset rationelle beslutningstager* i nogle af deres beslutninger af anbringelsen. De fortæller om anbringelser, som er blevet iværksat som akutanbringelser, hvor det er den første løsning om et muligt egnet anbringelsessted, der vælges. Der er her tale om sager, hvor det er sagsbehandlerne selv eller tidligere sagsbehandlere, der har taget beslutningerne om udvælgelsen af anbringelsesstedet. Tom fortæller om den 17-årige dreng, som er blevet anbragt 20 forskellige steder i løbet af sin barndom, fordi det ikke lykkes at opretholde drengens anbringelser:

" (...) Han er sådan en sag, hvor man i mange år har været... altså der kører sådan op og ned... hele tiden har haft ekstremt meget fokus på at redde situationen, forstået sådan, at man har måske ikke nået at få udredt så meget, fordi de er bare nødt til at gøre noget, fordi det hele tiden bryder sammen (...)"

Ifølge Tom har de forskellige sagsbehandlere i denne sag gentagne gange skullet finde nye anbringelsessteder, som kunne tage imod drengen, men de har aldrig haft tid til at lave en grundig udredning af drengen for at få vurderet, hvilke behov han har.

Ifølge modellen *den begrænset rationelle beslutningstager* vurderes løsningerne, når sagsbehandlerne har tid, hvorfor det i nogle tilfælde er den første løsning, som giver et tilfredsstillende resultat, der udvælges. Sagsbehandlerne er nødt til at handle hurtigt, fordi tiden er knap. Drengens anbringelser bærer præg af at være akutte, idet der ikke er lagt langsigtede og tydelige planer for anbringelserne, hvorfor anbringelsen ophører.

Tom fortæller derudover:

"Man anede ikke, hvad man skulle stille op, tror jeg, dengang. Man har haft betydeligt færre ressourcer, dengang i tidernes morgen (...)."

Her fortæller Tom, at der tidligere var færre ressourcer, samt at sagsbehandlerne ikke vidste, hvordan de kunne finde et varigt anbringelsessted til drengen. Herudover fortæller Tom, at børn- og ungearbejdet ikke var så højt prioriteret i kommunen. Ifølge Tom er der tale om økonomiske ressourcer.

Et andet eksempel på en beslutning, der er truffet ud fra *den begrænset rationelle beslutningstager*, er Betinas sag om den 13-årige pige, der var netværksanbragt hos sin faster. Da Betina får sagen, finder hun ud af, at pigen ikke trives i anbringelsen, idet fasteren ryger hash, og hun vurderer, at pigens udvikling er gået i stå. Betina fortæller, at pigen har boet hos fasteren i 1½ år, inden hun officielt bliver netværksanbragt, hvilket derfor bliver betragtet som det oplagte anbringelsessted. Der er intet, der tyder på, at der er blevet arbejdet på at undersøge forskellige løsninger og alternative anbringelsesformer for pigen. Det kan ligeledes påpeges, at den tidligere sagsbehandler ikke har fået grundigt undersøgt, hvilket miljø man har anbragt pigen i. Det kan derfor tyde på, at konsekvensen af anbringelsen ikke er gennemtænkt, og at beslutningen kunne opfattes som en hurtig løsning eller én af den første løsninger, der bød sig.

Som beskrevet bærer nogle af sagerne præg af, at sagsbehandlerne har været pressede på tid,

og at barnet har haft behov for at blive anbragt akut. Dette har været grundene til, at de ikke altid har haft tid til undersøge flere forskellige anbringelsessteder.

Økonomiens betydning for en anbringelse

I det følgende afsnit vil det blive undersøgt, hvilken betydning kommunernes økonomiske ressourcer har for udvælgelsen af anbringelsesstedet

I analysen vil det blive undersøgt, hvilken betydning sagsbehandlere samt deres ledelse tillægger økonomien i deres vurderinger og udvælgelser af et anbringelsessted. Lederen fortæller, at Kommune B har holdt sit budget i flere år. Han fortæller:

"(...) Vores anbringelsestal er jo faldende (...). Så derfor... vi kan anbringe lidt dyrere... og vi anbringer også dyrere".

Det gode økonomiske råderum betyder, ifølge lederen, at kommunen har gode forudsætninger for at kunne udvælge dyre og specialiserede anbringelsessteder til barnet. Herudover fortæller lederen, at kommunen i de seneste fem år i tiltagende grad har anvendt 15 forskellige eksterne døgninstitutioner og socialpædagogiske opholdssteder med fokus på socialpædagogisk og psykiatrisk behandling. Ifølge lederen er målgruppen af børn med behov for psykiatrisk behandling stigende. Lederen fortæller, at denne stigning i antallet af børn med behov for psykiatrisk behandling medfører, at der er nogle anbringelser, der bliver dyre anbringelser.

De tre sagsbehandlere fra Kommune A fortæller, at der bliver talt om økonomi i forbindelse med anbringelser i deres afdeling. Niels fortæller, at hans afdeling har haft overskud i budgetterne i de sidste fem år. Der er dog ikke overskud i år, og det kan, ifølge Niels, mærkes:

"Så er det klart, så spænder alting mere ind i forhold til at lave økonomiske overvejelser."

Bella fortæller, at økonomien har den betydning, at hun skal argumentere grundigt over for ledelsen, hvis hun skal anbringe barnet i en dyrere foranstaltning. Og Betina fortæller:

"(...) Sådant rent lovgivningsmæssigt skal vi jo, hvis der er to tilbud, der ligner hinanden, så skal vi jo altid tage det billigste."

Ifølge Betina og Bella er det dog aldrig forekommet, at ledelsen har givet afslag på deres faglige vurderinger om valget af et dyrere anbringelsessted. Tom fra Kommune D fortæller ligeledes, at han oplever, at han altid får godkendt sine forslag til valget af anbringelsesstedet i visitationsudvalget.

Som tidligere beskrevet fortæller alle sagsbehandlerne, at de skal afdække barnets netværk, når et barn skal anbringes. Ifølge Malene og lederen handler den politiske prioritering af netværksanbringelser om, at der skal spares penge på anbringelser. Det faktiske antal netværksanbringelser er dog aktuelt kun én.

Fire af sagsbehandlerne fortæller, som nævnt, at de skal anbringe børn på kommunens egne institutioner. Niels fortæller:

"(...) Alle forvaltninger er presset i dag, økonomisk. Og det betyder jo også, at vi skal bruge vores interne institution, altså [kommunen] har jo et meget fintmasket tilbud af institutioner, modsat stort set alle andre kommuner i Danmark, fordi de er så store, men det betyder også at (...) vi har ikke altid fuldstændig frie hænder i forhold til at sige: Dét vil vi gerne sende pågældende hen, hvis det nu er en privat institution... fordi vi skal ligesom overveje, om det ikke kunne være i nogle af vores egne, altså tilbud, og det er klart fordi, de koster jo penge uanset, om de er besat eller ej (...)."

Ifølge Niels er kommunen selvforsynende, hvilket betyder, at kommunen betaler faste beløb for alle anbringelsespladser på institutionerne i kommunen, som derfor skal benyttes som første prioritet. Niels vurderer, at kommunen har mange forskellige tilbud af institutioner, fordi kommunen er en meget stor kommune. Niels oplever dog, at dette betyder, at han ikke frit kan vælge, hvilken institution barnet skal anbringes på. Ligeledes fortæller Malene, at Kommune D har en selvforsynende strategi, hvor egne institutioner skal anvendes. Ifølge Malene har der været mange økonomiske overvejelser i forhold til at anbringe en tre-årig pige

på en ekstern institution, idet der her skulle bruges ekstra ressourcer. Hun fortæller, at pigens anbringelse blev bevilget midlertidigt ét år, hvorefter anbringelsen skal vurderes på ny.

Delkonklusion I

I nærværende delanalyse er det blevet belyst, hvilken betydning de organisatoriske processer, politiske prioriteringer og ressourcemæssige rammer i kommunerne har for sagsbehandlerne udvælgelse af anbringelsesstederne. Samlet set tegner der sig et billede af, at alle kommunerne stræber efter, at barnet skal forsøges at blive anbragt i netværkspleje, hernæst plejefamilie, kommunens institutioner og til sidst på private institutioner eller socialpædagogiske opholdssteder. Det viser sig dog, at den anbringelsesform, som aktuelt er mest anvendt i informanternes 18 sager, er institutionsanbringelser med syv ud af 38 anbringelser, herefter socialpædagogiske opholdssteder med tre anbringelser, plejefamilier med to anbringelser samt en netværksanbringelse. De resterende fem børn er anbragt i andre anbringelsesformer, hjemgivet midlertidigt eller overdraget til voksenenheden. Det tyder på, at kommunernes prioriteringer ikke har så stor betydning for valgene i sagsbehandlerne aktuelle sager. Mange af børnene har dog tidligere været anbragt i plejefamilier, og samlet set har der været 17 anbringelser ud af de 38 anbringelser, hvoraf 15 anbringelser er brudt sammen. Herudfra kan det udledes, at plejefamilieanbringelser tidligere er blevet prioriteret, men at disse er brudt sammen, og at der aktuelt kun er anbragt to i børn i en plejefamilie.

Det er blevet belyst, at de enkelte kommuner organiserer udvælgelsesprocessen forskelligt, hvilket kan have indflydelse på valget af anbringelsesstedet. Kommune B er den kommune, der adskiller sig mest fra de andre kommuner. Kommune B's fremgangsmåde er kendetegnet ved at være *den rationelle organisation*, idet kommunen lægger meget vægt på en grundig psykologisk, pædagogisk eller psykiatrisk udredning. Det kunne tyde på, at kommunen igennem udredningerne får en mere dybdegående forståelse af barnets vanskeligheder og behov, som hermed kan bidrage til udvælgelsen af et anbringelsessted til *barnets bedste*. Herudover laver kommunen, ifølge lederen, meget grundige udvælgelser af anbringelsesstedet igennem plejefamiliekonsulenter og anbringelseskonsulenter, som er årsagen til, at kommunen ikke oplever så mange sammenbrud. Alle fagpersoner i organisationskæden bidrager samlet set til, at der udvælges et anbringelsessted til *barnets*

bedste. To af informanterne fra Kommune C og D fortæller om sager, hvor de gør brug af psykologiske eller pædagogiske udredninger i enkelte sager.

De resterende kommuners organisering lægger sig mere op ad *den kommunikative rationalitet*. Her er organisationsstrukturen kendetegnet ved, at beslutningerne bliver truffet på teammøder i samspil mellem flere medarbejdere, der kommunikerer med hinanden, hvilket især er gældende for Kommune A's organisering. Sags-drøftelserne medfører, ifølge informanterne, at flere mulige anbringelsesformer bliver diskuteret, og de bedste argumenter bliver brugt i udvælgelsen. Dog skal det tydeliggøres, at ingen af kommunerne er præget af en bestemt organisationsmodel, men at deres udvælgelse er kendetegnet ved elementer fra begge modeller. Ud fra analysen kan det udledes, at informanternes vurderinger er præget af kommunens organisering, hvilket påvirker deres udvælgelse af et anbringelsessted til barnet.

Informanternes måder at træffe beslutninger på er ligeledes forskellige. Fire af informanterne beretter om, at der er blevet iværksat en eller flere akutanbringelser i sammenlagt seks af deres sager, som betyder, at anbringelsesstedet skal udvælges under et tidspres. Tidspreset kan medføre, at anbringelsesstedet, der bliver udvalgt, er det første anbringelsessted, der giver et tilfredsstillende resultat. Sagsbehandlerne fortæller om sager, hvor barnet bliver anbragt, uden at der er udarbejdet en grundig udredning af barnets vanskeligheder og behov eller en grundig undersøgelse af anbringelsesstedet for at vurdere, om anbringelsesstedet kan rumme barnet. Forskningen om sammenbrud viser, at der er begrænsede ressourcer i kommunerne, og at der derfor ofte ikke er det nødvendige forberedelsesgrundlag op til en anbringelse. Ressourcemanglen medfører, at en stor del af anbringelserne bliver iværksat akut (Egelund et al., 2010:71-72).

Igennem analysen kan det udledes, at der er forskel på, om sagsbehandlerne træffer beslutninger ud fra *den rationelle beslutningstager* eller *den begrænset rationelle beslutningstager* i forhold til, om der udvælges et anbringelsessted med de bedste udviklingsbetingelser for barnet. Fire af sagsbehandlerne måder at træffe beslutningen på lægger sig op ad *den begrænset rationelle beslutningstager*, idet de vælger et anbringelsessted, som ved første øjekast virker som det bedste. To af informanterne fortæller om flere anbringelser, hvor de tidligere sagsbehandlere ikke får foretaget en ordentlig udredning af

barnet, grundet ressourcemanglen, og akutanbringelsen bliver gjort permanent, hvilket derved ender i et sammenbrud. Informanterne, hvis måde at træffe beslutninger på, lægger sig op ad *den rationelle beslutningstager*, vil gennemtænke forskellige løsninger for at finde den bedste løsning, selvom det er en akut anbringelse. Sagsbehandlerne, der lægger sig op ad *den begrænset rationelle beslutningstager*, prøver ligeledes at udvælge den bedste løsning for barnet, men deres måde at udvælge anbringelsesstedet på er kendetegnet af, at de udvælger den første og bedste løsning, og nogle gange på baggrund af tidspres.

I analysen er det ligeledes påvist, at informanterne har enkelte økonomiske restriktioner i deres valg af anbringelsesstedet. To af informanterne fortæller, at det forventes, at de anvender en af kommunens egne institutioner, hvor pladserne allerede er betalt af kommunen, hvis de skal udvælge en institution. Ifølge forskningen om budgetstyring har kommunerne en fokusering på, at overholde deres budgetter. Dette betyder, at der er en målforskydning fra mere langsigtede mål om, at skabe forandring for udsatte børn og unge til et mere kortsigtede mål om at overholde budgetterne (Schrøder, 2014:157). Prioriteringen af kommunernes egne institutioner kan ses i sammenhæng med kommunernes budgetblik, idet kommunerne bestræber sig på at bruge kommunes egne anbringelsespladser, inden en ekstern institution eller socialpædagogisk opholdssted udvælges. To af informanterne fortæller derudover, at de anser netværksanbringelser som en politisk prioritering for at der kan spares penge, idet netværksanbringelser er den billigste anbringelsesform. Tre af sagsbehandlerne oplever, at deres faglige vurderinger om valget af dyrere anbringelsessteder bliver godkendt af ledelsen, men at de dog skal de argumentere grundigt for deres valg.

Delanalyse II: kriterier for udvælgelsen af anbringelsesstedet

I denne del af analysen vil følgende problemformulerings spørgsmål blive besvaret:

Hvilke overvejelser har sagsbehandlerne om udfordringerne, der opstår i anbringelser, og hvilke kriterier udvælger sagsbehandlerne anbringelsessteder ud fra?

Det vil blive undersøgt, hvilke refleksioner sagsbehandlerne har om udfordringerne, der opstår i anbringelser, blandt andet i sager, hvor barnet har oplevet et sammenbrud i anbringelsen, samt deres overvejelser i forhold til, hvilket anbringelsessted der kan tilbyde barnet de bedste udviklingsbetingelser. Det vil blive samtidig blive beskrevet, hvordan sagsbehandlerne forstår årsagerne til sammenbruddene i sagerne, i hvilke anbringelsesformer sammenbruddene sker, samt hvilke konsekvenser sammenbruddene i anbringelsen har for barnet. Det vil blive undersøgt, hvilke kriterier de enkelte sagsbehandlere udvælger barnets anbringelsessted ud fra, og hvilke ligheder og forskelle der er imellem overvejelserne. I forbindelse med dette vil det også blive undersøgt, hvordan sagsbehandlerne vil skabe *kontinuitet* i barnets anbringelse i forhold til barnets kontakt til sin familie. Analysen af sagsbehandlerne overvejelser om valget af anbringelsesstedet vil indeholde sagsbehandlerne overvejelser om, hvilke vanskeligheder og behov det enkelte barn har. Kriterierne omhandler både forhold mellem barnet, forældrene og netværket samt forhold på anbringelsesstederne. I afsnittet om *barnets behov for nære relationer og barnets evner til at indgå i nære relationer* vil *tilknytningsteorien* blive inddraget. I delkonklusionen vil kriterierne for udvælgelsen samt udfordringerne ved udvælgelsen blive sammenfattet og belyst ved hjælp af *oversigten over anbringelser og sammenbrud*, forskningen på området samt servicelovens formålsparagraf om *kontinuitet og barnets bedste* (Serviceloven, § 46).

At barnet skal anbringes i netværket

I det følgende afsnit vil det blive analyseret, hvilke anbringelsessteder der bliver udvalgt ud fra kriteriet om, *at barnet skal anbringes i netværket*, og hvilke udfordringer der kan være forbundet med udvælgelsen ud fra dette kriterium.

Fire af informanterne beskriver de generelle udfordringer i at udvælge netværksplejefamilier. Lederen fortæller:

"Det viste sig slet ikke så nemt som antaget, fordi de her familier, hvad er det man siger?... Træet falder ikke særlig langt fra stammen."

Ifølge lederen ligger der udfordringer i at finde ressourcer i de udsatte familiers netværk, idet barnets netværk er lige så ressourcesvagt som barnets forældre. Ligeledes fortæller Malene, at hun mener, at den sociale arv eksisterer, og at det er svært at finde ressourcer i sårbare familier. Hun fortæller, at hun vurderer, at der er en grund til, at de udsatte børns forældre er skadede, og at det typisk er deres egne forældre, som er skyld i dette. Niels synes ideelt set, at det er en god idé at anbringe i netværket, men han skriver, at den sociale arv er årsagen til, at det ofte ikke er muligt at finde ressourcestærke netværksplejeforældre.

Betina fortæller om den 15-årige pige, som bliver netværksanbragt hos sin faster af en tidligere sagsbehandler, fordi pigen i forvejen har boet hos fasteren i halvandet år. Sammenlagt bor pigen hos fasteren i 2½ år, inden Betina afbryder anbringelsen. Her fortæller Betina:

"Fasteren ryger noget hash og inddrager [pigen] i det, så hendes udvikling går lidt i stå og hun går ud af den skole, hun er tilknyttet, og (...) hele hendes (...) udvikling og adfærd bliver lidt truet der."

Betina fortæller, at hun beslutter at afbryde netværksanbringelsen, da det kommer frem, at fasteren har et hashmisbrug, og hun vurderer, at anbringelsen ikke kan opretholdes, idet pigens udvikling er truet.

Niels og Bella arbejder i områder, hvor der er mange etniske minoritetsfamilier, og ifølge dem begge er det svært at lave netværksanbringelser i disse familier. Niels fortæller, at det ofte er et stort tabu i familier med anden etnisk baggrund, og at det er forbundet med skam at skulle indrømme over for familien, at man har behov for hjælp til at passe sine børn. Bella oplever, at der er nogle etniske grupperinger, som er meget lukkede og svære at arbejde med.

Bella fortæller om en sag, hvor hun har iværksat en tvangsanbringelse i netværket af to brødre fra en familie med anden etnisk oprindelse. Drengene er anbragt, fordi lillebroren har

en symbiotisk relation til sin mor, som holder ham hjemme fra skolen. Forældrene har store konflikter, der er vold i hjemmet, og lejligheden fremstår meget uhygiejnisk. Ifølge Bella har storebroren ansvaret for at opdrage sin lillebror. Bella vælger at anbringe drengene hos deres 25-årige storesøster og hendes familie, som hun vurderer til at være meget ressourcestærke. Ifølge Bella trives drengene rigtig godt. Hun fortæller:

"Man kan sige, der er mange udfordringer i forhold til det følelsesmæssige, der ligger og det skal vi som myndighed navigere rundt i, i forhold til at sætte nogle regler og rammer og strukturer for to familier: "Hvordan skal I være en ny familie nu?"

Ifølge Bella skal søsteren klare mange dilemmaer og følelsesmæssige udfordringer, der er forbundet med anbringelsen. Hun fortæller ligeledes, at drengene har overvåget samvær, og at søsteren derfor skal sætte grænser over for sine egne forældre om, at de ikke må se drengene. Familien må ikke møde hinanden til familiefesterne, som de plejer at gå til i weekenden. Ifølge Bella lægges der også et stort kulturelt pres på familien, hvor hele det etniske netværk ser ned på søsteren, idet moren fortæller, at storesøsteren har taget hendes børn. Bella beskriver det som en udfordring, at myndigheden skal gå ind og sætte nye rammer for, hvordan deres liv skal organiseres for at undgå, at drengene møder forældrene. Bella fortæller:

"Vi vælger så, at vi anbringer drengene hos dem. (...) Og der er jo tonsvis af udfordringer i forhold til, at man går ind i en familie og anbringer to drenge hos storesøster og ødelægger jo fuldstændig (...)."

Bella opfatter, at anbringelsen i netværket kan være ødelæggende for familien. Bella fortæller, at hun var i tvivl om, hvorvidt det var rigtigt af kommunen at lægge et så stort pres på søsteren, da den sagde til søsteren, at hendes familie ville være det bedst egnede anbringelsessted. Bella skriver, at hun tror, at søsteren ville have haft svært ved at sige nej til netværksanbringelsen. Ifølge Bella udnytter kommunen søsterens ansvarsfølelse, og hun har betænkeligheder om, hvorvidt det er rigtigt eller forkert, at søsteren skal varetage denne opgave. Det, der overbeviser Bella om at opretholde anbringelsen, er dog, at drengene trives så godt.

Barnets behov for at indgå i nære relationer

I dette afsnit bliver det beskrevet, hvilke anbringelsesformer sagsbehandlerne udvælger på baggrund af kriteriet *barnets behov for, at indgå i nære relationer*. Begrebet *tilknytning* vil blive anvendt til at analysere de sager, hvor informanterne fortæller om udvælgelsen af et anbringelsessted, hvor de vægter, at barnet har brug for tætte og nære relationer. I afsnittet vil der blive sat fokus på barnets tidlige *tilknytning*. Som beskrevet er *tilknytning* ifølge Væver kendetegnet ved, at barnet har en tryk kontakt til omsorgspersonen, hvis barnet vil dele sine følelser og behov med omsorgspersonen, og hvis barnet kan bruge omsorgspersonen som en tryk base og vil søge fysisk kontakt til personen (Væver, 2015:137). Ligeledes er *tilknytningen*, ifølge Lindén, præget af den fysiske kontakt imellem barnet og omsorgspersonen i barnets første leveår. Barnet udvikler ligeledes sine forventninger til andre igennem en stabil følelsesmæssig kontakt til voksne (Lindén, 2004: 205-206).

To af informanterne fortæller, at de bestræber sig på at anbringe de yngre børn i plejefamilier. Malene fortæller, at hun mener, at de fleste spædbørn har bedst af at blive anbragt i en plejefamilie. Lederen fortæller, at kommunen som udgangspunkt anbringer 0-12-årige børn i plejefamilier. Lederen uddyber:

"(...) Det er typisk børn, hvor vi mener, at der er udviklingspotentiale, altså hvor vi mener at børnene ville kunne profitere af, at være i en familie. Det vil sige (...), at de kan have et almindeligt familieliv (...)."

Ifølge lederen skal et barn, der anbringes i plejefamilie, kunne profitere af at være i en familie og kunne indgå i et almindeligt familieliv i plejefamilien. Ifølge lederen kan børn af forældre, der har indtaget narkotika eller psykofarmaka, have lidt skade, som kan have følgevirkninger i form af, at barnet udviser tegn på skader senere i barndommen. Og han fortæller, at barnet kan have lidt så meget skade, at det ikke kan rummes i en plejefamilie. Ifølge lederen kan kommunen ikke med sikkerhed garantere en varig anbringelse i en plejefamilie. Lederen påpeger dog, at det ikke sker ofte, at plejefamilierne ikke kan rumme barnet.

Malene fortæller om sagen med en tre måneder gammel dreng, som hun modtager fra en anden kommune. Ifølge Malene er der bekymring for drengen, inden han bliver født. Der

bliver lavet en forældrekompetenceundersøgelse på moderen i den anden kommune, som peger på, at der ikke er forældreevne. Moderen flytter hjem til drengens farmor i Kommune C og Malene tager på tilsyn for at undersøge, hvordan drengen trives:

"Når man giver en baby en sutteflaske og har baby liggende på armen, så kigger man jo i øjnene, og det kunne han ikke. Det var for meget, han kunne ikke, det blev for tæt for ham. Så kastede han rundt med hovedet og gylpede". Og hun uddyber: *"(...) Viger med hovedet, vifter med armene, er meget i uro i sin krop, viser med al tydelighed, at han har det rigtig svært."*

Her fortæller Malene, at drengen udviser tegn på mistriivsel, idet han er meget urolig i kroppen. Malene vurderer det som bekymrende, at drengen ikke kan holde øjenkontakt.

Drengen udviser tegn på afvisende kontakt, idet han ikke kan have fysisk kontakt og er meget urolig i kroppen. Malene fortæller, at hun udvælger anbringelsesformen plejefamilie ud fra disse kriterier:

"Det er dér, hvor man kan får den dér... lidt mere ro og lidt mere tætte kontakt og nærheden, end man kan på et sted, hvor der er pædagoger, der kommer og går hele dagen. Så for mig er der ikke nogen tvivl om, at han skal i en plejefamilie."

Malene fortæller, at hun udvælger en plejefamilie, som hun allerede kender og har god erfaring med. Hun lægger vægt på, at drengen anbringes hos plejeforældre, som kan give ham ro, tæt kontakt og en følelse af nærhed. Hun vurderer, at drengen ikke skal anbringes på en institution med mange forskellige pædagoger. Malene fortæller, at hun laver en opfølgning, da drengen er et år gammel, og da hun observerer samspillet med plejemoren, vurderer hun, at drengen nu kan holde øjenkontakt, og at han er kommet i rigtig fin trivsel i plejefamilien. Det tyder på, at drengen har fået en god kontakt til plejeforældrene, og at han kan bruge plejeforældrene som en tryk base.

Niels fortæller om en 16-årig dreng, som bliver så meget inddraget i sine forældres skilsmissekonflikter, at han begynder at komme i mistriivsel. Han har derudover et hashmisbrug og skolefravær. Niels fortæller:

"Det blev så besluttet at prøve plejefamilie for ligesom at prøve at give ham (...) følelsesmæssig ballast med."

Niels vurderer sammen med sine kollegaer, at det skal afprøves, om drengen kan være i en plejefamilie. Niels fortæller, at han lægger vægt på, at drengen føler, at der er nogle voksne, der kan vise ham, at de gerne vil ham. Niels anbringer drengen i en plejefamilie, idet han prøver at give drengen stabil voksenkontakt. Eksemplet viser, at Niels udvælger et anbringelsessted, der kan støtte drengen følelsesmæssigt, og at drengen derved kan udvikle sit eget selvbillede og sin forventning til andre mennesker. Niels har overdraget sagen til en anden sagsbehandler. Det sidste han har hørt, er, at drengen har det godt efter at have været anbragt i plejefamilien i to år, og at han kommer forholdsvis stabilt i skolen, hvorimod han stadig har et hashmisbrug.

Betina fortæller, at hun er i færd med at udvælge et nyt anbringelsessted til den 15-årige pige, som må flytte fra sin netværksanbringelse hos fasteren. Under børnesamtalen lægger pigen vægt på, at hun vil anbringes et sted, som kan tilbyde familiære forhold, hvor de voksne har nære relationer til børnene, og hvor der er andre unge. Her fortæller Betina om sit valg:

"Det skulle være [en] familiær institution... så har hun behov for den faste struktur og hverdag, som institutionen kan give hende, hvor jeg tænker en plejefamilie er lidt... der kan ske nogen ting (...) de er lidt mere udfordret i forhold til det."

Betina fortæller, at hun lægger vægt på at inddrage pigens ønske om at finde et anbringelsessted, der kan tilbyde pigen familiære forhold. Dog vælger hun, i modsætning til Niels' sag med den 16-årige dreng, en lille institution frem for en plejefamilie. Ifølge Betina har pigen længe haft for frie rammer og tøjler og har gjort, som hun selv har haft lyst til. Betina lægger derfor vægt på, at pigen anbringes på en institution, som kan tilbyde pigen en struktureret hverdag og faste rammer, idet Betina mener, at pigen ville være en udfordring for en plejefamilie.

Barnets evner til at indgå i relationer

I dette afsnit vil det blive beskrevet, hvilke anbringelsesformer sagsbehandlerne udvælger på baggrund af kriteriet *barnets evner til at indgå i relationer*, ved hjælp af begreberne *tilknytningsforstyrrelser* og *barnets indre arbejdsmodeller*. Ifølge Smith kan et barn med en *tilknytningsforstyrrelse* udvikle en *indre arbejdsmodel* med en forestilling om, at omsorgspersonen ikke er tilgængelig, hvis denne ikke formår at give barnet en stabil omsorg (Smith, 2003:52). Barnet kan som følge af dette udvikle negative forventninger til og manglende tillid til andre voksne, hvilket kan medføre, at barnet ofte vil være fjendtligt over for disse. Dette kan medføre, at de voksne reagerer på barnet med en adfærd, som svarer til barnets egne forventninger om, at det ikke kan stole på voksne (Smith, 2003:178).

Fire af sagsbehandlerne beretter om syv forskellige sager, hvor barnet er diagnosticeret med en *tilknytningsforstyrrelse*, og *tilknytningsforstyrrelsen* indgår i deres overvejelser om valget af anbringelsesstedet. Tre af sagsbehandlerne sætter sammenbruddene i anbringelserne af tre forskellige børn, med henholdsvis to, syv og 20 sammenbrud, i forbindelse med, at børnene har svært ved knytte sig til omsorgspersonerne på anbringelsesstedet, idet disse børn lider af *tilknytningsforstyrrelser*.

Betina fortæller om de udfordringer, plejeforældre, der har plejebørn med *tilknytningsforstyrrelser*, kan opleve. Hun fortæller, at plejeforældrene ofte ikke er klar over, hvilken opgave der venter dem. Under anbringelsen finder de ud af, at barnet har vanskeligheder ved at indgå i relationer, og at det er en stor udfordring for dem. Plejefamilien forventer, ifølge Betina, at barnet skal vise, at barnet gerne vil indgå i tætte relationer og i familielivet, hvilket barnet også gerne vil, men ikke formår.

Niels fortæller om drengen, der som syvårig anbringes på en lille lokal institution, men oplever et sammenbrud i anbringelsen, fordi institutionen ikke længere kan forsvare anbringelsen, idet drengen gentagne gange tager hjem til sin mor, der lider af et stofmisbrug. Efter en kort hjemgivelsesperiode anbringes drengen i en forstærket plejefamilie, da han er 11 år gammel. Anbringelsen bryder sammen. Niels fortæller:

"(...) Han kom i forstærket plejefamilie (...). Det gjorde han, fordi han er jo diagnosticeret med en (...) tilknytningsforstyrrelse selvfølgelig, som stort set alle narkomanbørn er. Men han er det i en ret ekstrem grad (...), at det er rigtig svært at trænge igennem til ham."

Niels og hans team vurderer, at det vil være godt for drengen at komme i en forstærket plejefamilie, idet han har en *tilknytningsforstyrrelse* i meget svær grad. Ifølge Niels har mange børn af forældre med et misbrug *tilknytningsforstyrrelser*.

Drengen formår ikke at knytte sig til plejeforældrene. Niels forklarer, at han dengang sammen med sine kollegaer vurderer, at der vil være en god mulighed for, at den kun 11-årige dreng vil kunne nå at knytte sig til plejefamilien samt udvikle sig, inden han fylder 18 år. Ifølge Niels arbejder afdelingen ud fra antagelsen om, at jo ældre børnene er, desto større sandsynlighed er der for, at de vil anbringe barnet på en institution, fordi det er sværere for barnet at kunne indgå som en del af en familie, hvis det er ældre. Niels forklarer, hvorfor yngre børn ikke i samme grad oplever sammenbrud, som de unge gør. Han mener, at de yngre børn er mere autoritetstro end de unge.

Niels fortæller, at den 11-årige drengs anbringelse forløber godt i starten, og forklarer dette ud fra, at *tilknytningsforstyrrede* børn tit er i en "hvedebrødsfase" i starten af anbringelsen. Ifølge Niels opstår udfordringerne, når plejeforældrene begynder at sætte struktur på. Niels beskriver, at drengen prøver at teste sine plejeforældre ved at skabe konflikter, og at plejefaren i en konflikt siger til drengen, at han bare kan flytte et andet sted hen. Anbringelsen ophører, da drengen over kommunen anklager plejefaren for vold. Niels uddyber dette ved at reflektere over generelle problemstillinger ud fra sagen om drengen i den forstærkede plejefamilie:

"Problemet for dem, der er anbragt, det er jo: Mange af dem er jo meget tilknytningsforstyrrede og har svært ved at danne relationer. Og så snart (...) de kommer tæt på nogen pædagoger eller plejeforældre (...), så laver de et oprør på en eller anden måde (...). Hvis systemet ikke kan kapere deres oprør og ligesom siger: "Nå, men så finder du bare et andet sted".

Niels fortæller, at konflikter, hvor barnet gør oprør imod plejeforældrene, ofte fører til, at anbringelsen bryder sammen. Niels mener, at dette øjeblik i en konflikt, hvor plejeforældrene kommer til at sige, at barnet ikke behøver at bo hos dem, er afgørende for, at barnet føler dette som et brud. Ifølge Niels opfatter barnet plejeforældrene som sine nye forældre, og at de vil være der, uanset hvad, og derfor føler de afvisningen som et stort svigt.

Tom fortæller om sagen med den 17-årige dreng med en *tilknytningsforstyrrelse*, der bliver anbragt 20 gange fra femårsalderen, hvor det ikke lykkes at udvælge et anbringelsessted, hvor drengen kan blive. Tom vurderer, at drengens utryghed i sin relation til sin mor, som har lidt af psykoser og har truet drengen med at stikke ham ned med en kniv, har medført, at han har udviklet en utryg *tilknytning* til andre mennesker i løbet af barndommen og derfor har en aggressiv adfærd.

Niels og Toms ovenstående beskrivelser kan forstås således, at et barn med en *tilknytningsforstyrrelse* udvikler sine *indre arbejdsmodeller* med sine forventninger til andre igennem barndommen. Barnet har i opvæksten hos forældrene oplevet ikke at kunne stole på sine forældre. Dette kan medføre, at barnet har negative forventninger til, at plejeforældrene eller pædagogerne på institutionerne ville kunne holde af det, og derfor er barnets adfærd præget af, at det skaber konflikter, som får andre til at reagere afvisende over for det, som så bekræfter barnet i, at det ikke er værd at holde af og at det ikke kan have tillid til at de voksne gerne vil barnet.

Niels fortæller om de konsekvenser, sammenbrud kan have for tilknytningsforstyrrede børn:

"Altså så forstærker man (...) den sygdom eller psykisk skrøbelighed de egentlig har, fordi (...) det ligger indbygget i deres (...) skrøbelighed, at de kan ikke danne relationer (...) og deres instinkt er at smadre de relationer de egentlig får."

Ifølge Niels er konsekvensen af de afbrudte relationer som følge af, at barnet har svært ved at indgå i relationer, at barnet bliver endnu mere psykisk skrøbelig, idet det får mindre og mindre tillid til andre mennesker.

Betina fortæller om en 14-årig pige, der har en *tilknytningsforstyrrelse* og har oplevet syv sammenbrud, inden Betina får sagen. Pigen har været anbragt i to forskellige plejefamilier, efterfølgende en tre-årig anbringelse på en institution, og herefter har pigen været anbragt i fire forskellige plejefamilier, langt væk fra kommunen. Betina fortæller, at pigen havde det rigtig godt på institutionen. Betina fortæller, at årsagen til, at pigen dengang blev flyttet fra institutionen til en plejefamilie til et område langt væk fra kommunen, var, at der var mistanke om, at den biologiske familie ville bortføre hende. Betina forklarer derudover, at grunden til, at pigen blev ved med at blive anbragt i plejefamilier var, at pigen rigtig gerne ville være i en plejefamilie, hvor hun kunne have tætte relationer. Betina skriver, at pigen har rigtig svært ved at knytte sig til folk. Betina fortæller om sit valg af det nye anbringelsessted:

"Jeg har snakket rigtig meget med hende omkring hele det der med at udsætte hende for endnu en familie (...) Og det som vi egentlig ender med, er at få hende på den institution, som hun var på i de tre år, før hun kom [i den sidste plejefamilie], fordi det har hun et ønske om og der har hun stadig nogen pædagoger og noget personale, som hun kender."

Betina fortæller, at hun vurderer, at det ikke vil være hensigtsmæssigt for pigen, hvis hun kommer i endnu en plejefamilie. Betina vægter, at pigen kan have mulighed for at opleve genkendelighed i sine relationer, idet Betina vælger institutionen, som pigen har været anbragt på tidligere, og som har nogle af de pædagoger ansat, som pigen allerede kender.

Ifølge lederen fra Kommune B er der to af hans tre sager, hvor barnet bliver diagnosticeret med en *tilknytningsforstyrrelse*. Børnene bliver anbragt på socialpædagogiske opholdssteder. Lederen fortæller om en 11-årig dreng med en *tilknytningsforstyrrelse* og hvilke valg om anbringelsesformen, der bliver truffet til ham:

Den psykologiske undersøgelse har vist, at han har nogle tilknytningsforstyrrelser og (...) nogle forskellige psykiske vanskeligheder, som gør at man ikke tror, at en plejefamilie vil kunne rumme ham i et almindeligt (...) familieliv. (...) Der bliver vi enige om at prøve at finde et socialpædagogisk opholdssted til ham."

Som beskrevet tidligere iværksætter Kommune B ofte psykologiske undersøgelser af børnene, for at udrede dem, inden en eventuel anbringelse iværksættes. Lederen fortæller, at det vurderes, at en plejefamilie ikke ville kunne rumme drengen. Lederen læser delvist op fra referatet fra visitationsmødet og fortæller, at der i den psykologiske undersøgelse bliver lagt vægt på, at det skal være et mindre socialpædagogisk opholdssted med særligt uddannet personale til at tage sig af børn med *tilknytningsforstyrrelser*.

Betina reflekterer over, hvilke anbringelsessteder der kan håndtere et tilknytningsforstyrret barn. Hun fortæller:

" (...) Mere personale (...) Jeg tænker de er bedre rustet til det (...) Det er også meget med kemi og tilknytning og relationer (...) Også selvom den unge har tilknytningsforstyrrelse. Så for eksempel med pigen der, der havde en rigtig rigtig god relation til hendes plejemor, der udviklede hun sig jo rigtig fint."

Betina vurderer på den ene side, at institutioner har mere personale og dermed er bedre rustet til at håndtere børnenes adfærd. Betina fortæller på den anden side om den 15-årige piges seneste anbringelse i en plejefamilie, hvor hun vurderer, at pigen udviklede sig i takt med den rodede relation til plejemoren. Betina fortæller uddybende, at anbringelsen bryder sammen, fordi plejefaren har svært ved at håndtere pigens konfliktfyldte adfærd. Betina mener således, at institutioner såvel som plejeforældres mulighed for at håndtere børn med *tilknytningsforstyrrelser* også har at gøre med kemien, *tilknytningen* og relationen imellem barn og omsorgsperson.

To af børnene med *tilknytningsforstyrrelser* bliver i denne undersøgelse anbragt på socialpædagogiske opholdssteder, ét barn bliver anbragt på en institution efter seks sammenbrud i forskellige plejefamilier, ét bliver anbragt på en specialefterskole, ét bliver midlertidigt hjemgivet, og ét bliver permanent hjemgivet med henvisning til voksenenheden.

Hvis barnet har behov for behandling eller særlig pædagogisk støtte

I det følgende afsnit vil det blive beskrevet, hvilke anbringelsesformer sagsbehandlerne udvælger på baggrund af kriteriet *hvis barnet har behov for behandling eller en særlig pædagogisk indsats*.

Fire af sagsbehandlerne fortæller om, at de udvælger nogle anbringelsessteder ud fra kriteriet om, 'at barnet har behov for behandling'. Lederen beretter om to sager, hvor børnene vurderes til at være behandlingskrævende og derfor anbringes på socialpædagogiske opholdssteder. Den ene sag er sagen om den 11-årige dreng med *tilknytningsforstyrrelsen*. Den anden sag omhandler, ifølge lederen, en 15-årig pige med en gennemgribende udviklingsforstyrrelse, en opmærksomhedsforstyrrelse og paranoide tanker, som har været indlagt på en psykiatrisk afdeling. Kommunen kontaktes, ifølge lederen, af psykiatrien og beder kommunen om at finde et anbringelsessted til pigen, idet der er bekymring for, at pigen er selvskadende, samt at det vurderes, at pigen har behov for behandling. Ifølge lederen anbringes pigen på et socialpædagogisk opholdssted, som er et behandlingssted for selvmordstruede psykisk syge unge med mange diagnoser. Han vurderer, at valget om et behandlingssted er et oplagt valg, idet den psykiatriske afdeling oplyser kommunen om, at pigen ikke kan blive udskrevet fra hospitalet, før der er fundet et anbringelsessted, på grund af hendes sygdom. Her fortæller lederen om, at kommunen undersøger flere mulige institutioner og socialpædagogiske opholdssteder:

"(...) De døgninstitutioner, vi havde kigget på, som ellers er eksperter på det område, (...) der var for mange unge. Og vi var bange for, at denne her pige hun ville spejle sig i de andre, (...) specielt, hvis der var mange unge at spejle sig i (...). Så vi mente, at der var behov for et lille sted med intensiv voksenkontakt. Og at der også var behandlings... altså psykiater og psykolog til stede, så det er meget dyrt, i øvrigt, men det var dét, der var behov for her. "

Kommunen vurderer, ifølge lederen, at pigen skal anbringes på et socialpædagogisk opholdssted med få anbragte unge for at forebygge, at pigen spejler sig for meget i andre unge. Herudover vurderes det, at pigen har behov for intensiv voksenkontakt samt behov for behandling af psykologer og psykiatere. Ifølge lederen er anbringelsens store omkostninger nødvendige, idet indsatsen svarer til pigens behov.

Betina fortæller om en 16-årig pige, som har ADHD, en *tilknytningsforstyrrelse* og er mentalt retarderet. Betina har overtaget sagen for et halvt år siden. Ifølge Betina har pigen været anbragt på en skærmet plads på en specialinstitution i to år, idet der har været bekymring for pigens seksuelle adfærd, siden hun var 13 år, idet hun opsøger mænd på internettet, har seksuelt samleje med dem og efterfølgende anmelder dem for voldtægt. Den skærmede plads giver personalet på specialinstitutionen mulighed for at kunne holde pigen tilbage, hvis hun vil gå ud alene, for at sikre pigens sikkerhed. Pigen anbringes, ifølge Betina, på netop denne specialinstitution, idet det dengang var den eneste institution inden for kommunen, der tilbød skærmede pladser.

Malene fortæller om en tre-årig pige, som hun akutanbringer ved tvang, grundet mistanke om, at hun har været udsat for vold og seksuelt misbrug. Hun modtager sagen fra en anden kommune, der ikke vil anbringe, idet forældrene er uenige om bopælsretten, og fordi forældrene bor i hver deres kommune. Ifølge Malene er pigen i meget dårlig trivsel. Malene fortæller, at hun anbringer pigen på et socialpædagogisk opholdssted, som kommunen har erfaring med fra tidligere sager:

"Det er sådan et par der driver det, det er sådan [et] lidt plejefamilieagtigt opholdssted, hvor der er... hun er børnepsykolog og han er specialpædagog. Og så har de ansat pædagoger."

Malene vurderer, at kommunen ikke har plejefamilier, der ville kunne håndtere pigens adfærd. Ifølge Malene har pigen en grænseløs adfærd, og hun formår ikke at danne nære relationer. Hun vurderer, at man skal kunne noget særligt for at kunne håndtere pigens adfærd. Ifølge Malene bliver der arbejdet intenst med, at pigen sætter grænser over for andre og lærer at skelne imellem rigtig og forkert adfærd, og Malene vurderer, at pigen er blevet bedre til det igennem anbringelsen på det socialpædagogiske opholdssted.

Bella fortæller om en sag med en dreng, som har været udsat for massiv vold og ydmygende afstraffelse igennem barndommen. Ifølge Bella akutanbringes drengen som 15-årig i en plejefamilie, hvorefter anbringelsen gøres permanent. Plejefamilien har, ifølge Bella, et speciale i æresrelaterede konflikter, idet det blev vurderet, at problematikkerne i familien

omhandlede dette. Bella overtager sagen, da drengen er 17 år gammel og hun vurderer, at det ikke er godt for drengens udvikling at være i plejefamilien. Drengen fortæller, ifølge Bella, at han ikke vil være anbragt i plejefamilien og har svært ved at deltage i familiesamtaler og pligter. Drengen er transkønnet, og ifølge Bella har plejeforældrene svært ved at acceptere dette og støtte drengen i dette. Bella fortæller, at han også har selvskadende adfærd. Bella vurderer sammen med sin leder, at drengen skal støttes pædagogisk i sin udvikling om at acceptere og finde sig selv samt modtage støtte i forhold til sin selvskadende adfærd igennem en anbringelse på en institution. Bella vurderer:

"Der tænker jeg, man har tænkt at han har brug for at være i nogle familierammer i den her tætte relation, som en plejefamilie kan give, den her strukturerede hverdag, sådan indgå i en familie og jeg tror bare ikke man har vidst, hvor dårlig han egentlig er, for han er en rigtig dårlig dreng."

Bella vurderer, at det dengang er blevet vurderet, at drengen ville profitere af en plejefamilie med tætte relationer, og at han kunne indgå i en familie, idet man ikke vidste, hvor omfattende drengens vanskeligheder var.

Ligesom Bella udvælger alle informanter også døgninstitutioner, socialpædagogiske opholdssteder samt specialinstitutioner til børnene, der har behov for behandling. Både Malene, Bella og lederen vurderer, at plejefamilien ikke ville kunne have kunnet imødekomme børnenes behov. Lederen fortæller, at de børn der kommer i familiepleje, typisk ikke er behandlingskrævende børn, men har en socialt belastet baggrund. Ifølge lederen er målgruppen af børn med behov for psykiatrisk behandling, der anbringes på institutioner og socialpædagogiske opholdssteder stigende i kommune B. Ifølge Malene er grunden til, at hun ikke anbringer den tre-årige pige i en plejefamilie, at pigen vil have behov for en plejefamilie, der kan håndtere pigens adfærd, samt at plejeforældrene eksempelvis skulle have en pædagogisk uddannelse, som kommunen, ifølge Malene, ikke har adgang til. Der er, ifølge Malene, mange af plejemødrene, der er dagplejemødre eller social- og sundhedsassistenter. Hun vurderer, at disse er rigtig gode til at kunne give barnet nærvær og omsorg, men at de ikke har kompetencer til at håndtere børn, der har behov for behandling.

Geografisk placering tæt på forældrene

I det følgende afsnit vil det blive beskrevet, hvilke anbringelsesformer sagsbehandlerne udvælger på baggrund af kriteriet *geografisk placering tæt på forældrene*. Ifølge Servicelovens formålsparagraf skal støtten til det udsatte barn sikre *kontinuitet* i barnets opvækst ved blandt andet at sørge for at støtte barnet i at opretholde dets familiemæssige relationer (Serviceloven, § 46 stk.1).

Tre af informanterne fortæller, at de udvælger anbringelsessteder ud fra kriteriet om, at anbringelsesstedet er geografisk tæt på barnets forældre. Lederen fortæller, at kommunen anbringer børn på kommunens egne fire lokale døgninstitutioner, hvis der er en mulighed for, at der kan findes en løsning, uden at barnet behøver at blive anbragt i en plejefamilie. Lederen uddyber:

" (...) Et børnehjem, i gammeldags forstand, hvor vi anbringer børn, der ikke kan være hos deres forældre... hvor vi mener, at der... kan være en idé i, at de har noget tilknytning til deres forældre eller bor tæt på deres forældre alligevel (...), så de kan være meget sammen og se hinanden. Og de børn, der af en eller anden grund ikke hører til i familiepleje... og (...) det er jo fordi forældrene ikke er sådan endegyldigt (...) vurderet til at være ude (...). Og i de sager, der håber vi jo nogen gange, at barnet kan blive hjemgivet (...) til forældrene igen, måske om nogle år (...)."

Ifølge lederen anvendes kommunens børnehjem samt de øvrige institutioner til anbringelser af børn, hvis forældrene vurderes til at være en god ressource i barnets liv, og hvor der er en forhåbning om, at barnet kan blive hjemgivet igen. Lederen fortæller, at barnet og forældrene her har mulighed for at tilbringe meget tid sammen og bevare en *tilknytning*. Herudover fortæller lederen, at kommunen bestræber sig på, at de børn, der anbringes i plejefamilie, også har en god kontakt til deres forældre, men at disse børn ofte har mindre kontakt til deres forældre end børnene på det lokale børnehjem. Ifølge Malene bestræber Kommune C sig på også at udvælge plejefamilier i egen eller omliggende kommuner, idet kommunen skal sørge for, at forældrene skal have samvær med barnet. Herudover er det, ifølge Malene, forbundet med lang transporttid og omkostninger, hvis samværet skal foregå i andre geografiske områder i Danmark. Malene fortæller om en anbringelse af et søskendepar på en lokal institution. Ifølge Malene bidrager den tætte placering på forældrene til, og børnene trives

bedre end i den tidligere anbringelse, fordi forældrene er glade for, at de kan se børnene hyppigere, og de accepterer institutionen og får et godt samarbejde med denne. Niels har ligeledes gjort brug af en nærmiljøinstitution i to ud af sine tre sager, med formålet om, at forældrene kan besøge børnene forholdsvis ofte.

At barnet anbringes sammen med sine søskende

I det følgende afsnit vil det blive beskrevet, hvilke anbringelsesformer sagsbehandlerne udvælger på baggrund af kriteriet *at barnet anbringes sammen med sine søskende*.

Fem af sagsbehandlerne beretter om, at de bestræber sig på at anbringe søskende sammen. Fire af sagsbehandlerne beretter om sager, hvor anbringelsesstedet bliver udvalgt på baggrund af kriteriet om at finde et samlet anbringelsessted til barnet og dets søskende.

Dette er tilfældet i Bellas føromtalte sag om de to brødre, der bliver netværksanbragt hos deres storesøster. Ifølge Bella siger storebroren til hende, at han synes, at han kun ønsker det bedste for sin lillebror, og at det bedste for lillebroren vil være at blive anbragt, og at han selv kun vil anbringes, hvis lillebroren anbringes sammen med ham. Malene har herimod en sag med søskende, der anbringes sammen i en plejefamilie, men hvor de omtalte søskende ikke har en lige så tæt relation, som Majas ovenstående eksempel. Lederen fortæller, at kommunen altid tager i betragtning, om søskende skal anbringes på samme anbringelsessted. Men i en af hans tre sager anbringes to søskende på forskellige socialpædagogiske opholdssteder. Han begrundet dette med, at der er meget lidt *tilknytning* mellem de to søskende. Der bliver dog, ifølge lederen, lagt vægt på, at de to brødre stadig placeres i det samme geografiske område for at kunne have samvær.

Tom fortæller om en ni-årig dreng, der i løbet af fire år har været anbragt hos to forskellige plejefamilier, herefter en døgninstitution og efterfølgende en døgninstitution med fokus på at udrede drengen, inden Tom overtager sagen. Ifølge Tom har drengen mange søskende, som alle har været anbragt på grund af omsorgssvigt, samt at forældrene havde alkohol- og stofmisbrug. Tom fortæller, at drengens søskende alle bliver anbragt på forskellige anbringelsessteder og kun har sporadisk kontakt. Drengen er, ifølge Tom, anbragt sammen

med sin ene bror i sin første institutionsanbringelse, men herefter bliver brødrene placeret på forskellige anbringelsessteder, selvom de holder meget af hinanden. Tom uddyber:

" (...) Man havde kørt en linje, der hed, at (...) de der plejefamilier, hvor de alle sammen har været anbragt, de skulle bare køre, uanset hvad... for at sikre, at der ikke ville ske sammenbrud – men det er ikke altid den bedste løsning."

Ifølge Tom blev det prioriteret, at de øvrige søskende skulle forblive anbragt i deres plejefamilier hver især, og at de ikke skulle udsættes for et sammenbrud i anbringelsen. Tom vurderer, at det ikke altid er den bedste løsning. Og Tom fortæller om det nye valg, han træffer:

" (...) Så der tog vi simpelthen totalt andet blik på, på de her sager, og vurderede, at selvfølgelig er det meget godt med behandling, men man kan ikke leve af at være i behandling (...) og efter at den her anbringelse (...) brød sammen, så blev han så flyttet sammen med den ældre bror her på den her institution, som kunne de her ting og som var god til at samarbejde med forældrene, fordi forældrene havde ikke været inddraget i fire år faktisk (...)."

Tom fortæller, at han anbringer drengen på en institution sammen med en bror for at imødekomme drengens eget ønske. Ifølge Tom har drengen flere gange givet udtryk for, at han gerne ville anbringes sammen med sin bror, at han gerne ville se sine søskende mere samt at han ville anbringes et sted, hvor faren kunne komme og besøge ham.

Ifølge Tom har der i de tidligere anbringelser af drengen været fokus på, at drengen skulle afskærmes fra sine følelsesmæssige skader og modtage behandling, og at man ikke ville inddrage forældrene meget i sagen. Herimod lægger Tom i sin nye anbringelse vægt på, at drengen skal have mere kontakt med sin far og sine søskende, og vurderer, at den nye institution er meget god til dette samt til at samarbejde med forældrene. Ifølge Tom havde han en drøftelse med de andre søskendes sagsbehandler om at finde en samlet plan for alle søskende. Det er dog indtil videre ikke lykkedes. Tom vurderer det som værende meget godt, at det er lykkedes at anbringe de to brødre samme sted. Ifølge Tom har drengen nu meget samvær med sin far i weekenderne, idet faren er flyttet til samme kommune som

anbringelsesstedet med sin kæreste. Han fortæller, at han og den anden sagsbehandler har været til opfølgning på institutionen, og at drengen trives rigtig godt og udvikler sig.

Niels fortæller om en sag med seks søskende, som Niels anbringer sammen på en institution. Der er, ifølge Niels, bekymring for børnene, idet moren ikke kan varetage omsorgsopgaven, da hun har psykiske vanskeligheder og et formodet misbrug. Niels fortæller, at grunden til, at der vælges en institution frem for en plejefamilie, er, at det er stedet, som fleksibelt og tidsnært kan modtage alle søskende samlet. Man skal finde ét samlet sted til børnene. Institutionen består, ifølge Niels, af fem pædagoger, som oprindeligt var ansat på et aflastningssted. Pædagogerne tilrettelægger en institution, skræddersyet til denne sag, i en lejlighed i børnenes geografiske område. Således udgør en fleksibel omstilling også et af kriterierne for udvælgelsen. Ifølge Niels medfører denne anbringelse i lokalområdet, at de frem søskende kan bibeholde en regelmæssig kontakt til deres mor samt beholde tilknytningen til deres skoler. Anbringelsen har været i tre år, og Niels vurderer, at børnene trives. Niels fortæller herudover, at han lægger meget vægt på, at søskende anbringes sammen, og at han aldrig har været med til at skille søskende ad.

At anbringelsesstedet og forældrene kan samarbejde

I det følgende afsnit vil det blive beskrevet, hvilke anbringelsesformer sagsbehandlerne udvælger på baggrund af kriteriet *at anbringelsesstedet og forældrene kan samarbejde*.

Fire af informanterne ser et højt konfliktniveau imellem forældre og anbringelsessted som en udfordring i forhold til, om anbringelsen kan blive vellykket. For alle fire er det et afgørende kriterium for, at en anbringelse kommer til at blive en god anbringelse for barnet, at forældrene og anbringelsesstedet kan samarbejde. Alle fire informanter inddrager i deres valg af anbringelsesstedet overvejelser om, hvorvidt forældre og anbringelsessted kan samarbejde uden for mange konflikter, der går ud over barnet. Ifølge lederen kan en anbringelse ikke opretholdes, hvis ikke anbringelsesstedet respekterer forældrene til barnet.

To af informanterne udvælger institutioner frem for plejefamilier, idet de vurderer, at institutioner ofte har nemmere ved at samarbejde med barnets forældre. Tom uddyber her sin vurdering:

"Hvis du har nogle meget larmende forældre, som har meget svært ved at se barnet, og som hele tiden står på sidelinjen og hopper... skaber ballade, så er det ofte en dårlig idé med plejeforældre, fordi det er svært at være i plejeforældre, fordi de har de her børn hele tiden og (...) de bliver ofte følelsesmæssigt involveret. (...) Så bliver samarbejdet svært, og så er institutionerne faktisk bedre til at håndtere de her vilde forældre, for eksempel borderline-mødre (...), som ofte har sådan [en] sort/hvid tilgang og kan gå helt amok (...)."

Kim vurderer, at han oplever, at barnets forældre kan skabe store konflikter og modarbejde barnets anbringelse i en plejefamilie, idet de har svært ved at se barnets behov. Ifølge Kim er samarbejdet især svært, når der er tale om forældre med personlighedsforstyrrelser, som opdeler verden i sort og hvidt og kan udvikle stor vrede imod plejeforældrene.

Malene fortæller om sagen med en femårig pige og hendes toårige lillebror, som hun anbringer i en plejefamilie til at starte med. Ifølge Malene er der et meget dårligt samarbejde imellem plejeforældrene og barnets forældre, idet forældrene har en meget truende adfærd over for plejeforældrene. Hertil fortæller Malene, at plejemoren får en symbiotisk relation til lillebroren, hvorimod plejeforældrene har svært ved at håndtere storesøsterens adfærd. Ifølge Malene er pigen meget følelsesmæssigt presset, fordi forældrene skaber så store konflikter. Konflikterne eskaleres, ifølge Malene, i en situation, hvor forældrene henter børnene for at have samvær med dem. Malene vurderer, at hun blive nødt til at anbringe børnene et andet sted:

"Jeg er også bekymret, fordi at med den adfærd forældrene har, så skal man være noget helt særligt som plejefamilie, så skal du have en specialuddannelse, du skal være (...) pædagog, du skal være et eller andet, hvor du har stået i sådan en situation før, fordi ellers kan det simpelthen ikke lade sig gøre. Og så ender det med, [at] jeg vælger, eller [at] vi beslutter, at børnene skal anbringes på vores nærmiljøsinstitution (...)."

Malene vurderer, at denne plejefamilie ikke kan håndtere forældrenes adfærd, idet de ikke har en pædagogisk uddannelse eller erfaring i samarbejdet med konfliktfyldte forældre. Derfor vurderer Malene, at børnene skal anbringes på en institution tæt på barnets forældre,

på trods af at institutionen ikke har haft anbragt mindre børn tidligere. Malene fortæller, at børnene har fået det bedre igennem anbringelsen på institutionen, fordi børnene ikke længere oplever det følelsesmæssige pres. Ifølge Malene er det af stor betydning, at forældrene accepterer børnenes anbringelse på institutionen. Malene vurderer, at forældrene er faldet til nu, fordi der ikke længere er nogen konkurrenter til dem som forældre. Det er Malenes udgangspunkt, at det ikke er godt for yngre børn at vokse op på en institution. Men hun vurderer, at institutionsanbringelsen med forældrenes accept i denne situation er af betydning for at skabe de bedste muligheder for børnene.

At barnet udvikler sig til selvstændighed

I det følgende afsnit vil det blive beskrevet, hvilke anbringelsesformer sagsbehandlerne udvælger på baggrund af kriteriet *at barnet udvikler sig til selvstændighed*. Ifølge Servicelovens formålsparagraf om *barnets bedste* skal støtten til det udsatte barn sikre barnets muligheder for udvikling, kompetencer til at indgå i sociale relationer, støtte barnet i dets skolegang samt forberede barnet til et selvstændigt voksenliv (Serviceloven, § 46 stk. 2,3+5).

Fire af informanterne fortæller, at de udvælger anbringelsessteder til unge fra 15-årsalderen på baggrund af kriteriet om, at den unge skal støttes i at blive selvstændig. Tom udvælger en hybel i et bofællesskab med socialpædagogisk støtte til en 17-årig pige og begrundet dette med, at pigen er 17 år. Han udvælger dette sted, idet det samtidig er godkendt til også at kunne blive en § 107-bolig, som er en paragraf, som voksenområdet kan indstille pigen til, så snart hun overgår til voksenområdet (når pigen fylder 18 år). Tom fortæller, at pigen har et hashmisbrug, prostituerer sig selv, er kognitivt udfordret og er udfordret i forhold til at klare dagligdagen. Han lægger vægt på, at den socialpædagogiske støtte kan hjælpe pigen i hendes skolegang samt sikre, at pigen udvikler sig, således at hun efterhånden kan klare mere og mere.

Lederen fortæller, at kommunen har modtaget mange uledsagede flygtningebørn i den seneste periode, som primært er drenge i alderen 16-17 år. Ifølge lederen anbringes disse børn typisk på kommunens egen institution, som har specialiseret sig i at modtage flygtningebørn. Lederen lægger vægt på, at disse drenge støttes i at kunne leve en selvstændig

tilværelse, når de fylder 18 år. Drengene støttes, ifølge lederen, blandt andet i at lære dansk samt i at opbygge relationer til jævnaldrende.

Bella lægger ligeledes vægt på, at det er af stor betydning for børnene, at anbringelsen støtter de unge i at kunne klare sig selv på lige fod med jævnaldrende. Bella fortæller, at hun derfor stiller krav til de unge om, at de skal tage et arbejde, ligesom andre unge, i stedet for at bede kommunen om penge.

Betina fortæller, at hun vurderer, at et skift af anbringelsessted er nødvendigt i forhold til sagen med den 16-årige pige på en specialinstitution. Hun vurderer, at der skal være et skift af anbringelsesstedet, således at pigen kan udvikle sin selvstændighed. Ifølge Betina er pigen en meget social pige, og hun har udviklet sig i en så positiv retning med de faste rammer på institutionen samt i samværet med forældrene i weekenderne, at Betina vælger at ophæve den skærmede plads på institutionen. Herefter begynder pigen at stikke af fra institutionen, og ifølge Betina er dette et tegn på, at hun ikke vil være der mere. Pigen ytrer, ifølge Betina, flere gange et ønske om at blive anbragt et sted, hvor hun kan være sammen med nogen, som ligner hende selv, som hun kan få nære relationer til. Her fortæller Betina om sit valg:

(...) Fra en specialinstitution (...) med en skærmet plads, til en efterskole, det lyder sådan meget... to (...) meget forskellige (...) indsatser... men også qua, at [pigen] har den alder, hun har og hun begynder at komme op ud mod det 18. år og begynder at være mere selvstændig (...), så har vi vurderet herfra, at en efterskole med den specialpædagogik de har, og med den rette støtte og ekstra støtte til [pigen], så ville hun kunne udvikle sig og komme mere ind i normalitet... og et mere normalt ungdomsliv. ”

Betina fortæller herudover, at pigen ikke længere er i målgruppen til at være på specialinstitutionen med den skærmede plads, men at hun derimod er i målgruppen for at komme ud og bruge sine sociale kompetencer. Betina fortæller yderligere, at de unge generelt udvikler sig, når de er i denne alder og skal klargøres til voksenlivet. Støtten på specialefterskolen foregår fra morgen til aften og indebærer, ifølge Betina, støtte til en stabil skolegang, støtte til at pigen overholder personlig hygiejne samt mange aktiviteter. Herudover

er der en streng opdeling af piger og drenge på den kristne efterskole, som ifølge Betina taler for, at pigen bliver anbragt på netop denne specialefterskole.

Barnets ønsker

I det følgende afsnit vil det blive beskrevet, hvilke anbringelsesformer sagsbehandlerne udvælger på baggrund af kriteriet *barnets ønsker*. Her beskrives det, i hvor høj grad børnenes ønsker indgår som et kriterium i sagsbehandlerens valg af et anbringelsessted, samt hvilke refleksioner sagsbehandlerne har om de fordele og udfordringer de oplever ved at rette sig efter børnenes behov.

De fleste informanter fortæller, at de lytter til barnets ønsker om anbringelsesformen, inden de træffer valget. Bella vurderer, at en fordel hun har, i modsætning til sagsbehandlerne i børnegruppen, er, at hun har mulighed for at inddrage de unge mere i beslutningen om anbringelsen, idet de er ældre. Bella fortæller, at hun lytter meget til de unges ønsker, når hun udvælger anbringelsesstedet. Hun vurderer, at hvis sagsbehandleren har et helt konkret billede af, hvad det er, den unge har brug for under en anbringelse, vil sagsbehandleren være bedre til at kunne vurdere, hvor barnet skal anbringes. Dette vil, ifølge Bella, medføre, at der måske også er en større chance for, at de unge forbliver på anbringelsesstedet samt profiterer af anbringelsen. Og Bella fortsætter sin refleksion:

" (...) Man skal selvfølgelig lytte til, hvad den unge siger... fordi det er den unges liv og igen: (...) Motivationen for at gøre noget er stærkere, hvis man gerne vil det. Men samtidig så har jeg også gjort den erfaring, at hvis måske ens egne... de der vurderinger af, hvad der vil være det allerbedste, burde komme først, fordi i de fleste tilfælde har det desværre endt ud i et sammenbrud... der hvor... jeg fuldstændig lyttede til den unge: okay plejefamilie. Det... jeg synes den er svær, fordi jo... jeg ved ikke, om jeg ville have gjort det anderledes faktisk (...)."

Bella fortæller her, at hun på den ene side vurderer, at det er vigtigt at lytte til den unge, idet hun tror, at motivationen for, at den unge vil gå med til valget af anbringelsesstedet er stærkere, hvis den unge selv ønsker det. Hun vurderer på den anden side, at hun har lært af sin erfaring, om at anbringelsen i de fleste tilfælde er brudt sammen, hvis hun udelukkende

lyttede til den unges ønsker. På baggrund af det vurderer Bella, at hendes egne vurderinger af, hvad der ville være bedst for den unge, burde komme før den unges ønsker.

Bella refererer blandt andet til en af sine sager, hvor hun umiddelbart vurderer, at den 16-årige dreng med kriminel adfærd skal anbringes på en døgninstitution. Ifølge Bella går hun med til drengens eget ønske om at blive anbragt i en plejefamilie, som dog hurtigt bryder sammen som følge af, at drengen konstant rømmer. Bella fortæller, at den efterfølgende anbringelse på en institution for unge med kriminel adfærd ligeledes bryder sammen, og at drengen nu er varetægtsfængslet. Bella oplever, at det har været en svær vurdering i denne sag, og at hun ikke ved, om hun ville have truffet andre valg. Hun fortæller, at hun fulgte drengens ønske, idet han er tvangsanbragt, i mod sin egen vilje. Bella vælger at imødekomme ham ved at anbringe ham dér, hvor han selv ønsker at blive anbragt.

Betina fortæller ligeledes om sagen, hvor den 15-årige pige har oplevet seks sammenbrud i plejefamilier, og hvor valget blev truffet på baggrund af, at pigen selv ønskede at være anbragt i en plejefamilie. Tom vurderer ligeledes, at man ikke kan få anbringelsen til at lykkes, hvis man ikke har den unge med i beslutningen om valget af anbringelsesstedet, hvorfor han vælger at tilbyde den 17-årige dreng, der sammenlagt har oplevet 20 anbringelser, et nyt anbringelsessted, som drengen dog kun vil være i et par uger, før han ønsker et nyt anbringelsessted.

Delkonklusion II

I ovenstående delanalyse er det blevet undersøgt, hvilke overvejelser sagsbehandlerne har om udfordringerne, der opstår i anbringelser, samt hvilke kriterier sagsbehandlerne udvælger anbringelsessteder ud fra. Ifølge informanterne anbringes børn i plejefamilier ud fra kriteriet om, *at barnet har behov for nære relationer* samt ud fra, om barnet vurderes til at kunne indgå i relationer. Der er tale om følelsesmæssig støtte for de unge, og mere tale om fysisk kontakt i forhold til og tryghed i forhold til de mindre børn. To af informanterne fortæller, at de oftest anbringer de yngre børn i plejefamilier.

På baggrund af *oversigten over anbringelser og sammenbrud* kan det ses, at næsten alle anbringelser i plejefamilier bryder sammen i løbet af børnenes opvækst. Samlet set er der omkring dobbelt så mange sammenbrud i plejefamilier med 15 ud af 17 anbringelser, sammenlignet med otte sammenbrud ud af 15 institutionsanbringelser. I tre af sagerne, med sammenlagt 10 plejefamilieanbringelser, udvælger sagsbehandlerne plejefamilierne til at starte med, ud fra kriteriet om *barnets behov for at indgå i nære relationer*, men det viser sig, at der opstår udfordringer i anbringelsen, idet barnet ikke kan indgå i nære relationer. Der er tre sagsbehandlere, der i fem forskellige sager vurderer, at barnet skal flyttes fra en anbringelse i en plejefamilie eller en netværksplejefamilie til en institution, efter at anbringelsen er brudt sammen. Ifølge informanterne flyttes børnene fra familie- eller netværkspleje til en institution, hvis det viser sig, at barnet har svært ved at indgå i nære relationer, at barnet har behov for behandling eller særlig pædagogisk støtte, eller hvis forældrene ikke kan samarbejde med plejeforældrene.

Ifølge tre af informanterne kan barnets *tilknytningsforstyrrelse* have en betydning for sammenbruddet i forhold til flere forskellige anbringelsesformer. Herudover beretter tre af sagsbehandlerne om generelle udfordringer i at fastholde tilknytningsforstyrrede børn i deres anbringelse. Informanterne forklarer sammenbruddene med, at de tilknytningsforstyrrede børn har udfordringer i at være i tætte relationer og prøver at teste, om plejeforældrene holder af dem, men at plejeforældrene har svært ved at forstå og håndtere barnets konfliktskabende adfærd. Som følge af *tilknytningsforstyrrelsen* indgår det i informanternes overvejelser, om barnet kan indgå i tætte relationer, og denne overvejelse har indflydelse på, hvilket nyt anbringelsessted de udvælger til barnet. Informanterne anbringer børnene med *tilknytningsforstyrrelser* på socialpædagogiske opholdssteder, institutioner samt på en specialefterskole. Kommune B inddrager, ifølge lederen, generelt *tilknytningsforstyrrelse* samt andre psykiske vanskeligheder i deres overvejelser om valget af anbringelsessted. I modsætning til Kommune B får sagsbehandlerne i de øvrige kommuner først en forståelse af *tilknytningens* betydning for barnets evne til at indgå i relationer, efter at anbringelsen er brudt sammen. Ifølge to af informanterne kan sammenbrud fremkalde følelser af svigt hos barnet. Forskning om sammenbrud i anbringelser af unge kommer ligeledes frem til, at mange unge oplever sammenbrud forbundet med følelsen af svigt, som kan føre til følelsen af, at der ikke findes voksne, der vil dem noget godt (Egelund et al., 2010:134).

Fire af informanterne anvender kriteriet om, *hvis barnet har behov for behandling eller en særlig pædagogisk indsats* i forhold til fem af deres anbringelser. Informanterne udvælger døgninstitutioner, socialpædagogiske opholdssteder, specialinstitutioner og specialefterskoler til børnene. Børnenes vanskeligheder består, ifølge informanterne, af mange forskellige psykiatriske diagnoser, selvskadende adfærd, grænseoverskridende adfærd eller at barnet har været udsat for fysisk eller psykisk omsorgssvigt. Lederen fortæller, at børn, der kommer i familiepleje, typisk ikke er behandlingskrævende børn. Dette kan forklares ud fra forskning om sagsbehandleres valg, som viser, at børn i højere grad bliver vurderet til en anbringelse på en institution eller et socialpædagogisk opholdssted, hvis barnet selv har omfattende vanskeligheder, på trods af at barnet er i en aldersgruppe, som normalt ville blive anbragt i en plejefamilie. Sagsbehandlerne i forskningen har den forståelse, at almindelige plejeforældre ville have svært ved at håndtere barnets adfærd, og at der derfor ville være risiko for sammenbrud (Egelund & Thomsen, 2002: 166-167). Malene fortæller, at hun som udgangspunkt synes, at det er bedst at anbringe de yngre børn i plejefamilier, men at hun har den udfordring, at der ikke er egnede plejefamilier med pædagogiske uddannelser i kommunen, som kan håndtere børn, der har behov for en særlig pædagogisk indsats.

I analysen er det blevet belyst, at der ikke så ofte anbringes i eget netværk, idet sagsbehandlerne har udfordringer i at finde ressourcer i barnets netværk, som kan udgøre et anbringelsessted med de bedst egnede udviklingsbetingelser. Tre af informanterne oplever, at familiemedlemmerne er lige så udsatte som barnets forældre, og to af sagsbehandlerne nævner den sociale arv som årsagen til dette. Bella anbringer ud fra kriteriet om, *at barnet skal anbringes i netværket* og udvælger en familienetværksanbringelse til to brødre hos deres storesøster. Informanten oplever et dilemma, idet hun på den ene side vurderer, at familienetværksplejeanbringelsen kan skabe de bedste udviklingsbetingelser for brødrene, og på den anden side hermed er med til at lægge et pres på storesøsteren, som bringer hende i følelsesmæssige vanskeligheder. Storesøsteren oplever dog, ifølge informanten, et stort følelsesmæssigt pres forbundet med netværksanbringelsen, som er en tvangsanbringelse, idet hun skal sørge for, at børnene ikke ser deres mor uden overvåget samvær, samt at det etniske minoritetsmiljø ser ned på storesøsteren. Ifølge informanten bliver familierelationerne herved ændret. Ifølge forskningen på området kan der opstå mange dilemmaer i forbindelse med slægtsanbringelser. Netværksanbringelsen kan medføre, at familiesystemet ændres og

skal defineres på ny, hvilket kan skabe spændinger imellem netværksplejeforældrene og de biologiske forældre. Hvis der er et fælles netværk, kan det både være en ressource for barnet, men også medføre yderligere konflikter for barnet (Egelund et al, 2009:62-63).

Tre af informanterne fortæller, at de udvælger nogle af deres tre nævnte anbringelsessteder ud fra kriteriet *geografisk placering tæt på forældrene* med formålet om, at barnet kan bevare en god *tilknytning* til sine forældre. Nærmiljøinstitutionen anvendes, ifølge lederen, til de børn, som har forældre med gode ressourcer, og hvor kommunen har en forventning om, at barnet muligvis kan blive hjemgivet på længere sigt. Malene bestræber sig på at udvælge plejefamilier i egen eller omliggende kommuner. En af informanterne lægger vægt på, at et barn skal anbringes sammen med sin bror samt mødes med en tilgang af mindre behandling, men i stedet for mere normalisering og netværksinddragelse. Fire af informanterne udvælger anbringelsessteder ud fra kriteriet om, *at barnet anbringes sammen med sine søskende*. Informanterne vælger at anbringe søskende sammen for at bevare deres tætte relation, hvis børnene har en sådan.

Ifølge fire af informanterne kan kriteriet om, *at anbringelsesstedet kan samarbejde med forældrene*, udgøre en stor udfordring for, at anbringelsen bliver vellykket, og dette kriterium inddrages i deres valg af anbringelsessted. For informanterne har kriteriet den betydning, at barnets kan trives og ikke er fanget imellem anbringelsesstedets og forældrenes konflikter. Ifølge en af informanterne kan en institutionsanbringelse tæt på forældrene bidrage til, at børnene trives bedre, idet forældrene accepterer institutionen og ikke har plejeforældre som konkurrenter.

I analysen tydeliggøres det, at fire af informanterne udvælger institutioner, støtte i eget værelse eller en specialefterskole på baggrund af kriteriet om, *at barnet udvikler sig til selvstændighed*. Dette betyder, at unge fra 15-årsalderen gradvist skal støttes i at blive mere selvstændige og forberedes på et normalt ungdomsliv og en selvstændig voksentilværelse. Støtten skal, ifølge informanterne, indebære hjælp til, at barnet kan holde en dagsstruktur, støtte til at gennemføre en uddannelse og hjælp til etableringen af sociale kontakter og udviklingen af sociale kompetencer.

Flere af informanterne har overvejelser om, i hvor høj grad de skal vægte *barnets ønsker* om valget af anbringelsessted, og to af informanterne anser det som afgørende for en vellykket anbringelse, at barnet er fuldstændig enig i beslutningen. Tre af informanterne oplever udfordringer ved udelukkende at lytte til den unges ønsker, idet dette fører til sammenbrud i anbringelserne. Derfor vurderer en af informanterne, at hendes egne faglige vurderinger burde have førsteprioritet.

Delanalyse III: Kontinuitet og barnets bedste

I den tredje delanalyse vil følgende problemformuleringsspørgsmål blive besvaret:

Hvilke overvejelser gør sagsbehandlerne sig i forhold til at sikre barnets bedste samt at skabe kontinuitet i barnets anbringelsesforløb, og hvilke udfordringer kan der være forbundet med at skabe kontinuitet i barnets anbringelsesforløb? Som beskrevet i vores normative udgangspunkt, anser vi det som tilstræbellesværdigt, at børn oplever varige anbringelser i stedet for sammenbrud. Ifølge forskningen om *kontinuitet* i anbringelser kan *kontinuitet* i barnets anbringelse betragtes som et planlagt, sammenhængende anbringelsesforløb uden afbrydelser. Begrebet kan ses meget nuanceret, fordi det kommer an på, hvem der oplever *kontinuiteten*, og det kan opleves meget forskelligt af barnet, socialrådgiveren eller forældrene (Baviskar et al., 2016:24). Det vil i dette afsnit blive analyseret, hvor højt sagsbehandlerne vægter langvarige anbringelser, og hvilke udfordringer informanterne oplever som medvirkende til, at anbringelsen bryder sammen. Herefter vil der blive lavet en analyse af sagsbehandlernes egne forståelser af begreberne *kontinuitet* og *barnets bedste*. I delanalysen vil Servicelovens formålsparagraf blive inddraget for at belyse sagsbehandlernes forståelser.

Langvarige anbringelser

I det følgende afsnit vil det blive undersøgt, hvilke overvejelser informanterne gør sig i forhold til at iværksætte en langvarig anbringelse på det samme anbringelsessted.

Kommune B prioriterer, som nævnt i delanalyse I, at lave grundige undersøgelser for at finde ud af, hvilke anbringelsessteder der passer til det enkelte barn, og det er, ifølge lederen, det, der gør, at kommunen har få sammenbrud. Tom fortæller her, hvad han lægger vægt på, når han udvælger et anbringelsessted, hvor et sammenbrud skal forebygges:

"Kan I matche det? (...) Klart kontekstafklare: Vi forventer simpelthen, hvis de siger ja til den her opgave, så skal den også udføres."

Tom fortæller, som nævnt, at han lægger vægt på en grundig "matchning", hvor han i sin udvælgelsesproces lægger vægt på at afklare, om anbringelsesstedet vil kunne arbejde med

barnets udfordringer og imødekomme barnets behov. Tom fortæller, hvad han lægger vægt på, da han anbringer en 17-årig pige i et hybelprojekt:

"Der lagde jeg jo vægt på, hvor der var nogen, der kunne rumme hashen... altså det er svært faktisk (...), at man ikke risikerede, at hun blev (...) smidt ud af samme årsag, som jeg anbragte hende... jeg vil sige, det sker desværre."

Tom fortæller, at han lægger vægt på at finde et hybelprojekt, der kan håndtere pigen og hendes hashmisbrug, fordi han ikke vil risikere, at pigen bliver bortvist på grund af sit hashmisbrug. Han har oplevet, at dette er sket før. Betina fortæller ligeledes, at hun lægger vægt på at beskrive børnenes problematikker grundigt over for anbringelsesstederne, inden barnet anbringes:

"Jeg tænker: Jo før institutionerne eller plejefamilien ved det, så kan man jo også bedre lave et match, og så ved de også bedre, hvad de skal arbejde med, og hvad de skal være opmærksomme på."

Ifølge Betina er det vigtigt at fremlægge alle barnets problematikker, så matchet af barnet kan blive mest muligt vellykket. Betina fortæller, at hun på trods af de grundige overleveringer oplever, at anbringelsesstedet opgiver barnet. Ifølge både Niels og Betina er der, som nævnt, plejeforældre, der ikke kan rumme barnet og har svært ved at håndtere barnets adfærd. Bella vælger, som nævnt, i en af sine plejefamilieanbringelser at afbryde drengens anbringelse, idet hun vurderer, at han vil udvikle sig bedre på en institution.

Betina fortæller om anbringelsen af den 14-årige pige, der var anbragt i seks forskellige plejefamilier. Betina fortæller, at hun var bevidst om, at der var udfordringer i pigens sidste plejefamilie, men at hun ikke var vidende om, at udfordringerne var så store. Betina iværksatte på baggrund af udfordringerne en ekstra aflastning på syv dage pr. måned. Anbringelsen ender dog med et sammenbrud, og Betina fortæller, at hun fik beskeden om at plejeforældrene ikke længere kunne varetage opgaven, efter at de havde taget beslutningen. Ifølge Betina ligger udfordringerne i, at plejeforældrene først under anbringelsen finder ud af, hvad barnets vanskeligheder er og i sidste ende må sige fra over for plejeopgaven. Lederen fra

Kommune B beretter ligeledes om sager, hvor sagsbehandleren først får kendskab til plejeforældrenes planer om at sige fra over for plejeopgaven, efter at de har taget beslutningen. Både Betina og lederen ser dette som en stor udfordring, idet de vurderer, at de i højere grad ville have kunnet tilbyde familien ekstra hjælpeforanstaltninger for at forebygge sammenbruddet, hvis de havde fået kendskab til problematikkerne i familierne tidligere. Lederen oplever, at der er mange anbringelser i plejefamilier i kommunen, som kan blive opretholdt ved, at man tilbyder familien psykologisk supervision samt samtaler til den unge.

Sagsbehandlerens forståelse af barnets bedste

Støtten til det udsatte barn skal, ifølge Servicelovens formålsparagraf, ydes med henblik på at sikre *barnets bedste* (Serviceloven, § 46). I dette afsnit vil det blive belyst, hvad informanternes forståelse af *barnets bedste* er.

Alle sagsbehandlere har meget forskellige forståelser af dette begreb. Tre af informanterne tillægger det stor betydning, at barnet har kontakt med sine forældre. To af informanterne tillægger barnets udvikling en stor betydning, og en af informanterne ser mere praktisk på begrebet.

Både lederen, Tom og Niels tillægger det en betydning, at barnet skal have kontakt til sine forældre i forhold til at sikre barnets bedste. Tom fortæller:

"Det er lidt ligesom et puslespil faktisk: (...) Det skal ligesom gå sammen, før det lykkes: Forældresamarbejde, den rigtige foranstaltning, (...) skole og så videre (...) Og når det virkelig virker, er det til barnets bedste."

Ifølge Tom er en anbringelse med til at sikre *barnets bedste*, når barnet er anbragt i den rigtige foranstaltning, at der er et godt forældresamarbejde og at barnet støttes i forhold til sin skolegang. Ligeledes fortæller Niels, at han mener, at et godt forældresamarbejde er essentielt for at kunne sikre *barnets bedste*:

"(...) Barnets bedste det er jo, at de får lov til et så normalt liv som muligt, (...) så konfliktløst et liv som muligt og så tæt på deres forældre, med opbakning fra deres forældre, med det nye projekt de ligesom er i, om det så er i en plejefamilie eller på en institution(...)"

Ifølge Niels er det, ud over forældresamarbejdet, også vigtigt, at barnet får lov til at få et så normalt liv som muligt, hvor der ikke er konflikter og barnet stadig har et tæt forhold til sine forældre. I modsætning hertil fortæller Niels, hvad han mener med forældresamarbejdet. Han fremhæver, at det er vigtigt, at forældrene støtter barnet i anbringelsen. Om det er i plejefamilie eller på en institution er det vigtigt, at der er forældreopbakning. Ligeledes fortæller lederen:

"(...)Et sted hvor barnet kan udvikle sig (...) og hvor det anbringelsessted vi vælger, (...) har en respektfuld tilgang, både til barnet, men også til barnets familie. (...) Det synes jeg er rigtig vigtigt, specielt det sidste der, fordi det... altså en anbringelse kommer ikke til at køre, (...) hvis ikke anbringelsesstedet respekterer familierne, der er forældre til barnet. Så det lægger jeg i hvert fald meget vægt på."

Udover samarbejdet med forældrene, som lederen mener er noget af det vigtigste ved forståelsen af *barnets bedste*, så mener han også, at det er vigtigt at anbringe barnet på et anbringelsessted, hvor barnet kan udvikle sig.

Både Bella og Malene tildeler barnets udvikling en betydning i forhold til deres forståelse af *barnets bedste*: *Barnets bedste, det er at placere barnet (...), hvor det har mulighed for at udvikle sig (...) på sigt, på de samme vilkår som alle os andre."* Ifølge Bella er det vigtigt at anbringe barnet, så det kan udvikle sig og på længere sigt få samme muligheder som alle andre. Malene fortæller:

"Vi skal have barnet i god trivsel eller give barnet de bedste muligheder for at komme i god trivsel og udvikling (...). Og barnets bedste det er jo, (...) det er vanskeligt, fordi: Hvad er barnets bedste? Jeg har ikke anbragt et eneste barn, hvor jeg ikke har tænkt, at det var til barnets bedste."

Ifølge Malene er *barnets bedste* også, at barnet kommer i god udvikling og trivsel. Men hun sætter spørgsmålstegn ved dette begreb, idet hun siger, at hun aldrig har anbragt et barn, hvor hun ikke har vurderet, at det var til *barnets bedste*.

Betina har i modsætning til de andre fem sagsbehandlere et meget anderledes syn på barnets bedste. Hun tolker mere barnets bedste ud fra en praktisk vinkel. Betina fortæller:

"Det er en kombination af min faglige vurdering og af den unge, og hvad den unge selv ønsker, det er egentlig sådan det jeg ser(...) som barnets bedste(...)."

Betina mener, at forståelsen af *barnets bedste* er en kombination af hendes faglige vurdering og barnets egne ønsker.

Sagsbehandlerne forstår begrebet kontinuitet

Støtten til det udsatte barn skal, ifølge Serviceloves formålsparagraf, ydes med henblik på at sikre *kontinuitet* i barnets opvækst samt et trygt omsorgsmiljø med tætte og stabile relationer (Serviceloven § 46). I dette afsnit vil det blive belyst, hvad informanterne tillægger begrebet *kontinuitet* i forbindelse med en anbringelse.

Tre af informanterne fortæller, at det som er vigtigt for at sikre *kontinuitet* i barnets anbringelse, er at kommunen skal tilbyde barnet ekstra støtte i anbringelsen, i form af eksempelvis en kontaktperson eller aflastning. Betina fortæller, hvordan hun rent praktisk sørger for *kontinuitet* i en af sine anbringelser:

"(...) jeg vurderede, (...) at den kontaktperson hun havde haft før, (...) en hun havde haft i mange år, så...for at hun også har nogen kontinuitet i sin hverdag og sin (...) ja, hele sin opvækst, så har jeg vurderet, at hun skal blive derpå, (...)"

Betina vurderer, at kontaktpersonen i pigens liv er en betydningsfuld relation for pigen, som støtter pigen og som barnet kan bibeholde en relation til igennem hele sin opvækst, også hvis barnet oplever et skift i anbringelsesstedet. Ifølge Betina bidrager relationer til

kontaktpersonen til *kontinuitet* i pigens hverdag og hendes opvækst. Bella fortæller her, hvad hun forstår ved *kontinuitet* i forhold til en anbringelse:

"(...) Jeg ser sådan en lige linje foran mig (...). Sådan at det er den samme sikkerhed (...) Man kan jo ikke sige, [at] det er det samme anbringelsessted. Men stadigvæk... at barnet oplever en sammenhæng omkring støtten (...). Det kan godt være, at barnet ændrer anbringelsesstedet (...) [men at] barnet stadig kan se sådan en lige snor i forhold til støtten, at støtten er den samme (...)".

Ifølge Bella betyder *kontinuitet* i en anbringelse ikke nødvendigvis, at barnet er anbragt det samme sted, idet hun fortæller, at det ikke er sikkert, at anbringelsen forbliver på det samme sted. Derimod er det vigtigt, at barnet oplever en sammenhængende støtte, ved at støtten er den samme. Ifølge Bella betyder støtten en person, der kan være der for barnet igennem anbringelserne, som både kan være en forælder, en moster eller en pædagog. Det vigtigste er, at personen er der for barnet, og også skal være der for barnet, når sagen lukker en dag, når barnet fylder 18 år. Bella har en lignende forståelse af *kontinuitet* som Betina, idet de begge lægger vægt på, at barnet støttes igennem stabile relationer igennem opvæksten. Bella fortæller herudover, at det ikke er sikkert, at barnet har samme sagsbehandler, men at det er støtten, som er det afgørende.

Malene fortæller, i modsætning til Bella, at *kontinuitet* i forhold til barnets anbringelse indebærer:

"Først og fremmest, at det er det samme sted, det er anbragt, og at der er faste stabile og regelmæssige samvær med forældrene og at de har den samme socialrådgiver."

I modsætning til Bella vurderer Malene, at det er afgørende for barnets oplevelse af *kontinuitet*, at barnet og sagsbehandleren lærer hinanden at kende. Hun fortæller, at hvis barnet oplever mange sagsbehandlerskift, har det den betydning, at barnet aldrig rigtigt lærer sagsbehandleren at kende. Ifølge Malene arbejder kommunen ud fra en relationsorienteret tilgang, hvor kommunen bestræber sig på, at børnene ikke oplever for mange sagsbehandlerskift. Hun fortæller herudover, at den relationsorienterede tilgang har til

hensigt, at hun som sagsbehandler kan tage på tilsynsbesøg og vurdere, at barnet er kommet i en god udvikling, men at det ville være svært at vurdere udviklingen hos barnet, hvis det var en ny sagsbehandler ved hvert opfølgingsbesøg. Malene vurderer ligeledes, at det er vigtigt for barnets oplevelse af *kontinuitet*, at barnet er anbragt på det samme anbringelsessted og har regelmæssigt samvær med sine forældre. Niels fortæller ligeledes, at det er vigtigt for barnets følelse af *kontinuitet*, at barnet er anbragt på det samme anbringelsessted, så længe barnet skal være anbragt, samt at barnet kan føle sig knyttet til anbringelsesstedet resten af livet. Niels vurderer det som betydningsfuldt, at et barn, som eksempelvis er anbragt i en plejefamilie, også efter anbringelsen har mulighed for at have kontakt med sine plejeforældre. Derfor mener han, at det er vigtigt, at plejefamilierne er indstillet på at bevare kontakten til barnet, selvom anbringelsen ophører.

Tre af sagsbehandlerne fortæller, at de vægter, at barnet har et fast og stabilt samvær med sine forældre i forhold til *kontinuitet* i barnets anbringelse. Tom fortæller:

"Altså for det første, så tænker jeg, at det er et sted de kan blive, hvis indsatsen virker. Men jeg mener, at det drejer sig jo også om kontinuitet i forhold til det, de kommer fra, altså at (...) inddrage forældrene så meget som muligt (...), søskende (...), sikre, at de kan have deres daglige gang på stedet og i hvert fald samværet fungerer godt og der er en god vekselvirkning mellem anbringelse og bioforældre og også sikre, at når anbringelsen er slut, (...) at relationen er der kan man sige, mellem forældre (...)."

Ifølge Tom oplever barnet *kontinuitet* i sin anbringelse, når forældrene har samvær med barnet og kan besøge barnet på anbringelsesstedet og at forældrene inddrages så meget som muligt. Han vurderer det som afgørende, at barnet har en god relation til forældrene, når anbringelsen er slut. Herudover fortæller Tom, at det er betydningsfuldt for barnets oplevelse af *kontinuitet*, at barnet har samvær med sine søskende eller anbringes sammen med sine søskende.

Lederen er den eneste, der skiller sig ud fra de andre informanternes holdning til *kontinuitet*. Ifølge ham opstår *kontinuitet*, når:

"Barnet fortsætter sin udvikling og (...) med stabil udvikling og stabile rammer(...). Hvor det får opfyldt de behov, det har, måske særlige behov (...) kontinuerligt."

Ifølge lederen indebærer barnets *kontinuitet* under en anbringelse, at barnet til stadighed udvikler sig i sin anbringelse under stabile rammer, og at barnet får opfyldt sine behov kontinuerligt.

Delkonklusion III

Nærværende delanalyse har påvist, at alle informanter medtænker *kontinuiteten* i barnets anbringelse, samt bestræber sig på at udvælge et anbringelsessted, som vil give barnet de bedste udviklingsbetingelser i forhold til lovgivningens formål. Der er alligevel forskellige faktorer, som gør, at en anbringelse kan bryde sammen. Det er sagsbehandlerens beslutninger og forhold på anbringelsesstederne, der har indflydelse på, om anbringelsen bliver en langvarig anbringelse.

Nogle af sagsbehandlerne lægger i deres udvælgelser vægt på det gode 'match' imellem barnet og anbringelsesstedet, samt at anbringelsesstedet kan varetage barnets behov.

Sagsbehandlerne overvejer, at de har fokus på at anbringe barnet på et sted, som kan rumme og varetage omsorgen for barnet, så længe barnet har behov for at være anbragt, og hermed sikre *kontinuiteten* i barnets anbringelse. I modsætning hertil er der nogle informanter, som fortæller, at de oplever, at anbringelsessteder alligevel siger fra over for plejeopgaven, efter at barnet er blevet anbragt, idet plejeforældrene ikke ved, hvilken opgave de går ind til og har svært ved at håndtere barnets adfærd. Selvom sagsbehandlerne vurderer, at de har lavet et godt 'match' og fundet et anbringelsessted, som vurderer, at det kan varetage barnets behov, opstår der alligevel et sammenbrud i anbringelsen. Dette kan betragtes som en ydre omstændighed, der påvirker anbringelsesforløbet og er noget, som sagsbehandlerne ikke kan forudsige. Der er forskning, der viser, at 44 % af de unge, som bliver anbragt som teenagere, oplever et eller flere sammenbrud i anbringelsen. De fleste sammenbrud finder sted inden for det første år af de unges anbringelse (Egelund et al., 2010:61).

Sagsbehandlerne pointerer, at det er vigtigt, at anbringelsesstederne kommunikerer med sagsbehandleren og at der forventningsafstemmes, før barnet anbringes. De tydeliggør, at det er vigtigt, at anbringelsesstedet kontakter sagsbehandlerne, lige så snart udfordringerne opstår, således at de i samarbejde kan finde en løsning. Herimod afbryder informanten Bella en anbringelse i en plejefamilie, idet hun vurderer, at en plejefamilie ikke kan støtte et barn i dets behov for udvikling, og placerer barnet på en institution. Herudfra kan det udledes, at anbringelsesstedet, som kan skabe de bedste udviklingsbetingelser, nogle gange bliver nødt til at blive et nyt anbringelsessted, idet dette vægtes højere end *kontinuiteten* i en anbringelse.

Fire af informanterne tillægger barnets oplevelse af *kontinuitet* i sine relationer en stor betydning. Bella og Betina lægger vægt på, at barnet har mulighed for at have en eller flere relationer til familie eller fagpersoner, der kan være ved, også hvis barnet oplever flere anbringelser i løbet af sin opvækst, og vælger som led i dette at ansætte fagpersoner, der kan støtte barnet igennem opvæksten. Tom lægger meget vægt på, at barnet har hyppig kontakt til sin familie under anbringelsen. Niels og Malene lægger vægt på, at barnet er anbragt på det samme anbringelsessted, og Niels og Bella vurderer det som afgørende for barnets oplevelse af *kontinuitet*, at barnet også har de samme stabile relationer, efter at det er fyldt 18 år, enten til sit anbringelsessted eller til personer i familienetværket. For Malene er det af betydning, at barnet har den samme sagsbehandler. Lederen prioriterer barnets kontinuerlige udvikling og trivsel i løbet af en anbringelse som afgørende for barnets bedste. Det er ligeledes tydeligt, at informanterne tillægger begreberne *barnets bedste* og *kontinuitet* forskellig betydning. Mange af udtalelserne har elementer fra Barnets Reform og Servicelovens formålsparagrafs forklaring på barnets bedste og *kontinuitet*. Dette viser, at informanterne vægter at arbejde ud fra lovgivningens principper. De vægter dog forskellige punkter af Servicelovens formålsparagraf, hvilket kan indikere, at anbringelsernes tilrettelæggelse også er betinget af individuelle faglige præferencer.

Kapitel 5: Perspektiverende konklusion

Specialets formål har været at undersøge: *Hvilke overvejelser gør sagsbehandlerne i forskellige kommuner sig, når de skal udvælge et anbringelsessted med de bedste udviklingsbetingelser for barnet?* Undersøgelsen tager udgangspunkt i et kritisk hermeneutisk perspektiv, og derfor har vi nogle *fordomme* med os. Disse *fordomme* udspringer af forskningen samt af Servicelovens formålsparagrafs idealer om, at en anbringelse skal kunne tilbyde barnet de bedste udviklingsbetingelser samt at sikre barnet kontinuitet i anbringelsen. Igennem analysen er vi kommet frem til nye erkendelser.

Igennem analysen er vi kommet frem til, at kommunerne har en overordnet prioritering af at bestræbe sig på, altid at undersøge, om barnet kan blive anbragt i netværkspleje, hernæst plejefamilie, kommunens institutioner og til sidst på private institutioner eller socialpædagogiske opholdssteder. Bag prioriteringen af netværkspleje samt retningslinjerne om at anvende kommunens egne institutioner, hvor driften betales af kommunen i forvejen, ligger der, ifølge informanterne, også et mål om besparelser. Flere af sagsbehandlerne fortæller dog, at de får godkendt deres forslag om anbringelsesstedet- og formen. Dette kan forstås ud fra, at mange af sagsbehandlerne fortæller om sager, hvor barnet allerede har været anbragt i en eller flere foranstaltninger, og at de derfor er nødt til at udvælge nye foranstaltninger til barnet. Der bliver ofte valgt anbringelsesformer såsom institutioner, og det kan derfor tænkes, at anbringelsen er dyrere end det hidtidige anbringelsessted. Analysen har dog vist, at sagsbehandlerne er meget bevidste om kommunernes økonomiske retningslinjer, om ikke at anvende private institutioner og private socialpædagogiske opholdssteder, hvorfor det kunne tænkes, at nogle af sagsbehandlerne ikke i så høj grad inddrager anbringelsesformerne i deres overvejelser.

I analysen tegnes der et billede af, at det tidligere er blevet prioriteret at anbringe børnene i en plejefamilie. Dog er næsten alle plejefamilieanbringelser brudt sammen. Igennem analysen tydeliggøres det, at de aktuelle anbringelsesformer ikke afspejler kommunernes overordnede prioritering, eftersom der er flest institutionsanbringelser frem for plejefamilie- og netværksanbringelser. Plejefamilieanbringelserne med to anbringelser ud af 18 svarer til

11, 1 %. Anvendelsen af institutioner med syv anbringelser ligger på 38, 9 % ud af de 18 aktuelle sager. Det tyder på, at kommunernes overordnede prioriteringer ikke har så stor betydning for valgene i de seks informanternes aktuelle sager. Informanterne bestræber sig dog på at forsøge at udvælge ud fra den overordnede prioritering. I de sager, hvor der sker sammenbrud, kommer nogle dog frem til, at barnet havde vanskeligheder og behov, som ikke blev medtænkt i vurderingen af barnets anbringelsessted, da barnet blev anbragt. Der laves en revurdering af anbringelsen, og barnet anbringes på et nyt anbringelsessted, og disse nye anbringelsessteder er i flere tilfælde institutioner.

Nogle af disse vanskeligheder indebærer, ifølge informanterne, at barnet har svært ved at indgå i relationer, på baggrund af barnets *tilknytningsforstyrrelse*. To af informanterne fremhæver, at nogle plejeforældre har svært ved at forstå barnets vanskeligheder og behov som følge af *tilknytningsforstyrrelsen*, og har svært ved at håndtere, at barnet ikke kan indgå i relationer. Dette kan udgøre en udfordring for, at barnet kan opleve *kontinuitet* i sine relationer, idet barnet ikke oplever en varig anbringelse. Samme informanter fremhæver, at de forventer, at plejeforældrene kan varetage plejeopgaven, men at nogle plejeforældre opgiver barnet for let, fordi nogle plejeforældre ikke er klar over, hvilken opgave der venter dem. I modsætning til dette vurderer Kommune B ofte inden førstegangsanbringelsen, om et barn ville kunne rummes i en plejefamilie. Kommunen vurderer herimod i to tilfælde, at børn med *tilknytningsforstyrrelser* skal anbringes i socialpædagogiske opholdssteder med særligt uddannet personale, der kan tage sig af børn med *tilknytningsforstyrrelser*. Det tyder således på, at det kan være nødvendigt at anvende anbringelsessteder med særligt uddannede fagpersoner, der har specifik viden om børn med *tilknytningsforstyrrelser*, for at tilbyde disse børn de bedst mulige udviklingsbetingelser. Ligeledes er vi igennem analysen kommet frem til, at informanterne ofte udvælger institutioner, socialpædagogiske opholdssteder eller specialefterskoler til behandlingskrævende børn eller børn, der har behov for en særlig pædagogisk indsats.

Ud fra analysen om de forskellige organiseringer af arbejdet samt beslutningsmodeller kan det udledes, at nogle sagsbehandlere bestræber sig på at tilrette anbringelserne på en måde, der sikrer *kontinuiteten* i barnets anbringelse. Nogle af sagsbehandlerne gør dette, ved at de selv eller kommunens konsulenter laver en omhyggelig udvælgelse af anbringelsesstedet,

hvor anbringelsesstedet kan varetage barnets vanskeligheder og behov, samt at barnet, forældre og anbringelsessted lærer hinanden at kende. Især Kommune B har skilt sig ud fra de andre kommuner ved at have et meget stort fokus på at sikre, at anbringelsesstedet udvælges omhyggeligt blandt mange mulige anbringelsessteder. Hvis det er nødvendigt, iværksætter kommunen psykologiske og pædagogiske udredninger af barnet på kommunens lokale institutioner, som beskriver barnets vanskeligheder og behov, og hermed er med til at pege på den anbringelsesform, som bedst kan varetage barnets behov. Herved kan det udledes, at det er vigtigt, at kommunerne helt fra starten laver en grundig vurdering af barnets vanskeligheder og behov samt udvælger anbringelsesstederne omhyggeligt for at kunne udvælge det anbringelsessted, der kan tilbyde barnet de bedste udviklingsbetingelser.

Det tyder dog på, at nogle anbringelser er blevet iværksat som akutanbringelser og har været præget af, at sagsbehandlerne har haft tidsmangel, hvilket nogle af informanterne anser som en udfordring. Ved hjælp af teorien om den begrænset rationelle beslutningstager er vi kommet frem til, at manglen på tid har medført, at (de tidligere) sagsbehandlere har valgt det første acceptable anbringelsessted, uden at undersøge flere forskellige mulige anbringelsesformer og -steder. Ifølge informanterne er nogle af disse anbringelser brudt sammen eller informanterne har selv foranlediget et skift i anbringelsesstedet, idet det har vist sig, at anbringelsesstedet ikke kunne imødekomme barnets vanskeligheder og behov. Herudfra kan det tydeliggøres, at de tidsmæssige rammer kan udgøre en udfordring for at sagsbehandlerne kan udvælge et anbringelsessted, der kan skabe de bedst mulige anbringelsesbetingelser for barnet. Herudfra kan det perspektiveres, at det er værd at afsætte flere tidsmæssige ressourcer i kommunerne, der giver sagsbehandlerne mulighed for at undersøge flere mulige anbringelsessteder, inden der tages et valg om, hvilket anbringelsessted der bedst kan imødekomme barnets behov.

Nogle af sagsbehandlerne lægger vægt på at iværksætte ekstra støtteforanstaltninger for at barnet har mulighed for at forblive i anbringelsen. Dog fører mange af anbringelserne alligevel til sammenbrud, idet anbringelsessteder siger fra over for plejeopgaven, hvilket ifølge informanterne kan medføre, at nogle børn oplever sammenbrud som svigt. Det er ifølge nogle af informanterne essentielt, at anbringelsesstedet melder klart tilbage, om det kan rumme

barnet, inden anbringelsen påbegyndes. Ved at der laves en forventningsafstemning med anbringelsesstedet, kan det tænkes, at nogle sammenbrud kan undgås.

En af vores *fordomme* har været, at *kontinuiteten* i anbringelsen kan sikres ved, at barnet oplever en varig anbringelse på det samme anbringelsessted. Igennem analysen er vores *fordomme* blevet revurderet. Det er dog igennem analysen blevet tydeliggjort, at nogle sagsbehandlere vurderer, at barnet skal skifte anbringelsessted for at kunne tilbyde barnet bedre udviklingsbetingelser på et nyt anbringelsessted, idet de vægter barnets udvikling højere end at barnet skal forblive på det samme anbringelsessted. Der er andre sagsbehandlere, der vurderer, at barnet skal skifte anbringelsessted for at kunne tilbyde barnet bedre udviklingsbetingelser på et nyt anbringelsessted, idet sagsbehandlerne lægger vægt på at anbringe barnet sammen med sine søskende, eller at barnet skal anbringes i en nærmiljøinstitution. Disse sagsbehandlere vægter *kontinuiteten* i barnets familierelationer højere end *kontinuiteten* i, at barnet forbliver på det samme anbringelsessted, idet disse parametre nogle gange ikke kan forenes. Vores *fordom* om, at sammenbrud i anbringelsen kan betyde, at barnet ikke oplever *kontinuitet*, er således blevet mere nuanceret, idet sagsbehandlerne vurderinger har påpeget, at et sammenbrud kan medføre, at barnet anbringes på et nyt anbringelsessted, som bedre kan støtte barnet i dets udvikling, eller på et anbringelsessted, hvor barnet har bedre betingelser for oplevelsen af *kontinuitet* i sine familierelationer. Endvidere har vi tidligere haft en forståelse af, at sagsbehandlerskift kan være medvirkende til sammenbrud, idet der var brud på *kontinuiteten* omkring det koordinerende samarbejde i anbringelsesforløbet samt brud på *kontinuiteten* i barnets relationer. Det kan påpeges, at mange af børnene, som har oplevet sammenbrud i denne undersøgelse, også har oplevet flere sagsbehandlerskift, men det vides ikke, om sagsbehandlerskiftet har påvirket *kontinuiteten* i barnets anbringelse.

Serviceovens formålsparagraf fremhæver, at *kontinuiteten* i barnets opvækst skal sikres ved blandt andet at sørge for, at barnet får et trygt omsorgsmiljø, der tilbyder nære og stabile relationer til voksne, bl.a. ved at støtte barnet i opretholdelsen af sine familiemæssige relationer og relationer til personer i dets netværk (Serviceoven § 46 stk.1). Vi er kommet frem til, at nogle sagsbehandlere er med til at sikre *barnets bedste* samt *kontinuitet* i barnets relationer, idet de anbringer søskende sammen, eller barnet placeres i en

familienetværksanbringelse. Nogle af sagsbehandlerne lægger vægt på at sikre, at barnet kan opleve *kontinuitet* i sine relationer i flere år på tværs af flere anbringelser, idet de sørger for, at barnet kan have stabil kontakt til forældre, søskende og venner, blandt andet igennem en anbringelse på en nærmiljøinstitution samt et godt samarbejde imellem forældre og anbringelsesstedet. Andre sagsbehandlere lægger vægt på at sikre barnet *kontinuitet* igennem, at barnet har mulighed for at få en god støttende relation til en kontaktperson eller aflastningsfamilie. Ligeledes lægger sagsbehandlerne vægt på at udvælge anbringelsessteder ud fra kriteriet om at forberede børnene på et normalt ungdomsliv og en selvstændig voksertilværelse ved at støtte dem i at strukturere deres dagligdag, give dem kompetencer til at kunne tage en uddannelse, samt at lære at indgå i sociale relationer. Det viser sig således, at sagsbehandlerne arbejder ud fra formålsparagraffens principper.

Undersøgelsen har også vist, at informanterne inddrager barnets ønsker om valget af anbringelsessted i forskellig grad i deres udvælgelse af anbringelsesstedet. To af informanterne har oplevet, at anbringelser er brudt sammen, hvor de har imødekommet barnets ønsker i udvælgelsen af anbringelsesstedet.

Informanterne har yderligere overvejelser, som ikke er blevet nævnt i analysen, og som kan sætte vores problemformulerings spørgsmål om, hvilke overvejelser sagsbehandlerne gør sig i forhold til at udvælge et anbringelsessted med de bedste udviklingsbetingelser for barnet, yderligere i perspektiv. Der er, ifølge informanterne, tale om nogle børn, hvor barnet ikke oplever gentagne sammenbrud, og hvor barnet ikke trives i anbringelsen. Tre informanter beretter om udfordringer i at udvælge anbringelsessteder til en gruppe af børn, som stiller store krav til, at sagsbehandleren imødekommer deres umiddelbare behov om valg af anbringelsessted såvel som økonomiske ydelser. En af informanterne kalder disse børn for "systembørn". De to andre informanter anvender begrebet "systembarn" i forbindelse med, at barnet stiller krav til voksne om, at de voksne skal tage ansvar for barnets egne ønsker. En af informanterne fortæller, at barnet ser kommunen som et "shopping center", hvor barnet frit og kvit kan vælge anbringelsesstedet. Informanten oplever det som en stor udfordring, at disse børn har svært ved at danne relationer og sætter dette i forbindelse med en generel

udfordring med en ungdomsgeneration, som har svært ved at sætte struktur og mål for sig selv, idet ungdomsgenerationen har alt for mange valgmuligheder, og ligeledes valgmuligheder om, hvilke anbringelsessteder de kan blive anbragt på. Ifølge informanten medfører børnenes forståelse af kommunen som værende et "shopping center", at barnet bliver ved med at kræve et nyt anbringelsessted, som har den konsekvens, at det er ødelæggende for barnet på den lange bane, hvis barnet oplever at være anbragt på flere end to anbringelsessteder. Ifølge informanten får kommunen mange underretninger om ældre børn, der anmelder deres plejeforældre såvel som egne forældre for vold på baggrund af falske påstande, fordi barnet er kommet i en konflikt med en voksen. En anden informant oplever det som en stor udfordring, at børnene hurtigt finder ud af, at sagsbehandleren ikke har magt til at fastholde barnet i en anbringelse, og derfor ønsker en anden anbringelse.

Barnets høje forventninger til at sagsbehandleren skal handle efter dets ønsker, kan ses i lyset af Hugh Cunningham beskrivelse af, at barnet igennem historien har opnået rettigheder til selvbestemmelse, der bringer dem tættere på at være voksne, frem for at adskille barnets og den voksnes verden. Barnets rettigheder fører til, at voksne respekterer barnets synspunkter i langt højere grad end tidligere (Cunningham, 2000, 223-226). Ligeledes kan det påpeges, at barnet, ifølge Børnekonventionen, skal sikres, at det frit kan udtrykke sine egne synspunkter i alle forhold, herunder behandlingen af en myndighed, men at barnets holdning skal tillægges hensigtsmæssig vægt i forhold til barnets alder og modenhed (FN's Børnekonvention, artikel 12).

Børn har en viden om deres rettigheder, hvilket kan betyde, at sagsbehandlerne skal tage endnu en dimension i betragtning, når de skal udvælge et anbringelsessted. Børnenes selvbestemmelse kan være en hjælp for sagsbehandlerne, idet barnet selv kan ytre egne ønsker og derved hjælpe sagsbehandlerne til at anbringe barnet ud fra barnets behov. På den anden side kan barnets ret til selvbestemmelse give sagsbehandleren endnu flere udfordringer, fordi børnene stiller høje krav til deres anbringelse og ikke tager ansvar for egne handlinger eller tager ansvar for at udvikle sig hen imod en selvstændig voksentilværelse, men forventer at kommunen tager ansvar for at imødekomme deres ønsker.

Ifølge de tre informanter er det nødvendigt at stille langt flere krav til børnene, såvel som at få børnene til at erkende eget ansvar i situationer, samt igennem den sociale indsats at støtte børnene i at give dem mulighed for at få samme muligheder for et selvstændigt voksenliv som deres jævnaldrende, i stedet for at fastholde dem i at være børn, der kommer fra systemet.

Igennem dette speciale er vi kommet frem til, at sagsbehandlerne oplever udfordringer i anbringelserne, som nødvendiggør at børnene bliver anbragt på nye anbringelsessteder, som kan give barnet bedre udviklingsbetingelser. Endvidere viser sagsbehandlerens overvejelser om barnets anbringelsessted, at sagsbehandlerne udvælger ud fra mange forskellige kriterier. Sagsbehandlerne arbejder under rammer, hvor både tidsmæssige og organisatoriske rammer har en indflydelse på, hvor grundige barnets forhold kan undersøges og hvor omhyggeligt anbringelsesstedet kan udvælges. Det tyder på, at dette har en indflydelse på, om barnet kan opleve en varig anbringelse eller et sammenbrud. Samlet set bestræber sagsbehandlerne sig dog på at tilrettelægge anbringelser på en måde, der bevare *kontinuiteten* i barnets anbringelse, blandt andet ved at lægge vægt på at barnet har langvarige relationer til familie eller fagligt netværk.

Litteraturliste

Ankestyrelsen (2015). *Anbringelsesstatistik – Årsstatistik 2014*. København

Baviskar, Siddhartha; Nygaard Christoffersen, Mogens; Karmsteen, Kirstine; Hansen, Helle; Leth-Espensen, Marie; Christensen, Andrea; Brauner, Jacob (2016). *Kontinuitet i anbringelser – Evaluering af lovændringer under barnets reform*. Delrapport 1. København: SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd.

Bryderup, Inge M. (2005). *Børnelove og socialpædagogik gennem hundrede år*. 1. udgave
Århus: Forlaget Klim.

Cunningham, Hugh (2000). *Børn og barndommen i den vestlige verden efter 1500*. Århus:
Forlaget Klim.

Danmarks Statistik. *Udsatte børn og unge*. København, Hentet i Marts 2016
(www.dst.dk/da/Statistik/emner/de-kommunale-serviceindikatorer/udsattebornogunge#indikator3).

Egelund, Tine; Jakobsen, Turf Böcker; Hammen, Ida; Olsson, Martin; Høst, Anders (2010):
Sammenbrud i anbringelser af unge – Erfaringer, forklaringer og årsagerne bag. København.
SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd.

Egelund, Tine; Christensen, Pernille Skovbo; Jakobsen, Turf Böcker; Jensen, Tina Gudrun;
Olsen, Rikke Fuglsang (2009). *Anbragte børn og unge – En forskningsoversigt*. København: SFI
– Det Nationale Forskningscenter for Velfærd.

Egelund, Tine; Andersen, Dines; Hestbæk, Anne-Dorthe; Lausten, Mette; Knudsen, Lajla; Olsen, Rikke Fuglsang; Gerstoft, Fredrik (2008). *Anbragte børns udvikling og vilkår – Resultater fra SFI'S forløbsundersøgelser af årgang 1995*. København: SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd.

Egelund, Tine og Hestbæk, Anne-Dorthe (2003): *Anbringelse af børn og unge uden for hjemmet – En forskningsoversigt*. København: SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd.

Egelund, Tine; Thomsen, Signe Andrén (2002). *Tærskler for anbringelse – En vignetundersøgelse om socialforvaltningens vurderinger i børnesager*. København: SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd.

Ejrnæs, Mette; Ejrnæs, Morten og Frederiksen, Signe (2010). *Socialt udsatte børn og unge - Forebyggelse og anbringelse i kommunerne*. I: Andersen, Signe Hald (red.), Ebsen, Frank; Ejrnæs, Mette; Ejrnæs, Morten; Fallesen, Peter og Frederiksen, Signe. *Når man anbringer et barn – Baggrund, stabilitet i anbringelsen og det videre liv*. 1. udgave, 1. Oplag, Rockwool Fondens Forskningsenhed, Odense: Syddansk Universitetsforlag

FN's Børnekonvention. *Bekendtgørelse af FN-konvention af 20. november 1989 om Barnets Rettigheder (* 1)*. Hentet i Juli 2016
(<https://www.retsinformation.dk/forms/r0710.aspx?id=60837>)

Center for Familiepleje (2016). *Håndbog for Plejefamilier*. Hentet i Juli 2016
(http://plejefamilierne.dk/files/PLF/PDF%20dokumenter/Håndbøger/Center%20for%20familiepleje%20København%20Kommune%20Haandbog_for_plejefamilier_2016.pdf)

Jacobsen, Dag Ingvar og Thorsvik, Jan (2014). *Hvordan organisationer fungerer – en indføring i organisation og ledelse*. 3. udgave. København: Hans Reitzels Forlag.

Juul, Søren (2012). *Hermeneutik I: Juul, Søren og Pedersen, Kirsten Bransholm (red.). Samfundsvidenskabernes Videnskabsteori – En indføring*. 1. udgave, 1. oplag København: Hans Reitzels Forlag

Kvale, Steinar og Brinkmann, Svend (2009). *InterView. Introduktion til et håndværk*. 2. udgave 3. oplag København: Hans Reitzels Forlag.

Lindén Gunilla (2004). *Psykodynamiske perspektiver på sociale problemer*. I: Meeuwisse, Anna og Swärd, Hans (red.). *Perspektiver på sociale problemer*. København: Hans Reitzel Forlag

Mehlbye, Jill og Houlberg, Kurt (2014). *Evaluering af kommunernes anvendelse af plejefamilier med særlige opgaver. Delrapport 4. Udviklingen i kommunernes anvendelse af kommunale og specialiserede plejefamilier i perioden 2012 til 2013*. København: KORA - Det Nationale Institut for Kommuners og Regioners Analyse og Forskning. Hentet i Februar 2016 (<http://socialstyrelsen.dk/udgivelser/plejefamilier-med-saerlige-opgaver>)

Olsen, Henning (2003). *Kvalitative analyser og kvalitetssikring. Tendenser i engelsksproget og skandinavisk metodelitteratur*. Aalborg Universitet: Institut for Sociologi og Socialt arbejde. Udgivet i tidsskrift: Sociologisk Forskning, nr.1, 63-103.

Schrøder, Ida Marie (2014). *Budgetblikket i socialt arbejde med udsatte børn og unge*. 1. oplag

Frederiksberg: Institut for Socialt Arbejde, Professionshøjskolen Metropol.

Serviceloven (17.11.2015). *Bekendtgørelse af lov om Social Service*. Hentet i februar 2016 (<https://www.retsinformation.dk/forms/r0710.aspx?id=175036>)

Servicestyrelsen (2011). *Håndbog om Barnets Reform*. 1. Oplag, Odense

Servicestyrelsen (2007). *Håndbog om anbringelsesreformen*. 2. udgave 1. Oplag, Odense

Smith, Lars (2003). *Tilknytning og børns udvikling*. København: Akademisk Forlag.

Socialstyrelsen (2011). *Tilbudsklassifikation til børn og unge*. Odense. Hentet i Maj 2016 (<http://www.socialebegreber.dk/begrebsarbejde/begrebsdatabasen/tidligere-versioner/marts-2011/07.02%20Born%20og%20unge%20-%20Tilbudsklassifikation.pdf/view>)

Socialudvalget (2010-11) Folketinget. *Vejledning om særlig støtte til børn og unge og deres familier (Vejledning nr. 3 til serviceloven)*. Vejledningen indgår som en del af en samlet fremstilling af Socialministeriets vejledning til Lov om Social Service. Hentet i Februar 2016 (<http://www.ft.dk/samling/20101/almudel/sou/bilag/58/908994.pdf>).

Væver, Mette Skovgaard (2015). *Tilknytningsvanskeligheder og udsathed i spæd- og småbarnsalderen*. I: Erlandsen, Torsten; Jensen, Niels Rosendal; Petersen Kirsten Elisa (red.). *Udsatte børn og unge – en grundbog*. 1. Udgave, 1. oplag Hans Reitzels Forlag.